

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évré 10 korona, félévré 5 korona, egyévére 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolvasó szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 7.

Hirdetések díjazásában szerint.

Építsünk munkáslakásokat.

Irta: Törökkanizsai Schulpe György.

A lakások folyton drágulnak városainkban, — különösen a kis lakások, s minthogy a lakosság számának növekedésével nem tart lépést a lakások számának emelkedése, ennek ismét a lakások veszélyes túlszűfolttsága a következménye, ami az erkölcsi és egészségi romlás okozója. Lakáskérdés van a falun is, de ott leginkább higiéniai kérdés és nem szociális, ott csak a lakások esetleges javításáról lehet szó, hiszen tudjuk, hogy a falvak lakossága majd mindenütt apadást mutat.

Első sorban tehát a városok felé kell fordulnunk és ott orvosolnunk a mind aggasztóbban fenyegető s mindinkább elhatalmasodó bajt. Állam és társadalom vállvetve küzdjenek és fáradozzanak e magasztos cél szolgálatában, hogy terjesszék az általános jólétet, enyhítsék a munkásosztály sorsát s mind magasabb oromra tűzzék fel az erkölcsi kulturahadadás lobogóját.

Ha azt akarjuk, hogy nemzeti iparunk megizmosodjék és idővel az első európai államokkal versenyre kelhessen, úgy mindekelőtt erőteljes és megalégedett munkásosztályt kell teremtenünk, meg kell vetnünk az alapját egy egészséges iparfejlődésnek, meg kell alkotnunk az előfeltételeket. Életbe kell léptetnünk azon intézkedéseket, melyek hivatják a munkásosztály hazaszeretetét fenntartani és fokozni, melyek képesek lesznek a társadalmi békét inaugurálni.

Azok a nemzetek fognak a jelenben és a jövőben magasabb polera emelkedni a gazdaság és hatalom terén, azok fognak uralkodni a világpiacra, melyek a legintelligensebb, legkitartóbb és legmegalégedettebb munkásosztály felett rendelkeznek. Az angol munkás, ki rövidebb ideig dolgozik, jó bért kap, jó lakással bír és jól táplálkozik, ezek folytán szívósabb, munkaképesebb, kitartóbb a többi európai nemzetek munkásainál.

Az egészséges és nyájas otthonról függ, ugyszólván, első sorban az erkölcsök tisztasága, az egészség megőrzése és a családi élet felvirulása. Minálunk a munkáslakások ügyére csak 8—10 év óta lett a kormány, a társadalom és a sajtó figyelme felhívva; minálunk a munkásosztály tulnyomó része emberhez nem méltó lakásokban nyomorog.

Városainkban a munkások lakásai nagyobbára oly minőségűek, hogy alkalmasak lakóik egészségének megromlására, családi életük demoralizálására. Hisz milyen lehet a gyermekek nevelése ily lakásokban? Minő a család-anya helyzete? Mily gondolatai lehetnek a férjnek és atyának, ama szerencsétlennek, ki reggeltől estig nehéz munkát végez, rossz levegőt szí magába és keveset

keres, ki ügygyel-bajjal képes csak táplálni családját és csak oly nyomorult lakást képes az övéinek nyújtani, oly lakást, mely a betegségek termő talaja, a nyomor előmozdítója, az erkölcsök megmetyelzője?

A lakáskérdés egészségügyi fontossága tekintetében csak Angolországra hivatkozom, hol az utolsó évtizedekben — attól az időtől fogva, mikor a munkáslakások ügyének rendezését kezdték — az általános hulangóság leszállott 20 százalékkal. A diphtériában (roncsoló toroklob) megbetegedők száma 1851—1860-ig évenként 268 volt 10.000 lakosra. 1871—1880-ban — amikor a munkáslakásügy lényeges javulás stádiumába lépett — e szám 212-re csökkent. Még nagyobb arányban apadt a tifuszbetegség eseteinek száma.

A munkás mindennapi élete annyira küzdelmes és gondteljes, hogy ő maga épen-séggel nem, vagy csakis nagy ritkán gondolhat egészségügyre és családot boldogító kényelemre. Hogy a munkás is emberhez méltóan éljen és lakjék, arról azoknak kell gondoskodniuk, kik az ő testi erejét közvetlenül kiaknazzák és azoknak, kik ezt közvetve élvezik. Ezek első sorban a gyárosok, a városok és maga az állam, másodsorban a magánosok, az egész társadalom.

Ne cirógassuk a tárgyat és ne szaporítsuk a szót: **Építsünk munkáslakásokat!**

Építsünk jó lakásokat. Legyenek a szobák világosak, a szükségnek megfelelő nagyságúak, oszmosak, szárazak, szellőztethetők. legyen konyha a lakások mellett és nagyobb vagy több családnak legyen nagyobb és több lakása. Ne kelljen csatornát és friss levegőt nélkülözniük a lakásoknak és ne építsük be a füsttel telt szűk utcájú városrészeket kietlen és egészségromtó bérkaszárnnyakkal, hanem építsünk szabad helyen kis házakat négy, két vagy a lehetőség szerint — egy-egy család számára.

Építsünk olcsó lakásokat és legyünk első sorban tekintettel a gyári munkásokra, kik a mohó nagytermelés nyomása alatt sorsuk javításáról legkevésbé gondoskodhatnak.

Árvaszékek mint kölcsönadók.

Nagykanizsa április 5.

Pénzintézeti körökben már régóta kritika tárgyává tették azt, hogy az árvák pénzét kölcsön adják. Némely helyen külön pénzintézetet alapítanak az árvák pénzéből, mint azt Udvardy Vince törvényhatósági bizottsági tag Zalamegyében is tervezte. A „Zalai Közlöny” annak idején több ízben aggodalmát fejezte ki e terv miatt. Nem tartottuk szerencsés gondolatnak, ha az árvák pénzét lekötik egy közigazgatásilag nehezen funkcionáló intézetbe. Udvardy Vince terve nem öltött testet. A megye határozata ugyan nem volt olyan, minőt joggal várhattunk volna, mert

a pénzt nem hozták haza, hanem ott hagyták az Országos központi hitelszövetkezethél, mely a határozat érdekében nagy agitációt fejtett ki, megmozgatja az érdekkörébe tartozó megyebeli szövetkezeteket. Nem akarjuk újból méltó kritika tárgyává tenni a megyei határozatot, bár ezt szakkörökből szerzett információink alapján módunkban lenne. Most csak ideiglatjuk egyik havifolyóirat találó véleményét az árvaszékekről, mint kölcsönadóról.

Az árvaszékek — írja a P. Sz. — minden egyébre valók, csak arra nem, hogy kölcsönöket folyósítsanak. Amikor még híjján volt az ország hitelintézeteknek, akkor ezek a források tényleg jelentékeny szerepet játszhattak, és kellő óvatosságot tanusítva a kihelyezéseknél, a közönségnek is javát szolgálták. Ma azonban nincs hiány pénzintézetekben s semmi szükség sincs arra, hogy pénzintézetekkel foglalkozzanak ezek az intézmények s hogy ez az állítás helyes, azt feltétlenül igazolja az az eset, amelyet itt ismertetünk. Ezuttal nem arról van szó, hogy valamely követelés elveszett. Krassó-Szörény vármegye árvaszéke tavaly százhat esetben szavazott meg kölcsönt körülbelül negyedmillió korona összegben. Ezenyi telt is bőven a pénzkészletből, bekövetkezett azonban az az eset, hogy több nagyobb örökrészt ki kellett fizetni s a pénzkészletek kb. 200.000 koronára apadtak le, azt pedig a várható örökrész-kifizetésekre kell visszatartani. Hát ezen a ponton akad meg az árvaszék hitelezése. Mert a pénzintézet, ha kimerül a pénzkészlete, akkor ugyebár visszleszámitol, vagy más módon szerez pénzt magának. De az árvaszék kötve van a mindenkori pénzkészlethez s tegyük fel, hogy valakinek száz ezer koronányi bekebelezett váltóhitele van az árvaszéktől s még ezer koronát akar, erre már nem volna képes a közigazgatási „hitelintézet”. Hiszünk, hogy az árvaszéket államosításának többszörösen bementett megvalósítása megszünteti majd az árvapénzek kölcsönadását, mint teljesen felesleges dolog.

Városunk büne.

Tarthatatlan állapotok a közokórházban.

Hogy micsoda csodálatos maradisággal és tö-rökhöz illő fatalizmussal tekinti a város institúciót, az sehol sem oly szembeötöl, miut a közokórház kérdésénél. Lapunkban már többször szóva volt téve egyes kórházi kérdés magától a kórház kiváló második orvosától, Szabó Zsigmond dr.-tól, aki pedig leg-hivatottabb ismerője azoknak a bajoknak, melyeknek orvoslásán tettel, szóval, irással fáradozik. Mégis volt annyi eredménye felszólalásának, hogy fenyegető leveleket kapott, hagyjon fel ez irányú agitációjával, különben — lelővik, mert már ugys túlságosan magas a pótdadó. Gonosz, de mindenek felett buta felfogás irhatta azt a fenyegetést, mert hiszen éppen a kórház az az intézményünk, melyre minél többet költünk, annál kevesebbe kerül, mert jövedelméből minden kiadás fedezhető.

Dühöngő örülteket nem tud a kórház megfelelő helyiségben internálni, betegápoló hiányában a

saját családtagok kénytelenek az ápolást hiányosan és minden józan kórházi szabály ellenére eszközölni. Női osztályban a férj ápolja beteg feleségét, mert különben ápolás híján elpusztulna. Most meg egy speciális hiánya tűnik fel kórházunknak. Egy előkelő családbeli ifjú olyan betegségbe esett, melyen operációval lehet csak segíteni. Állapota olyan, hogy Budapestre vagy Bécsbe szállítani lehetetlen, magánlakáson nem lehet operálni, a kórház pedig, Nagykanizsa város kórháza nem olyan berendezésű, hogy ott jobbféle embert operációra el lehetne fogadni. Ma nekem, holnap neked. Lehet, hogy az az ifjú elpusztul annak a kórházi viszonyoknak miatta, melynek hiányosságát nem akarják észrevenni és melynek javításáért a szöszölőt lelővéssel fenyegeti a félrevezetett rövidlátóság.

Lehet, hogy holnap egy másik ilyen eset történik és majd a botrány árán elkövetkezik a kórház féllőrája, amelyben belátják, hogy a kórház nemcsak a csavargók, koldusok, hazátlanok gyógyulásáért van, hanem az uriosztály egészségi viszonyai szorosan összefüggésben vannak a kórház állapotával. Soká nem maradhat ez így. Bizunk a városi egészségügyi bizottság, a kórházi főorvos és az egész város értelmes polgárságának józan felfogásában.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüve
mindenütt kapható.

Gyermeknap Nagykanizsán.

— A bizottság megalakult —

Nagykanizsa, április 5.

(Saját tudósítónktól.) Vécsey Zsigmond, Nagykanizsa város polgármesterének meghívására a gyermekvédő liga nagykanizsai bizottságának megalakulása végett jött össze vasárnap délután a városháza dísztermében az a szép számú, előkelő közönség, melynek soraiban ott láttuk jótékonyági mozgalmaink összes vezéralakját.

Polgármesterünk megnyitó beszédében köszönte, hogy hívó szavára így sokan jöttek el. A liga, ugymond, már korábban megkereste őt, hogy Nagykanizsa is rendezzen gyermeknapot, ő azonban nem akarta a kezdeményezés szerepét átvenni, mert közönségünk nagyon is sok oldalról van megterhelve. Legutóbb azonban azt látta, hogy a város közönsége melegen érdeklődik a liga ügye iránt és ő szívesen hívta össze e gyűlést. (Helyeslés.) Felteszi ezután a kérdést, hogy óhajta-e a gyűlés a gyermeknap rendezését.

Zajos „igen” kiáltások.

Vécsey polgármestert ezt határozatként kimondotta. Majd felszólította az értekezletet a bizottság megalakítására. Ajánlatára elnökké Hertelendy Bélát, a gyermek patronage itteni elnökét választották közfelkiáltással. Az alakuló ülés jegyzőkönyvét Király Sándor városi mérnök vezette.

Majd Hertelendy indítványára a bizottság így alakult:

V e d ő k: Horváth Dénesné, Szekeres Józsefné, öv. Vidor Samuné, Vécsey Zsigmondné, Závody Albinné. E l n ö k: Hertelendy Béla. T á r s a l n ö k ö k: Horváth Dénes, Horváth György, Neumann Ede, Remete Géza, Vécsey Zsigmond, Viosz Ferenc, Závody Albin, Főtűkárók: Hajdu Gyula és Pillitz Soma. T i t k á r o k: Bartha József, Bentzik Ferenc, Bentzik József, Ferenczy György, Gärtner Antal, Halphen Jenő, Hegedüs György, Lukács József, Miklós Dezső, Pálffy Elemér, Radnai Jenő, Rothschild Béla, Sabján Gyula. P é n z t á r o s o k: Eperjesy Gábor, Lendvai Samu. E l l e n ő r ö k: Rothschild Samu, U. Ullmann Elek. I n t é z ő b i z o t t s á g: Bentzik Ferencné, Blumenschein Vilmosné, Boér Gusztávné, Bogenrieder Józsefné, Brandhofer Antalné, Deák Péterné, Grünhut Henrikné, Halvax Frigyesné, Hrenesch Frigyesné, Horváth Jánosné, Junga Sebné,

Juretzky Ivánné, Knortzer Györgyné, Kohn Samuné, Konold Lajosné, Lajpczig Antalné, Marzsó Tiborné, Neumann Edéné, Plihal Viktorné, Rapoch Gyuláné, Remete Gézané, Rosenberg Richardné, Rothschild Jakabné, Rothschild Samuné, Sauer Ignácné, Sebestény Lajosné, Schwarz Adolfné, Schwarz Gusztávné, Sommer Ignácné, Surovy Gézané, öv. Tuboly Gyuláné, Véber Károlyné, Viosz Ferencné, öv. Wuzsl Lajosné, Blau Lajos, Deák Péter, Dobrovics Milán, Elek Ernő, Faics Lajos, Fried Ödön, Goldhammer Károly, Hütter Lajos, Kádár Lajos, Knortzer György, Köhler Gyula, Lóke Emil, Ozoray Izidor, Oszterhuber László, Rauschenberger Adolf, Remete Géza, Rothschild Jakab, Schwarz Károly, Schilhan János, Tripammer Gyula, Szalay Sándor.

A bizottság megalakulása után Vécsey polgármester változta a szükséges teendőket. Választanak a bizottság kebeléből: sajtó sorsjegy, urna, vásár, agitáló bélyeg, sorsjegy, gyűjtő, ünnepség rendező, ifjuság és leltári bizottságot.

A gyermeknapot május 1. és 2. napján rendezik. A nap jövedelméből 50 százalékot a liga, 25 százalékot a Népkönyha és 25 százalékot a gyermekpatronage céljaira adnak.

E helyen közöljük minden kommentár nélkül egy olvasónk hozzánk intézett sorait, ki felhívja figyelmünket, hogy bár a bizottság az ifjuságot is bevonja az ünnepségbe, sem a felső kereskedelmi iskola tanári kara, sem az áll. polg. leányiskola tanári kara, sem az állami polgári iskola tanári kara a bizottságban helyet nem kapott. Sőt a gimnázium tanári kara, az elemi fiu- és leányiskolák tanító kara is hiányosan van képviselve. A bizottság e hiányos megalakítását több oldalról is ilyen értelmű kritika tárgyává tették.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

— Az oldalba rugott nagyhatalom. — Üzlet ez kérem. — A boldog vidék. — Illetve a goromba vidék — A Liga élő bizonyítékai.

A sajtónak gazsúláló „tartár szöszos” bankett-beszédek, a sajtót, mint nagyhatalmat szokták említeni. Eme nagy hatalmat a héten ismét oldalba rugták. Jezsua szemforgatások közt bemutattak a nagy világnak egy mondhatnánk tisztán üzleti szerződést, melyben érdekelve van majdnem az egész magyar sajtó. Az úgyról nem a legbizelgöbben nyilatkoztak a vidéken sem, ami megadja e témának „vidéki” aktualitását is.

A krónikás valóban nem tudja, mit mondjon ez úgyról: butaság-e az ahogy erről nyilatkoztak, rozindulat-e, vagy tényleg meggyőződés.

A lapok hirdetési átalányért közölnek bizonyos hirdetés mennyiséget, mert így nem kell minden hirdetésnél külön elszámolás és mert így a hirdetőnek olcsóbb. És erről úgy nyilatkoznak értelmes emberek: ez korrupció. Korrupciónak nevezik, ha az állam üzleti hirdetéseit megfizeti ép úgy, mint a „Scott Emulsió”, mint az „Egger gyógyszerár”, vagy mint Miltényi Sándor és fia cég. Hát nem tudják ezek az urak, hogy a sajtónak ép oly üzleti része van, mint bármely más vállalatnak? A sajtónak vannak kötelességei, mellyel tartozik a társadalomnak, a közönségnek, amely támogatja és fejleszti, de ezental úgy intézheti az erkölcs határán belül ügyeit, amint azt üzleti érdekei megkívánják. Ujabbban a közönség józanabb része is így vizsgálja a sajtót és akkor sok dolgot természetesnek talál, amit az első pillanatra korrupciónak tartott. Mit szólna a magyar közönség, ha egy szép napon egyik-másik lap, a párizsi *Matin* mintájára hirdetné, hogy a vezércikk sora 20 korona, a garmond cikk sora 10 korona, a hirrovat sora 5 korona? Megbotránkozna, mint a héten tett legtöbb ember, kik közül nem egy a sajtó és annak munkásai segítségével jutott arra a polera, honnan piszkot szór — a hetedik nagyhatalomra, a sajtóra.

De miért tisztelje a nagyközönség a sajtót, mikor az újságírók egymást nem becsülik meg. Csak nézzük át a vidéki lapokat. Telve vannak személyes élű vitákkal, melyet egyik lap folytat a másikkal. A gorombaságban egyik sem akar hátrább maradni a másiknál. A közönség természetesen pompásan mulat a „skriblerék” tollharcán, melynek végén mindig kihirdetnek valamit „őlsége a király nevében.”

Ezekben a személyes élű vitákban a „vidék” vezet. A fővárosi sajtóban még az érvek küzdenek egymással; a vidéken már csak a gorombaságok. A magyar közönség különösen szereti az ilyen goromba hirlapi vitát. A nyolcvanas években ismerem egy szerkesztőt, ki két lapot szerkesztett. Az egyiket neve alatt, a másikat álnév alatt. S tudják kérem, mit tett a szerkesztő ur (nevét nem írom ki, mert Nagykanizsán sokan ismerik) ha „kifogyott” a témája? A két lapban önmaga vitát folytatott valamely tárgyról, oly tüzessel és oly sok gorombasággal, minőval még a legdázabb ellenségek sem „harcolnak”. Most már erre sincs szükség. Gorombaságra mindig akad „partner”. Hisz gorombáskodni nem nagy tudomány. Minden kanász érti ezt, pedig ők csak a disznók közt „játszák” a nagyhatalom szerepét.

De ki törődik manapság sajtóval. Humanizmus kell a magyarnak... A jószívűség tanyazik minden hol. A tüdővészéseknek segítő kezét nyújtanak. Látogatják a szegénység tanyát, adatokat gyűjtenek. Tancolunk, zsurozunk a szegénység oltárára. Segítjük a rabokat, az aggokat, a gyermekeket. A Liga érdekében agitálunk. Annyira hevesen, annyira meggyőződéssel és úgyszeretettel, hogy észre sem vesszük a kávéházak füstjében élő fiatal narancs és virágáros leányt, a sápadt arcú kis pikkolót fiút, a tanköteles rikkancsot, a kolduló lelketlen szülőktől kivert gyermeket, kik a Liga szükségének élő bizonyítékai. A közönség csak ilyen „disznapon” hódol az elvnek. Aztán észre sem veszi a szánalmas kis alakokat kiknek Kanizsán még az a reményük nincs, hogy bejussanak a szegényháza, vagy kórházba. Ezek ugyanis „megtelt”-ek, mint a pesti közúti villamosok.

Anonimusz.

HIREK.

— Az állami subvenció. A „Zalai Közlöny” adta közre először azt az örvendetes hírt, hogy népiskolai építési célokra a kormány 180 ezer korona segélyt szavazott meg. Szívesen konstatáljuk, hogy e célunk előérésében városunk kiváló barátja, Zala megye tanügyének apostola Ruzsicska Kálmán dr. tanfelügyelő volt hathatós támogatónk. Pénteken a tanfelügyelő ur városunkban időzött Lengyel Lajos főjegyzővel az iskolaeépítés kérdéséről tanácskozott, amiről jegyzőkönyv vettetett fel. A város rövid időn belül gondoskodik a subvenció folyósításáról, az utasítás értelmében elkészítendő iskolatervről, hogy az kellő időben jóváhagyható legyen és ez éven felépülhessen vagy mindkét iskola, vagy legalább a kiskanzsai templomtéri.

— A kórházi bizottság gyűlése. Szombat este a kórházi bizottság Tripammer Gyula elnöklété alatt ülést tartott. Megállapított a kórház költségvetése, melynek keretében a tisztviselők fizetése-melése is javaslatba van véve. A betegek élelmezési költsége napi 60 fillérben állapított meg, a napi ápolási díj pedig az eddigi 1.46-ról 1 K 56 fillérre emeltetett. Felterjesztést tesz egyszersmind az iránt, hogy a személyzet 2 apácával és ápolóval szaporítás-sék. A bizottság szóvá tette a kórház kibővítését, amit már 6 év óta sürget; most azonban a tarthatatlan kórházi állapotok orvoslását nem hajlandó tovább is elhalasztani és energikus eljárásra szánta el magát annak megvalósítása érdekében.

— **Miklós Dezső dr. felolvasása.** Az ügyvédi karnak azok közé a tagjai közé tartozik, akik nem elégsznek meg a poros és pörös akták elintézésével, hanem jogi és társadalmi kérdések mélyre ható fejtegetésével igyekeznek a közölet is szolgálni. Tegnap az Irodalmi kör délutánján a házassági interméről érkezett. És hogy élénkebbé tegye karunknak ezt a kérdést, amelyről szinte mindeki érzi, hogy sok a fonákság benne, dialog alapjában adta elő mondanivalóját. Egy női orvosnővédek és egy női jogász vitakoznak a tárgyról. Ugy látszik azonban, hogy Miklós Dezső dr. a Bebel-féle haladásnak a szószólója volt inkább, aki a házassági intézményét a maiból eltérő alapra óhajtja helyezni. Erre következtetünk azért, mert a Medica beszédében az érvek meggyőzőbbek, igazabbak, erősebbek voltak. Különben nem döntött sem a mai sem a jövő álláspont mellett. Minek is, a fejlődés biztos, fél nem tartóztatható. A szép felolvasást megérdemelt tetszés követte. Ifjú Kaffka József egy középkori lélekművészetét szavalt Zichy Gézáttól. Többször élveztük már szavaltát, de a tegnapi újra kiváló szavaloí egyéniségét tüntette fel. A közönség lélekzetszerve leste ajkáról a szót és mikor a ballada tárgya tragikus befejezésekre ért, elementáris erővel tört ki a tapsolás. Az Irodalmi kör dalárdája két számmal szerepelt. Nem a megbővült, de a megcsappant dalárda. Hanem a két ének meggyőzte a hallgatóságot, hogy amióta Gürtler Ferenc a karmester, e dalárda oly előkelő ízléssel, annyi precizitással, olyan egybevágó működéssel énekel, hogy csak ismételtük Fricsay karmester szavait, hogy ilyen vezetése ritka dalárdának van.

— **A leányegyesület értekezése.** Tegnap újból találkoztak a polgári osztálynak azok a leányai, akik az egész hetet hasznos munkában töltik, hogy tovább haladjanak a leányegylet megvalósításában. Nem feminista klublesz ez, hanem vasárnapi szellemi üldölő, szórakozó önképző és a napi kérdésekkel foglalkozó összejövetelek. A gyűlés elvben kimondta a megalakulást és ennek határozatából egy tiztagu küldöttség tisztelt Kertész József tanítónőnél, hogy felkérjék az elnökség elfogadására. Kertészné kijelentette, hogy ha majd a végleges alakuló gyűlés megválasztja nem fog kitérni, olyan munka alól, mely a tanítónőnek iskolán kívül való hivatásában gyökerezik.

— **Kanizsa város az Egyke ellen.** Nálunk is megmozdult végre a hatóság az elnéptelenedési bünsöt dívat ellen. A tanács a pénteki ülésén foglalkozott Kaposvár város átiratával, melyben felszólítja, hogy csatlakozzék a Somogyban már megindult egyke elleni mozgalomhoz. A tanács a kultánésosokat biza meg, hogy mindegyik készítsen a saját kerületében statisztikai kimutatás az egyetlen gyermekekről. Mindenestre ez a kiinduló eljárás a baj orvoslása, de hogy eredménye lesz-e, kétséges. Mert gazdasági okok, meg divatáramlat ellen csak a népnevelés összes faktoraiinak eljárása szükséges, hogy sikerrel szembeállhassanak. A pap, a tanító, az orvos és a büntető codex, mely az egykével kapcsolatos büntetendő cselekedetek a legszigorubban sújtja, tudnak csak együttesen e bajt orvosolni.

— **Istentisztelet.** Az izr. templomban a husvét ünnepek alkalmából az esti istentisztelet f. hó 5-én és 6-án d. u. 1/27 órakor, a délelőtti istentisztelet f. hó 6-án és 7-én d. e. 10 órakor fog megkezdődni.

— **A hosszú tél után szükséges testrészek alapos ápolása és fertőtlenítése.** A víz egy-magában nem elégséges hanem erősen dezinfekcionáló szappan szükséges. E célnak, valamint általában fürdési és mosdási célnak legjobban megfelel: a Berger-féle kátrány szappan, a Berger-féle glicerin szappan és Berger-féle borax szappan. Minden gyógyszerárban kapható.

— **Pénztáros választás.** Az ipartestületi elöljárósági ülésén a Varga János (jelenleg városi kultánésos) lemondásával megüresedett pénztárosi állást fogják betölteni.

— **Triesti Általános Biztosító Társulat** (Assicurazione Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. Lapunk mai számának „Közgazdaság” című ovatában, közöljük a Triesti általános biztosító társulat a legnagyobb, legzadagabb és a legrégebb

biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzáfordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad élet-, tűz-, szállítmány-, és betöréssel lopás elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar Jég-, és viszontbiztosító r. t. valamint baleset elleni biztosításokat az Első o. magyar általános baleset elleni biztosító társaság számára. A társulat helybeli főgynök-sége: **Danneberg J. és Weisz.**

— **Sajtó és képviselőtestület.** Már több ízben megemlékeztünk arról a sajtó ellenes hangulatról, mely a kaposvári városi képviselőtestületben mutatkozik. Szűk látókörű emberek mindenféle bosszantással akarják az ottani sajtó munkáját megnehezíteni, pedig éppen a kaposvári sajtó volt az, amely az országos hírnévre vergődött kaposvári vízvezeték-panamáról annak idején lerántotta a leplet. A sajtó-ellenes hangulatot az ottani lapok jogos kritikában részesítették, ami természetesen nem „izlett” a képviselőtestületnek. A szombat délutáni közgyűlésen, mint Kaposvárról jelentik Kovács József dr. városi ügyész indítványt tett, hogy a „Somogyvármegye” és a „Somogyi Hírlap” ellen indítson a képviselő-testület sajtópört. A közgyűlésen heves kifakadások hangzottak el a két idézett lap segédszerkesztője ellen, kik egy nyilatkozatban kijelentik, hogy a támadók ellen feljelentést tettek és hogy „becsületességiről munkájukban ezután sem rettennek meg, bárholnan jövő és bármily elvetemült terrortól sem.”

— **Hírek Somogyból.** Kaposvár szennyvíz-vezető csatornát akar építeni. A földmivélsügyi minisztérium vízépítészeti osztályának tervét ajánljuk kivitelle. A költség 800,000 korona. — A kaposvári szabad liceum április 1-én tartotta meg a századik előadást. A szabad liceum elnöke Szabó Kálmán. — Kovács János sámsóni 22 éves földmives meg akarta látogatni Fejéregyházán lakó menyasszonyát. De utközben rálőttek a legényre, akit eszméletlen állapotban bezárlították a kaposvári kórházba. — A gyékényesi határrendőrség e napokban elfogta Méth Györgynét, aki 17 éves leányokat Fiuméba akart szállítani. Az elfogott kerítendő 600 korona pénzbírságra és 25 napi elzárásra ítélték. A leányokat szüleikhez visszazárlították.

Koraszülött

gyermekek erősekké és vitorakká fejlődnek, ha a szükséges táplálékot

A SCOTT-féle EMULSIO

As Emulsióváslásánál a SCOTT-féle módázer védjegyet — a halás — kérjük figyelembe venni.

alakjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb. Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes mint a tejszín.

Könnyebben emészthető mint a te

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér

Kapható minden gyógytárban.

Egy érdekes ember halála.

Knobloch Frigyes zenetanár, az első nagykanizsai tűzoltó zenekar karmestere a városi kórházban szombat este meghalt. (A riportert jelentése.)

Megilletődve olvasom a „Zalai Közlöny” riportérének rövid, mondhatnám távirat stílusban irt jelentését: Knobloch Frigyes haláláról. Az ő nevére csak a benszülött kanizsaiak emlékeznek, mert már vagy hat éve ált betegsége miatt csendes visszavonultságban, mig most megmentette szenvedéseitől a halált.

Ki volt hát Knobloch, hogy egy külön cikkben érdemes róla megemlékezni? Knobloch Frigyes neve nem ismert Nagykanizsa irodalmi életében. Nem találkoznok nevével a város gazdasági életében sem, sőt soha nem olvastuk nevét pénzintézetek alapítási tervzetén. Mégis megemlékeznünk róla, mert ennek az embernek személyéhez egy darab kisvárosi

történet fűződik, egy zsánerkép, aminőt az egyhangu kisvárosi életből érdemes kiemelni.

Knobloch alapította a nagykanizsai tűzoltó testület első zenekarát. Tipikus zenész volt, ki ugy tudom a cseh trombitások hazájából került hozzánk. Ha összefüggés lenne a kultúra és a tűzoltó zenekarok között, akkor a város kulturális életében külön lapot kapna a megboldogult. De azért így is érdemes írni róla.

Zeneórákat szokott adni fiatal diákoknak. Ez volt a főfoglalkozása. De csak akkor érezte magát elemében, ha rezes bandáját taníthatta. A „flügel horni” és a „nagy dob”, ez volt az ő birodalma. A tűzoltó zenekart tanította minden pénteken este a laktanya egyik termében. Mennyit kellett néki vesződni. Külön kótát irt a zenészeknek, hol hang-egy helyett számok voltak, ami azt jelentette: melyik ujjal kell nyomni a billentyűt. Sokat izzadt, fáradott mig „beledolgozta” embereibe azt a sok „bóditó” waltzert és gyostrtemű „cirkusz” indulót. Nagyra volt zenekarával. A szombat esti ténzenék alkalmával boldogan hajlongott, ha egy-egyszám: tajosabb tapsot kapott a demokrata közönségtől. Sláger darabja „A portás az erdőben”... sok varróleányt könyekre fakasztott.

Kanizsa húsbagó keddi délutánján az ő bandájának felvonulása adta meg az utca kését. Az utca volt az ő birodalma. Neve annyira belement a nép köztudatába, hogy Knobloch név alatt már nem is családi nevet, hanem foglalkozását értették. Azt hiték: Knobloch — karmester.

A jelentős névnapoknál bandájával mindig szerep ez jutott. Rajta beteljesedett a költő mondása: „A harc mezején esett el.” Egy gyáros nevenapja alkalmával, mikor az ünnepség színhelyén megjelent, egy új bandát is talált ott. Egészen olyan „flügel hornival” és nagy dobbal, mint az övé. Csak a karmester volt más. Ujjab, modernabb erő. Valóságos versenyt rögzőzött a helyszínen. Knobloch hevesen dírigált, a helyzet fontosságának tudatában. Oly izgatott volt szegény, hogy észre sem vette, hogy a „bombardó” a legerősebb fortet fujja pianó helyett. Egyszerre elesett... Széltetés érte...

Hat évig volt beteg. S most ott fekszik Knobloch a városi kórház hideg házában kiterítve, szomszédosságban a tűzoltó laktanyával, ahol oly sokszor elmondta:

— Álzó, banda einslagen...

... Játsszani fog ismét a banda. Gyászindulót fognak fujni. A sok kürtös szomoruan fujja a nótát. Hisz a banda alapítója halt meg.

Figyelő,

☒ A Bór- és Lithion-tartalmú ☒

Salvatorforrás

kitünő sikerrel használják vesebajoknál, a húgyhólyag-bántalmáinál és közsvenynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiaszt!

Kapható drogyárikereskedésekben vagy a Szécsy-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudólftrapt 8.

A Zalai Közlöny

egyes száma az alábbi helyeken kapható: ifj Wajdits József könyvkereskedésében Deák-tér, Schwarz és Tauber dohánytözsdeben Kazinczy-utca, Bajkor Béláné féle dohánytözsdeben (ézelőtt Gerstner féle) Csengery-ut. **Egyes szám 10 fillér**

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali) folyó évi március hó 18-án tartott 77-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1908. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1908. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 972.108.481 korona és 17 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 42.331.825 korona és 78 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 19.086.145 korona 05 fillérrel 283.242.702 korona 29 fillérre emelkedett. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tűkörűveg biztosítást, a díjbevétel 17.570.409.609 korona biztosítási összeg után 28.866.290 korona 38 fillér volt, miből 10.652.942 korona 55 fillér viszontbiztosításra fordítottat, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18.213.347 korona 83 fillérre rugott és ez összegből 13.079.112 korona 08 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövőre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 122.098.054 korona 94 fillér A szállásmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3 577.201 korona 84 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.655.086 korona 52 fillérre rugott. Kárókért a társaság 1908-ban 39.751,056 korona 71 fillért és alapítása óta 938.794,591 korona és 91 fillért fizetett ki. E kárterítési összegből hazánkra 184.687,233 korona 48 fillér esik A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.890.707 korona 37 fillére rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.30.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamirányozására alakított tartalék, mely az idei átutalással együtt 13.017,104 korona 53 fillérre rug, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 1 413.602 korona 84 fillért tesz ki. Részvényenkint 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsősorban értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 323.629,347 korona 57 fillérről 346.151,371 korona 42 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 68.422,455 korona 68 f. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 29.099,869 K 33 f. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 3.124,531 K 51 f. 4. Értékpapírok 219.102,504 K 80 f. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 5.613,421 K 24 f. 6. Tárcá váltók 786. 489 K 29 f. 7. A részvényesek biztosított adósszevei 8.820.000 K. 8. Készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 11.182,099 K 57 f. Összesen 346.151,371 K 42 f. Ezen értékekből 68.8 millió korona magyar értékekre esik.

Felolvasás a tőzsdéről A Nagykanizsai Magántisztviselők Egyesülete dícséretes feladatává tüzte ki közgazdasági kérdéseket érintő felolvasások rendezését. Az idén második éve rendezik már e felolvasó estéket, melyek népszerűségét bizonyítja az a nagy közönség, mely a felolvasásokat látogatni szokta. Szombat este ismét érdekes estéje volt az egyesületnek. Heltai József gabonakereskedő tartott felolvasást nagyszámu szakközönség előtt a tőzsdéről. Felolvasásában először visszapillantott a tőzsde előtti időkre, majd rátért a tőzsdék alakulásaira. A jelen viszonyok rávilágításához érve, ismertette a tőzsde és általában a tőzsdék gazdasági szerepét, a tőzsdére vonatkozó törvényes intézkedéseket a tőzsdék szervezetét, a tőzsde működését A felolvasó népszerű módon tárgyalta a legnehezebb szakkérdéseket is, ami a felolvasásnak nem volt kárára. A felolvasást — melyben az előadó többször tett önérzetes kereskedői kijelentést — a közönség zajosan megtapsolta. Az egyesület nevében Eperjesy Gábor, elnök köszönte meg az előadó fáradozását.

Sikerült a tőkeemeléssel Az Országos Gazdasági Bank r. t., mely nemrégiben nyitott fiókot

Zalaegerszezen, minap tartotta közgyűlését Budapesten. A társaság hivatalos kommunikéjében olvassuk, hogy a múlt évben elhatározott tőkeemeléssel csak az idén „valósított meg teljesen”. S ha most tekintetbe vesszük azt, hogy a zalaegerszegi fiók létrejött 150.000 korona anyaintézeti részvény jegyzésétől volt függővé téve, akkor a jelentés tőkeemeléssel szóló részét teljesen értjük. A tőkeemeléssel sikerét tehát Zalamegye gazdalközönsége segítette elő, illetve az alapítók vezérémbere, mint például Sulkovsky Viktor herceg kámaházi földbirtokos, akit halálából be is választottak a bank központi igazgatóságába. Csak most az a kérdés kinek volt nagyobb érdeke a bank letelepítésében: a megye közönségének-e, vagy a banknak. Nagyon könnyű a válasz.

Fizetése képtelenség. A bécsi Creditoren wein közli, hogy Braun Ármán keszthelyi szabó cég fizetése képtelenségét bejelentette.

Déli Vasut.

— **Névváltozás.** 1909. évi május hó 1-jétől a cs. kir. szab. déli vaspálya társaság budapest-pragerhofi vonalán fekvő Balaton Földvár megállóhely neve: Balatonföldvár-ra, Fonyód-Fürdőtelep állomás neve: Fonyód-ra Balaton-Keresztur fürdő megállóhely neve: Balatonkeresztur fürdő-re, Balaton-Berény megállóhely neve: Balatonberény-re, Balaton-Szent-György állomás neve: Balatonszentgyörgy-re, Szemes állomásnak neve: Faluszemes-re, Lelle megállóhelynek neve: Balatonlelle-re, Lellei felső megállóhelynek neve: Balatonlellei alsó megálló-ra, és Boglár állomásnak: Balatonboglár-ra fog megváltoztatni.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziájszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnek, oszónál és meghűléseknel, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozába van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és újszólóval minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerlára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.

Mindennapi szétküldés.

Eladó villa.

Egy villa a Balaton legszebb helyén 5 hold jó termő szőlővel **ELADÓ.** — **Cím Ifj. Wajdits József** könyvkereskedésében

Nagykanizsa, Deák-tér.

„M-1-17” — „Papa megengedte! Ház' valódi Jaconi-1908 Anticlotin-cigarettafüvegyek fadobozban!”

Figyelem! Csak a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden dohoz egy érdekes hüvészkártyát tartalmaz.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona.

Delaware ezre 100 korona.

Cím:

Szifgyártó Nagy Mihály
Felsőseged, (Somogy megye.)

Be van bizonyítva,

hogy az utcai fairagaszokat kevés ember olvassa, mert ritka ember töltetheti az idejét utcai plakát olvasással. A kultur államokban az újság a fő hirdetési eszköz. Ön olcsó pénzért hirdethet Zalamegye legregibb újságjában, a **Zalai Közönségben.**

MEGHIVÁS.

A „Bánokszentgyörgy és Vidéke Keresztény Fogyasztási Szövetkezet” IX. évi rendes közgyűlését a községi népközségben 1909. évi április 12-én délelőtt 11 órakor tartja meg, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

T á r g y a k :

1. Igazgatósági jelentés az 1908. évi üzletmenetről és a szövetkezet állásáról.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az Eredmény és Mérleg számlák megvizsgálásáról, a jelentés alapján a Mérlegszámla végmegállapítása, a számadók felmentése s a nyereség felosztása iránt való határozat.
3. A megbízás lejártá következtében kilépő igazgatóság: elnök, alelnök, 3 tag (1 póttag) választása 3 évre.
4. Felügyelő-bizottság választása 3 rendes és 2 póttaggal 1 évre.
5. Valamely indítvány, mely a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 nappal az igazgatóságnak bejelentett.

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a **kipróbált**

„OTTOMÁN” - cigarettapapírt vagy hüvelyt!

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, egyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

A „Zalai Közlöny” tisztelt előfizetőihez!

1909. ápril. 1-én új előfizetést nyitottunk lapunkra. Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése március végén lejárt, szíveskedjenek annak megújítása iránt mielőbb intézkedni, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Új előfizetéseknél pontos címet kérünk. Mutatványszámot kívánatra ingyen küldünk.

A „Zalai Közlöny” kiadóhivatala
Nagykanizsa, Nádor-utca 7.

A szegényekért élünk.

(v) Ha végigtekintünk a télnek összes multságait és egyéb rendezéseit, azt fogjuk találni, hogy minden kiadásunk a szegényügyre, vagy valamely emberbaráti intézménynek javára fordított. Helyén való-e ez a nagy buzgalom? Csak szegényügy van a világon? Tudomány, művészet, kultúra, ezek nem létező faktorai a közéletnek? Ismét szegénység, sőt még nagyobb szegénység. A cégéres szegényen segíteni nem lehet. Az dézsmából akar élni és erre neveli családját is. A szegényen pedig csak úgy segíthetünk, ha más termelési viszonyok közé juttatjuk, mint amilyenekben van. Amit egy jótékony egyesület tesz: elhalványul a nagy szükséglet mellett, szinte egy új kereseti forrás nyitása igényt tart.

Nekünk azonban nemcsak szegényügyünk van. Múzeum, könyvtár, színház, kulturpalota, mindezek még várnak a megszületésre.

Kultúrzsükségleteink is vannak, de ezek érdekében sohase mutatnak. Nem támasztunk panaszt amiatt, hogy a szegényeket és a humanitárius intézetekkel segítjük. Csak azt ajánlanók, hogy a szegényügy érdekében tartunk pihenőt, nehogy a közönség ráunjon a részvétre.

Itt van a Szépitő Egyesület, városunk kiváló kulturális egyesülete. Itt van a városban alapítandó muzeumi alap. Hát ezek is megérdemlik a segédelmet. Ezekért is minden évben kell valamit rendezni. De ezzel a két ügygyel szemben meglehetősen semlegesek a multságot rendező bizottságok. A Szépitő Egyesületnek azonban szakadatlanul kell működnie, jövedelme megkivánja tehát a folytonosságot. A népkönyvtárunk siralmas állapotban van. Jóformán a semmiből táplálkozik. De a nép művelése ép oly fontos faktor, mint a szegényügy. Végeredményében a szegény bármennyire sajnálatraméltó, még sem hasznos tagja a társadalomnak. A munkásnép azonban a mi erősségünk. Ennek lelki gyönyörűségéről a társadalomnak gondoskodni ép oly emberbaráti cél, mint az

alamiznaosztogatás, de ennél mindenesetre hasznosabb tevékenység. Kárhoztatandó az az irányzat, mely mindig csak a társadalmi betegségekről gondoskodik, de egészséges eleméről teljesen megfeledkezik.

A bűn betegsége.

Hogy a tél nyomora s a nyomor bűnre hajt: régi dolog. Az idén a hosszú tél pedig olyképp gyártja a bűneseteket, mintha egyéb dolog sem volna. A nagyvárosok éjjeli élete megdöbbentő deformációkat mutat. Budapesten egyik éj a másik után termeli és mutatja be a rablókat, akik késsel és bottal dolgoznak. A régi lovonyjáró betyárság tettei valóságos legendák ezekhez képest. Az az utonálló megrabolta a négylovas hintó gazdáját, a mai pesti rabló az elhagyatott, a szegények által lakott városrészekben les áldozatra, hogy utolsó filléreit rabolja el, akár egy halálos késszurás árán is. Ma egy szegény munkást rabol ki egy kocsis, holnap egy kocsis, egy ugynevezett munkás.

A közbiztonsági viszonyok Budapesten sem jők, aminthogy máshol sem jők. A közbiztonság fenntartói, a rendőrségek mindentűt puauskodnak, hogy kevés a személyzet. Mert ha szaporodik is a személyzet, az ő szaporodása a bűnök szaporodásának a mértékével nem áll arányban. Félkezeltt indulatok kaptak lábra az alsóbb néposztályok bizonyos rétegeiben, ahol az emberi jogokat s az egyéni szabadságot a biesskahasznáhatás szabadságának tekintik.

Egy elmélet azt mondja, hogy a bűntettek nyolevan százalékát a nyomor okozza. Ez a tétel csak felelősen állhat meg. A társadalmi nyomor egyik legszomorubb és legégetőbb kérdése az emberiségnek mindazon helyeken, ahol nagyobb tömegekben lakik együtt, valamint a sivar, kopár vidékek elhagyatott helyein is. De a nyomoruságnak két oldala van s csak az egyik az amelybe valaki önhibáján kívül jutott. Munkahiány, betegség s egyéb istencsapása okozzák s a társadalomnak itt elsőrangú kötelessége segítséget nyújtani, hogy fölemelje a szegény elesettét. A nyomor másik része azonban nem önhibán kívül történik, hanem elzülles révén, amelynek nevelője, segítője, mozgató ereje az országban oly mértékeltlenül, vagy inkább irtózatot mértékben elterjedt pálinkaivás.

Az említett elmélettel szemben inkább lehetne azt mondani, hogy a bűnök hatvan hetven százalékát a pálinka okozza. Részben mert a tőle elbódult ember nem tudja, mit eszelepszik, részben pedig, mert a fogyasztása kiöli az emberből a munkakedvet, a munkaerőt, az étellel való küzdelemhez szükséges energiát, ami azután maga után vonja az erkölcsi és anyagi zülleszt, ez a nyomor s a nyomor a bűnt. Sokszor elmondott dolgok ezek s még sokszor kell őket elmondani abban a reményben, hogy kitartó lármázással talán mégis csak lehet segíteni ezen a nagy társadalmi bajon.

Sokan a társadalom legjobbjai is, azt kérdik: de hát hogyan? A küzdelem meddő. Az eredmény fejlőd a jövőbe vetett reménykedés sivar képeket mutat. Azonban a kétségbeesés és a fásultságnak ezen a hangján nem lehet beszélni vagy pedig akkor abba kellene hagyni a jobbat iránt való minden törekvést. Elképzelni is sok, hogy ma az egész ország földadója még csak félannyit sem jövedelmez az államnak, mint amennyit hoz az állambáztartás „drága” konyhájára, egyedül maga a szeszfogyasztás. Ez pedig, ugy a gyakorlat, mint az elméleti tudomány által elismerten mérge, sulyos, nehéz, embergyilkoló, nemzetgyilkoló mérge. A külföldi államok már régóta különféle módon védekeznek ellene. Svédország züllesztéiben volt már, amikor betiltották a szeszt —

az ország talpraállott. Máshol a vasárnapi szesz mérés van eltiltva, ismét máshol korlátozva. Franciaország az örömszeszt volt kénytelen területéről kiltítani. Ez mind szükséges volt: az állam védekezése a pálinkában rejlő végzetes csáberő ellen. A németországi hitelt érdemlő statisztikai adatok már évek óta kimutatják, hogy a szeszfogyasztó nagyvárosokból rekrutálódó ezrek legénysége sokkal silányabb emberanyag, mint az ugynevezett vidéki regiment, amiről nem egy erőpróba alkalmával győzöttek meg.

A büntültség első és a legkomolyabb orvossága a szeszfogyasztás korlátozása. A nagy gyermek kezéből ki kell venni ezt a kést, amelylyel erőt vág magán. Az állam egyik legszebb kötelessége, hogy a fölöl gondoskodást tegyen és a zülleszt társadalmát megmentse a tökéletes elpusztulástól.

Kereskedők és a magyarosítás.

Igazságok és ráfogások.

Egy kereskedő nyilatkozata.

Nagykanizsa április 8.

Mikor a tulipánmozgalom virágzásban volt, sorra került a kereskedelem magyarosítása is. Egyik-másik fővárosi lap higgadt megfontolással magyarázta kereskedőinknek, mely téren magyarosíthatnak. A kereskedő osztály szívesen is tett eleget az óhajnak és igazán érdemlően és igazságtalan volt a pelleugér, mely némely lapban megjelent. Egész lajstromát közölték a néha németül levelező cégeknek, korholva őket a nagy nyilvánosság előtt, anélkül, hogy az egyes eseteket vizsgálták volna.

A lelkesedés tüze ma már lanyhább. De azért még olvasunk néha igazságtalan kirohanásokat a kereskedelem ellen. Ez az idézet is ide tartozik, melyet egy napilapban olvastunk:

Az üzletemberek legnagyobb része jól beszél németül, sőt mondhatni, bizonyos hajlammal is beszél a nyelven, még a kimondott magyar városokban is. Azért az a része, mely törli a németet, ha az utazó megjelenik nála, nagy odaadással és lelkiismeretes séggel törli s valóságos hálás érte, ha a tekintetes utazó ur a tört németességért ki nem neveti. Épp így az irodákban is Egyesek jól, sőt bizonyos szíveséggel leveleznek németül, mások pedig törlik a nyelvet, de megszületik a német levél. Ujra megjegyezzük, hogy ez az üzletforgalom bennük a megrendelők, a fizetőket keresi német leveleivel.

E kérdésben már sok vélemény látott nyomdafestéket. De kevesen érdeklődtek ama körökben, ahol az eredményeket várjuk. — Ép azért kereste fel a Zalai Közlöny munkatársa egyik nagykanizsai kereskedőhöz főnökét, ki ez ügyben így nyilatkozott:

— Sok igazságtalan támadás érte már a magyarországi kereskedőket. Ezek közé tartozik az a gyakorlat megismétlődő vád, hogy a kereskedők szívesen beszélnek és leveleznek németül. Ez az állítás így általánosságban igazságtalan. Mert az ügy közelről egészen másképp fest. Vannak kereskedőink, bár most már kevesen, kik a régi kereskedő életet képviselve, szívesen ragaszkodnak üzletvitelük régi nyelvhez, a némethez. Ilyen cég nagyon kevés van. Nagykanizsán nem is tudok ily céget megnevezni. A többi cégek csak akkor leveleznek németül, ha szükség van rá. Az irodák belföldi céggel elvileg nem leveleznek németül. Ha csak az egyik ügyfél nem érti a magyar nyelvet és akkor az ő határozott kívánságára németül leveleznek. A fölünk: kerülni sahol lehet, nemcsak a német, hanem az idegen nyelv-

veket. Különben ne feledjék Önök — mondotta a kereskedő cég főnöke munkatársainknak — mikor a sajtó a német nyelv ellen ír, akkor teljesen ellentétes eszméket hirdet, mint a magyarországi felső kereskedelmi iskolák. A felső kereskedelmi iskolákban, magam tapasztaltam, a fiatalságot arra tanítják, hogy a kereskedelem terén idegen és főleg német nyelv nélkül nem lehet boldogulni. A sajtó agitálása rontja tehát az iskola tanárainak munkáját. Kereskedelmünk ugyszólván gyermekkorát éli. Ne kívánjuk tőle, hogy a magyarosításért feláldozza üzleti összeköttetéseit. Amit lehet, ugyanis megtesznek cégeink. Ismerek egy előkelő budapesti pénzintézetet, mely következetesen magyarul felel ama cégek német levelére, mely cégekről biztosan tudja, hogy tudnak magyarul. A banknak ez a ténykedése egészen természetes. Így tesz minden cég. — Akiúé lehet, ma már a külföldre is magyarul levelezünk. De nem lehet eszköze a magyar kereskedelem a minden áron való magyarosításnak, mert nem a közgazdasági élet szervei hivattak erre.

Ha nem is írjuk alá nyilatkozó kereskedőnk minden sorát, de elismerjük, hogy sok igazság van benne. Különben amint remélhető, ha minden kereskedő így gondolkodik, nem kell féltünk a kereskedelem magyarságát.

Pásztory

élővirág nagykereskedő.

16

Telefon 57—33.

Csokor- és koszorukötésért az országban a legtöbb díjjal kitüntetve.

Budapest, Bákózi-ut 3. (Nemzeti Színház.)

Képes árjegyzék díjtalan. — Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Uj Idők.** Ami érdekes a magyar irodalom műhelyéből kikerül, azonnál frissen megszerzi az „Uj Idők”. Munkatársai közt a szerkesztő Herceg Ferencen kívül ott találni a toll, a rajz és eset java reprezentációt. Regény, novella, vers, társadalmi és művészeti cikke, ami megjelenik hasábjain, az irodalmi finomság jegyében készül. Illusztratív része csupa ötlet, mindig szórakoztat. Nincs közérdekű esemény, amelyről eredeti felvételekkel ne adna számot. Aktuálitásaival így módon egy-egy hét lüktető életének illusztrált krónikása. Negyedévenként két eredeti regényt kezd és szüves műlapot ad mellékletül. Ezek a tulajdonságok tették magas színvonalon álló hetilappá. Ennek révén kedvelt ismerős, immár tizenöt év óta, a magyar urifamiliák szalonjában. Előfizetési ára negyedévenként 4 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban (VI. — Andrássy-ut 10.) vagy bármely könyvkereskedésben.

* **Az „Egyetértés”** egyike a legrégebb magyar lapoknak. Fennállásának hosszú ideje alatt teljesen megkedvelte magát a magyar intelligens közönséggel, úgy, hogy ma az Egyetértés a legolvasottabb és a legelterjedtebb napilap. Ezt az óriási eredményt pompás tartalmával, kitűnő hirszolgálatával és azokkal az elsőrangú összeköttetéseivel szerezte meg, amelyek a révén nemcsak a magyar lapok között lett a legelső, hanem a legnagyobb külföldi lapokkal is fölveheti a versenyt. Az Egyetértés teljesen ingyen kitűnő vasárnapi mellékletet nyújt olvasóinak, amely az aktuális eseményekről közöl gyönyörű képeket és elsőrangú hazai és külföldi írásokhoz szépirodalmi dolgozatokat. Aki tehát az Egyetértést tartja, az nemcsak egy kiváló magas színvonalon álló nabilapot kap hanem egyúttal pompás szépirod. képes hetilapot is. Az Egyetértés előfizetési ára: Egy évre 28 K, fél évre 14 K, negyedévre 7 K. Mutatványszámokat kívánatra szívesen küld az Egyetértés kiadóhivatala. Budapest, VI. Eötvös-utca 32.

* **A Divat Ujság** minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII. Böck Szilárd-utca 4. sz. a. van.

HIREK.

A Zalai Közlöny legközelebbi száma a husvéti ünnepek miatt szombat este jelenik meg.

Előkészület a májusi gyermeknapra.

Amióta a legkedvesebb elnök Hertelendy Béla felolvasta a májusi gyermeknap bizottságának névsorát, bizonyos ideges félsz vett erőt a mi jótékony tündéreinken. Egyrészt azért, mert félnek az eredménytől, illetőleg az eredménytelenségtől, másrészt pedig, mert leakarják főzni Budapestet. A máskor oly csevegő, esacsogó leányok, asszonyok magukba vonulnak, gondolkodnak. Igen bármennyire különösnek és hihetetlennek tetszik is, gondolkodnak. Mit nekik Budapest! Hogy ők is utána menjenek a megszarolandó uraknak a 4. emeletre? Hiszen nincs is Kanizsán 4 emelet, két emeletes ház is csak 7 van. Egyik a városháza, no oda hiába menekülnek, mert ott minden lépcsőnél egy-egy rendőr tartóztatja le a gyanús menekülő urakat. A második a Rosenfeld ház Ott bezárják a kaput, mert ennek lakói bőkezűségükkel fognak példát adni a megszarolandó uraknak és hölgyeknek. A harmadik a Weiser ház. Ott a lépcső minden kanyarulatánál egy rókaacsabba lesz, mely a menekülőket elesípi és csak busás válságdíj mellett fog szabadon bocsáttatni. A negyedik a Dézalai palotája. Aki oda menekül, azt Eperjesy Gábor 25 egyesület számára fogja megpompolni, mely egyesületnek mind ő az elnöke. Az ötödik a Nagykanizsai Takarékpálota. Minden ide menekülő az Első Magyar tisztviselői vesznek pártfogásukba és egy 5000 koronás élet-biztosítás kötése árán szabadul meg. A jutalék a Ligáé lesz. A hatodik a Kazinczy uti izr. hitközségi épület. Aki a jótékony elöl ott akar elrejtőzni, azt besorozzák az izr. szentegylet tagjai közé, és egy évig kénytelen mindig jótékonyban ez egyesülettel tartani. A hetedik az Elek Lipót-féle bérpalota. Oda ugyan hiába menekül akármik is, mert az ottani lakók a háztulajdonos nagystílú humanizmusához mérten fogják kifosztani a jótékony nevében a menekülőket. Ezek az intézkedések már benne vannak a hölgybizottság egyik tagjának szép szöke fejében. Egy tüzes szemű barna hölgy, aki művészi babérokról és -szellemes kópéságairól ismeretes egész más tervet főz. (Egyebet úgy sem főz.) T. i. abból az elvből indul ki, hogy gyakorlat teszi a mestert. Tehát a koldulást is tanulni kell, hogy mester lehessen benne. Ez a bizarr fejecske mindennap bemegy a szegényházba és órákat/vesz a koldulás művészetéből. Tegnap is oly alaposan kioktatták, hogy a ridiküljéből mind ki oktatták a koronákat és filléreket. Egy vöröshajú szépség meg falábat csináltat magának és mankón fogja felköltöni az irgalmat a szívekben. Egy sudár terméttű tündér hosszú botnál fogva bekötött szemmel fogja magát imádójával vezetetni és így kéreget a szegény gyerekeknek. Állítólag a vezetés megmarad az egész életen át. A manyeeskék meg lacikonyhát ütnék fel és ott a jó cigány peccenyéül bor és nótá mellett edesgetik ki a koronákat az erszényekből.

Ilyen tervek foglalkoztatják most a hölgybizottság tagjait. Valószínű, hogy más tervek is kovácsolatnak, de tudósítónk eddig csak ezeket merítette a legszebb forrásokból.

— **Halálozás** Závody Albin kir. bírót, a kanizsai törvényszék elnökét és családját, mely gyász érte fának Závody Jánosnak váratlan elhunytával. A megboldogult ifjú 19 éves és a helybeli felső kereskedelmi iskola középső osztályának tanulója volt. Kiváló jellemű, törekvő tanulóársat sirat benne a felső kereskedelmi iskola tanuló ifjusága.

A halott beszentelése tegnap délután 3 órakor volt

a Bajza-utcai gyászszobából, hol megjelent a bírói és ügyvédi kar, a városi hatóság képviselőiben Vécsey polgármester és egyéb előkelősége városunknak. A felső kereskedelmi iskola ifjusága tanárai vezetésével állották körül a ravatalt, melyre koszorút helyeztek és az ifjuság nevében Nagy István tanulóársára mondott utolsó istenhózzádot az elköltözött barátnak. Temetése holnap lesz Koltán (Komárom-m.) a családi sírban. A mélyen sújtott uri családjá megmérhetetlen fájdalma a legszelebb körben keltett részvétet.

— **A felebbezők kérvénye.** A tanács megkeresésre értesítette az aispáni hivatal, hogy a levéltáros megválasztása ellen tényleg újabb felebbezés nyújtott be. Egyben elküldte a felebbezést a tanácshoz azzal a meghagyással, hogy az előiratokkal lássa el. A beadványhoz a tanács mellékelte a választási jegyzőkönyvet, a szavazatszedő bizottság jelentését és annak a bizonyítékait, hogy a szabályszerűen megválasztott levéltárosnak a választhatósági kvalifikációja meg volt. Maga a felebbezők kérvénye olyan stílusban van készítve, a mely nem városi képviselőkhöz illő. Ilyen formában megy most a közigazgatási bírósághoz, mely végleg dönteni fog ez ügyben.

— **Sorozás.** A nagykanizsai járás hadköteleseinek sorozása f. hó 14—20-án lesz Hertelendy Béla polgári elnök vezetésével.

— **A Nagykanizsai Magántisztviselők Egyesülete** tegnap este tartotta alakuló gyűlését Eperjesy Gábor elnöklésével a tagok élénk érdeklődése mellett. A gyűlés helyeselte a központ által tervezett köteléki szervezet létesítését, mely a rokon egyesületek együtt működését célozza fontosabb ügyekben. — Az egyesület ügyei iránt a tagok körében nagy érdeklődés mutatkozik. A taglétszám folyton emelkedik, úgy-hogy most már mintegy 150 tagja van a fiatal egyesületnek. Az egyesület kari összejöveteleket fog rendezni, valamint tervbe vettek egy tanulmányi esetleg nyári szórakozási kivándorlás rendezését. Ez utóbbi megbeszélésére bizottságot küldöttek ki élén László Vilmos egyesületi alelnökkel.

— **A „Bakarat” az április 18-iki művészestén** A Dunántúli Közművelődési Egyesület javára április 18-án vasárnap a Polgári Egyletben tartandó diszhaugverseny iránt nemcsak Nagykanizsa tarsiadalmában: nyilvánul meg pártatlan érdeklődés, hanem Alt és Bóhm-hez tömeges megrendelések is érkeznek a vármegye minden részéből. Valóságos theater paréé lesz. A közreműködők: Fodorné Aranka, Góthné Kertész Ella és Góth Sándor. A mindenképp vonzó műsor zenei részét Fodorné Aranka a m. kir. Operaház ünnepelt alt énekesnője és Blumenschein Vilmosné szolgáltatták, de lesz a zenei résznek még egy kiváló érdekessége, amennyiben városunk szülötte, Pásztory Irma is közreműködik két zongoraszóval. Ez a csodálatos talentumu művészetelenség ma az Országos Zeneakadémia egyik legkiválóbb tehetsége s kétségkívül ragyogó jövő előtt áll. Fodorné Aranka a Carmen, Prófata, Sámson és Delliá operák nagy áriáin kívül értékes műdalokat fog énekelni és pedig Brahms Sapphói ódáját, Leou cavallo Donna morei morir... Káldi Gyula: Károly mellett van egy erdő... Dienzl Liliomszál... s Noszeda Károly Piros rózsák című, valamint altató dalát. Kétségkívül szenzációszámba fog menni a Góth házaspár és szereplése.

— **Elkezelt adóösszegek.** A „Somogyvármegye” mai száma azt írja, hogy Németh István kaposvári polgármesternél feljelentést tettek Varga Ferenc ottani városi végrehajtó ellen, ki különböző adóhátralék részletet vett fel. Eddig harminc ilyen fél jelentkezett is az így mutatkozó hiány mintegy 2000 korona. A vizsgálat folyik. A végrehajtót nem lehet kihallgatni, mert ő most Bilekban szolgálat mint katona.

— **A szombathelyi közbiztonsági tervére** hirdetett pályázaton beadott pályaművek felülbírlására kiküldött bizottság beadott 24 pályamű közül az ezer koronás első díjat a „Konzum” jelű pályatervnek ítélte oda, amelynek a szerzője Scheld István budapesti építőmester. A másik 600 koronás díjat Rauscher Miksa szombathelyi építész és a Nicholson gépgyár részvénytársaság nyerték el és az ezen tervhez csatolt alternatív tervet még külön dícséretben is részesítette a bírálóbizottság. A 400 koronás harmadik díjat Mathiaso Károly és Oiantly Hugó (Fiume) kapja.

Amerikai magyarok az ajkaiaknak.
A Clevelandban megjelent Szabadság a legnagyobb és legjobban szerkesztett amerikai napilapja az újvilágban élő magyaroknak. A hazaszeretnek láthatatlan szála köti honfitársainkat ehhez a laphoz, innen meríti örömet-bánátát az ó haza sorsáról. Ez a lap a megdobbanó szíve elszakadt magyarjainknak, mely ébren tartja testvéreink érdeklődését a mi eseményeink iránt és tolmácsa, tanácsadója, segítőtje annak a sok ezer magyarnak, kik a szent határoktól elszakadtak. Most azt írja nekünk a Szabadság szerkesztője, hogy az ajkai szerencsétlenek hátramardottai részére befejezte a gyűjtést, melynek eredménye a rendkívül nyomott gazdasági helyzet dacára is elég szép eredményt járt, amennyiben 3800 dollárt, a mi pénzünkben 19.000 koronát sikerült összegyűjtenie. Feleslegesnek tartjuk hogy a Szabadság eslekedetét dicsérjük, mert ő szent missziót teljesít Amerikában, mely misszióra csak olyan lelkes csoport alkalmas, mint amilyen a Szabadság szerkesztősége De dicsérettel, elismeréssel kell szólunk amerikai munkás, magyar testvéreinkről, kiknek szívében visszhangot keltett a mi szerencsétlenségünk és nehézségünk illéréivel siettek felszárítani az özvegyek és árvák könnyét, melyet a munka tragikuma sajtolt ki szízek szeméből. Hazafias üdvözlését és elismerő kézszorítását küldi amerikai magyar testvéreinek a Zalai Közlöny szerkesztősége.

A felbomlott eljegyzés után. Baranyai Pál alsóháti földbirtokos Izabella nevű leánya néhány hónappal ezelőtt eltűnt hazulról. A megindított nyomozás nem akadt a leány nyomára. Hozzá tartozói azt hitték, öngyilkossá lesz, affeletti bánatában, hogy véglegénye eljegyzését felbontotta és más leányt vesz nőül. Egy véletlen folytán most kiderült a leány tartózkodási helye. Mint Szombathelyről írják, egyik szombathelyi helyközvetítő egy Szabó Mária nevű leányt szerződöttetett el egy környékbeli mezővárosba, mint kávéházi pénztárosnőt. Szabó Mária nevén irt alá a leány valamit iratot. A leány kézírása azonban sokkal finomabb vonásúak voltak, mint a Szabó Máriaé szokott lenni és eme megfigyeléséről a helyközvetítő értesítette a szombathelyi rendőrséget. A rendőrség kinyomozta hogy a leány nem Szabó Mária, hanem az elveszöttnek hitt Baranyai Izabella. Most vizsgálat indult, hogyan szerezte a leány a Szabó Mária névre szóló cselédkönyvet. A leányt a rendőrség vette pártfogásába, kinek erkölcsét a szombathelyi lapok hasábos tudósításai rossz színen tüntetik fel. Ez történt a földbirtokos leányával a felbomlott eljegyzés után.

Számozott poharak. Tagadhatatlan dolog, hogy a koresmai és kávéházi poharak közös használata már sok betegségnek volt terjesztője. Szabadkán az orvosok mozgalmat indítottak aziránt, hogy a koresmákban és kávéházakban számozott poharak használatának, hogy a vendég maga is ellenőrizhesse a poharát. Szabadkán a város is magáévá tette az orvosok kezdeményezését és országos mozgalmat indít a számozott poharak használatáért.

Tűz Kedden este 1,9-kor tűzlarma verte fel a Rózsa-utca környékét. Kősek Ferenc istállójában keletkezett a tűz és csakhamar átcsapott a szomszédos Horváth István istállójába is. Mindkettő zsúpos volt és le is égett csakhamar mindkettőnek pajtájával együtt. Szerencsére szél nem volt, különben az ottani zsúpos negyede nagy veszedelmet jelentett volna. A tűz oka ismeretlen. Három horvát munkás ember szokott Kősek istállójában aludni, de ezek sem tudnak a tűz keletkezéséről semmit se. Az épületek biztosítva voltak.

Vasuti kocsik megdézsmálása. Tegnap jelentést tettek az itteni rendőrségnek, hogy a 950. sz. vonatnak egyik Gyékényes felé irányított M. A. V. kocsiját ismeretlen tettesek megdézsmálták. Dobányt, cigarettát, cukrot s egyebet loptak el. Gyékényesen vették észre hogy a kocsit olmozása hiányos volt. A nyomozást Nagykanizsa, Légrad, Zákány és Gyékényesre terjesztették ki, hogy megállapíthassák, hol történt a bűntény.

Zsebtolvajlás. Kererő könyvek között panasolta el Dömötör Józsefné pótréti asszony, hogy 24 koronáját a zsebéből ellopták. Egyetmást behozott eladni, meg a helyben szolgáló leánya is adott neki 6 koronát, hogy cipőt vegyen neki. Mikor a pénzt olvasta látta ám, hogy egy férfi meg egy nő erősen figyelik, még gondolta is magában, hogy ezek ugys is ő pénzére lesnek. Mikor egy darab fehér kenyeret akart venni, lehajolt, érezte is a mellette történt tolokodást, és mire fizetni akart, már nem volt pénze. Pedig nemrég égtek le. Nem is tudja szegény, hogy hogyan merjen hazamenni, mikor más pénze is volt közte. Megöli a szegény.

Dsiu-dsicu. Sumakoff mester megérkezett és husvét után a rendőrséget fogja rátanítani azokra az ügyes fogásokra, melyekkel könnyű szerrel ártalmatlanná tehetik akár a támadót, akár a védekezőt.

Irgalmas szamaritanus. Tálasi vendég-lősnek a Kossuth Lajos téren jó bora szokott lenni. Azért mbt oda olyan szívesen Beieri Ferenc hentes is. A napokban mikor már egy kicsit többet élvezett a jóból, mint amennyi ajánlatos, hazafelé vette útját. Az emberséges koresmáros szolgáját adta melléje kísérről. Utközben valami cudor kavicsban megbottolt és elesett. Nehéz ember lévén, a szolga nem igen tudta felemelni, de két könyörületes szamaritanus azonnal segítségére sietett a vergődő felebarátnak. Ekközben azonban az egyik emléke eltette Beieri aranyóráját. A rendőrségnek éjjel 11 óra tájban tötetett meg a panasz, a felügyelő rendőrtiszt az őrjáratokat meghallgatta, hogy micsoda gyanus egyének voltak láthatók az utcán és megállapította elméletben azonnal, hogy ki volt a hű kísérről. Reggel 1/26-kor már meglátogatta a rendőrség Pimeizi Géza rosvolt multu csavargót, akinél kutatás előteremtette az aranyórát. A tettest letartóztatták, az eredményes nyomozás ügyét pedig átadták a bírósághoz.

Fölhasította az öccsét. A 10 éves Péter Gyurit vasárnap d. u. beküldte anyja az istállóba, hogy tisztogassa meg a tehenet, mert a bátyja nem akarta ezt a munkát megtenni. Később a 14 éves Jóska gyerek után ment az istállóba és ingerkedett öccsével, hogy nem érti a dolgát és eltaszította, hogy a tehen alá esett. Ez meg mörgeben a bátyja ujját harapta meg. Erre az idősebb in előrántotta kését és végig hasította öccse hasát, hogy belrészei azonnal kifordulnak. Beszállították a helybeli közkórházba, hol Szekeres dr. főorvos összevarta, de életbemaradásához nincs remény.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTU-féle Emulsio.

A Scott-féle Emulsio

annyira kellemes ízű, hogy azok, akik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsio-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsio sokkal jobb hatású az egészségre.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt — kérjük figyellembe venni.

NYILTTÉR.

Gyermekeknek és felnőtteknek k.

A külföld és belföld legkiválóbb szakértelműei mint legjobb táplálékot ajánlják a **Kufeke**-t hányászekelésnél, bélhurtnál és hasmenésnél.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő nikkrel használatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényéni, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható átványvibrakórházakban vagy a Szinye-Liptói Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudóbrhapt 8.

KÖZGAZDASÁG.

A Pátria pótkávégyár részvénytársaság.

A „Pátria” nagykanizsai pótkávégyár, ezen nagyszabású szinmagyar vállalat a közeljövőben részvénytársasággá alakul át oly célból, hogy a mezőgazdasági és kereskedelmi tényezők bevonásával, szélesebb alagra fektetve, egyrészt a katángyökér termelése a hazai mezőgazdaság részére biztosítsék másrészt a kereslet és fogyasztást a még mindig nagy mennyiségben a külföldről beözönlő pótkávé mellözésével ezen igen jó hírnevűk örvendő tőszgyökeres hazai gyár kitűnő minőségben fedezze.

Az alapítók között találjuk: Szilassy Zoltán országgy. képviselőt és Jeszenszky Pál Omge titkárokat, Baross János és Szmracsányi György országgy. képviselőket, dr. Kétly egyet. tanár, a Kereskedelmi Részvény Társaságot Fiume, Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztárt, Horváth Mihály a „Hangya” szövetkezet k igazgatója, Blitz és Braun, dr. Szily Aladár budapesti nagykereskedőket, Virág keresk. tanácsos igazgatót, Franz Lajos és Fia marburgi és nagykanizsai nagyiparosok, dr. Hagymássy és dr. Zerkovitz budapesti ügyvédek, a főváros és vidék számos cikoriagyökért termelő gazdát és nagykereskedőt.

Az alapítóké 900,000 korona, 9000 darab száz koronás részvény.

Ezen szép reményekkel kecsgetető honi vállalat részvényei jegyezhető a Magyar Általános Hitelbank győri, pécsi és fiumei fiókjánál, valamint a Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztárnál Nagykanizsán.

Közgyűlés. „A Nagykanizsa város- és járási Gazdakör” folyó évi április hó 14-én d. e. 10 órakor a városház tanástermében rendes közgyűlés tart. Táragsorozat: 1. Elnöki jelentések. 2. Titkár jelentése a bizományi áruraktárak 1908. II. félévi forgalmáról. 3. Jelentés tagdíj hátralékokról. 4. Folyó ügyek és netáni indítványok.

VELMA SUCHARD

Nyersen való evésre páratlan.

Köszönetnyilvánítás.

Azon igen tisztelt ismerőseinknek és jóbarátainknak, továbbá a nagykanizsai Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek és zenekarának, és a temetkezési egyesületek tagjainak, kik felejthetetlen férjem elhunytá és temetése alkalmából fájdalommat részvétükkel és megjelenésükkel enyhíteni szivesek voltak, ezuton is há-lás köszönetet mondok.

Özv. Knobloch Frigyesné.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: **BRAUN SÁNDOR** Feloős szerkesztő: **HACSAK GÉZA**

Naponkint 125.000 példány!

== Egy szám: 2 krajcár. ==

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 18.— K | Negyedévre 4.— K
Félévre 8.— K | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkifünőbb magyar óciapl!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

== Egy szám: 6 krajcár ==

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 8.— K | Negyedévre 1.50 K
Félévre 3.— K | Egy hónapra 50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII. Rökk Szilárd-utca 9.

A Zalai Közlöny

egyes száma

az alábbi helyeken kapható:

ifj Wajdits József könyvkereskedésében
Deák-tér,

Schwarz és Tauber dohánytözsdében
Kazinczy-utca,

Bajkór Béláné féle dohánytözsdében (ezelőtt
Gerstner féle) Csengery-ut.

Egyes szám 10 fillér

Legnagyobb kitüntetés
Arany államérem „Nürnberg 1906”

Legnagyobb kitüntetés.
„Grand Prix” St. Louis 1904.

Eladó villa.

Egy villa a Balaton legszebb helyén 5 hold jó termő szőlővel **ELADÓ.** — Cim ifj. Wajdits József könyvkereskedésében
Nagykanizsa, Deák-tér.

Zongora vásár!

A Budapest, Erzsébet-tér 7. sz. a. levő

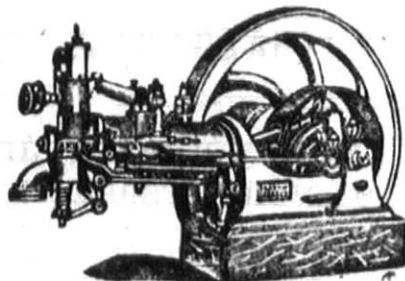
Zeitter és Winkelmann-féle

zongorák, zongoraférem feloszlik és a raktáron levő összes zongorák és pianinók (közöttük Bösendorfer, Ehrhár és egyéb kitűnő gyártmányok) minden elfogadható áron lesznek kiárusítva.

Be van bizonyítva,

hogy az utcai fairagaszokat kevés ember olvassa, mert ritka ember töltheti az idejét utcai plakát olvasással. A kultur államokban az újság a fő hirdetési eszköz. Ön olcsó pénzért hirdethet Zalamegye legnépszerűbb újságjában, a **Zalai Közlönyben.**

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező üzletési feltételek

A Drezdai Motorgyár részvénytársaság.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára szállítja az olismert legtükéletesebb, legtartósabb, legrszabatosabb, legbiztosabb járású és legolcsóbb üzemű

Benzin- Műersolaj- Gáz- Szivógáz- Acetylen- motorokat és lokomobilokat.

Vezérképviselőt és raktár: 27

Gellért Ignác és Tsa
Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.

Sirolin

Emeli az érvágyat és a tocsányt, megzúnteti a köhögést, váládétot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint hogy értéketlen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ára övegenként 4.— korona.

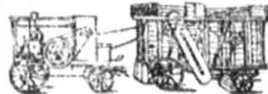
Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tolem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona.

Delaware ezre 100 korona.

Cim:

Szizgyártó Nagy Mihály
Felsőseged, (Somogy megye.)

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐHÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLLASSAL

ÜZEMBEN

BÁRMILKOR

MEGTEKINT

HETŐK.

ELSŐRENĐŰ SZIVÓGÁZTELEPEK

ÜZEMKÖLTÉSÉG.

LŐERŐ ÓRÁNKINT

KB. 1½-2 FILLÉR

ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA, ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képen árjegyzékemet legyen és bármintve küldöm meg, aki ezimet tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sime és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaware-ből egy és fél millió készlet.

Olcso ár és pontos kiszolgálás.

Czim:

Szücs Sándor Fia szőlőtelepe
Bihardiószeg.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Hádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivatalnál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Béke.

Nagykanizsa április 11.

Az emberi lélek legdrágább kincse, a művelt világ társas életének legmagasabb foku vívmánya a béke. A puszták fia, kinek szeniélybiztonsága ügyességén, bátorságán és fegyverén alapszik, akinek a békét magának kell megszereznie, érzi legjobban annak jelentőségét. Talán azért keletkezett a nomád keleti népek között a salem aleikun (béke veleték) szép köszöntési forma. A szív békéje az emberi boldogságot jelenti, az emberiség békéje a világ haladását, fejlődését, boldog munkálkodását.

A tavaszi öbrödés, mely máskor a lélek gondjainak bilineseit, törli fel, ez évben nyomasztó aggodalomba verte hazánk polgárságának lelkét. A tavaszi szellő háborus híreket hordozott szét szerte a hazában. Testvér a testvérért remegett, szülő a gyermekért, hitves a hitvesért. Az egész haza lázas érdeklődéssel, szívébe fojtott lélekzettel tekintett a vélt harotór felé, rettegve remegve az első ágyudörgéstől, mely pirostra festi a zöldülő mezőt. Mert hiszen bátran adjuk életünket vérünket a jelenben csak úgy, mint tettük a múltban, de mégis inkább élni, mint halni akarunk érte. Munkánkat, vagyunkunkkal biztosan szolgáljuk a haza, az emberiség jólétét, de pusztító háboru esélyei a feláldozott vér árán sem teremnek mindig üdvös eredményt a polgárok millióinak.

De elvonult a vész fejünk felett. A haragos felhők villámai nem sujtottak le népünkre. A már már kimúlt béke, új életre kelt, megifjodott és megerősödött és mi örvendő üdvözöljük, mintha mézes heteit élnék a megszilárdult békének. „Kész boldogság lesz neki a szenvedés hiánya” — mondja Arany.

Igen. Már rég nem üdvözölte szép Magyarország oly őszinte áhitattal oly általános szeretettel a husvét szent napját, a béke, a megváltás magasztos ünnepét, mint most az Urnak 1909. esztendejében. A közös örömben leomlanak a felekezettek egymást elválasztó falai és egyesülve a hazaszeretet vallásában üdvözöljük a feltámadt istenséget a világ békéjének Megváltóját.

Önkéntelenül tolu elénk az a kérdés: Fel kell-e dlni a szív nyugalmát, hogy a békesség ezután bevonulhasson oda? Föl kell-e zaklatni a nemzetek szenvedélyeit, hogy véres háboruk árán helyre állhasson a féltékenyen őrzött béke a nemzetek között?

A népek fejlett jogérzete, a háboru borzalmaitól és ennek nyomában járó végtelen nyomortól való irtózat tagadólág rizza fejét.

Béke, béke! Ez a civilizáció eredménye. Nem a tétlenség békéje, nem a holt nyugalomé. Hanem a társadalmi egyenlőségnek, testvériségnek, az emberi méltóság és szabadság érdekében kifejtett polgári munkásság küzdelmét üdvözöljük, mely legbiztosabb záloga a világ békéjének. Ezért a békéért szenvedett keresztthalált az Üdvözítő. Ezt a békét megteremtteni küldte szét a Mester apostolait, hogy hódítsák meg a világot.

A megmentett békével a boldogság szállt lelkünkbe, a te nevedet dicsőítjük érte Istenség! Hozsanna Néked, aki az emberi szívnek nemességében újra meg újra feltámadsz, hogy boldogságot, a béke malasztját hirdesd a gyarló embernek. Alleluja!

Tájművészet.

Hol található zalamegyei tájművészet. Sági János és Csák Árpád. — Valami az építés stílusáról.

(V.) A tájművészet, elváltában a nemzetközi és a nagy városok életét visszatükröző étellel, inkább a szűkebb tájnak, a népnek életét és erkölceseit veszi alkotásai alapjául. Mintaképp szolgálhatnak a vidéki muzeumokban felhalmozott műkincsek és nem utolsó helyen áll a Balatoni Muzeum. Prózában és dalban kellene Sági János és Dr. Csák Árpád dicséretét zengeni azért az önzetlen lelkes működésért, mellyel a muzeum létesítése körül kifejtettek és mi csak némi irigységgel tekinthetünk Keszthelyre, Sümegre, hogy ott egyes lelkes emberek kezdeményezésére sikerült oly figyelemre méltó gyűjteményeket létesíteni. Malonyai Dezső, a tájművészetnek ez a szakavatott bírálója az eddig homályban rejtőző Zalamegyéi tájművészetnek nagy munkájában a magyar iparművészetéről egész kötetet szándékozik szentelni.

A tájművészetben rejlik még az eredetiség. A nagystílus régi mesterek majmolását már rég megunt a művészetkedvelő közönség. De legkiváltképpen az építészetben kellene érvényre jutni a tájművészetnek. A helyett, hogy szerény földszinti lakóházainkban utánoznók a renaissance palotáinak homlokzatát és pretenzióit, alapul kellene venni a zalamegyei parasztház motívumait. A helyett, hogy szobaberendezésünket a követelőző empire-stílusban készítettjük, közel kellene jutni ahhoz az intimitáshoz, mely az eredeti magyar szobában uralkodott. A tájnak iparművészete a szükségéből eredt. A szükségletéhez mérve alkotta a nép naivitásában házi butorzatát, házáinak térberendezését, míg mi királyok és fejedelmek palotáit és azok berendezését majmoljuk, persze amazok pénze és szükséglete nélkül. A hatalmasoknak és gazdagoknak nagy a szuggesztív erejük és a polgárember is, mihielyt a legelső 100,000 koronához jut nem a népet, hanem a magas arisztokrácia életének és szokásainak megnyitkozásában keresi a forrást, melyből műszükségletét meríti. Innen van aztán, hogy házáinkban, lakásainkban nincsen semmi eredetiség, semmi összhangzat szükséglet és butorzat. A középkoru várak és Napoleon termes szobái berendezésének utánzatából élünk, holott intum lakosztályokra volna szükségünk, persze ellátva a modern technika és higiénia minden kellekeivel, de mindig a tájművészet motívumaival és térbeosztásával. Hogy hol keresendők ezek a munkák? Csak

Árpád tudja azt, hogy az eredeti magyar ház lassankint kivesz, számos fényképet készítettett magyar házakról, de a Göcsejben és még lesz elég belőle.

A németek már felfogták a tájművészet jogosultságát és a müncheni kiállítás összes épületei nem voltak egyébek frankhoni és felső bajorországi parasztházak utánzatai, persze változásokkal és modern technikai berendezésekkel.

Nálunk Lechner Ödön kezdte ki a magyar stílust négyemeletes bérpalotákban, holott a földszinti lakóháznál kellett volna kezdeni, mert csak az ilyen szerény lakóháznál van jogosultsága. A bérpalota csak szialelheti a magyar stílust, de a földszinti lakóház annak hű kifejezője is lehet, mert forma és tartalom egymást fedhetik.

Szociálisták a vidéken.

Szegényes eredmény.

Mit tettek a nagykanizsaiak.

Nagykanizsa, április 9.

A magyarországi szociáldemokrata párt vezetősége most adta közzé mult év március közepétől egészen ez év március 15-ig kifejtett működéséről szóló jelentését, melyet a vidéken is terjesztettek. Ebben a vidéki pártmozgalmakról is megemlékeznek, melyet maga a jelentés is „kértelés nélkül” bevallja, nem tart kielégítőnek. A ki nem elégitó eredmény okait országos viszonyokban keresi és nagy bajnak tartja, hogy a vidéken nincsenek a vezetésre alkalmas emberek. Panaszodik arról is, hogy a vidék nem támogatja eléggé a központi pénztárt.

A nagykanizsai szociálisták működéséről így emlékszik meg a jelentés:

„Nagykanizsai elvtársaink 9 népgyűlést, 20 felolvasást és 1 tüntető felvonulást tartottak jelentésünk évében. Az általános, titkos választójog érdekében bejelentés nélkül tüntettek 3 esetben. A kiadott rőpiratok példányszáma 125,000. A pártszervezet bevétele 756 korona 12 fillér.”

Természetesen ez sem valami fényes eredmény. Az itteni pártból állítólag sokan kiléptek a jelentés évében. Jól értesült helyről közlik veünk, hogy a párt a mult évi gyakori sztrájkok miatt lett népszerűtlen, mert a párt szabadszervezetei sokszor erőltették a sztrájkot a munkások akarata ellenére.

A jelentésnek vidékről szóló része még fejtegeti a párt szükséges teendőit.

Nagyon rosszul állhat a szociálisták ügye a vidéken, ha ezt a párt-jelentés maga is elismeri.

Tiszteljük a munkát.

(Az akarat nevelése)

Igaz tehetség ma nem tud zöldágra vergődni. Középszerűségek viszik a főszerepet, mert ma alig fektetünk súlyt az akarat nevelésére, az erkölcsre, a jellemképzésre. Azt tapasztaljuk, hogy a legelső nemzetek kibaggyják a nevelésből a vallást s amit itt-ott helyébe állítanak, az az erkölcsi oktatás alig van a tanítók, nevelők között, a filozófusok vagy szociológok

közt, akik a fennálló nevelési rendszert meg akarják változtatni. Pedig ha azt akarjuk, hogy a közposztály és a magyar faj fennmaradjon, akkor az akaratot, az erélyt, a faji érzetet és jellemet kell fejleszteni. Az akarat nevelésének kérdését fel kell vetni teljes egészében. Az akarat gyengeségén az érzések okos nevelése alig bír segíteni. A restséget, a kényelemszeretetet semmiféle érzés sem tudja kiszorítani belőlünk. Szeretjük a komót életet, a nyugalmat, a biztos existenciát, a járt utat, a biztos fizetést (bármilyen kevés is az) és a — nyugdíjat. Panaszkodunk a rossz fizetésre, a lassu avanszmanra, de azért csak hivatalnokok, fizetett rabszolgák akarunk lenni. Ma a függetlenség az ügyvédi, mérnöki és orvosi állásoknál van. Ezek azonban bármily jövedelmezők, mind bizonytalanok. Nincs fix jövedelem, számlátra, nem lehet föllebb és föllebb menni.

Az erőfeszítést, kitarást nem szeretjük. Ezért keressük fel a hivatalt. Ma mindenkinek fizetés kell, a képviselőtől elkezdve a koldusbíróig. Nálunk nem ismerik a munka tiszteletét, becsét, üdítő erejét. Lélekölő, tehetségsorvasztó hivatal kell itt mindenkinek. Nálunk lenéznek sok helyütt az iparos és kereskedőt. Beamter, ez az u! Beszélhetnek itt arról, mi a vállalat, ipar, gép, villam, szerelés, az mind elröpül az ifjak füle mellett.

A mai fiatalságnak ez a megállapodott nézete sok zsenit visz a pusztulás és elzúlás felé. Nincs bennük erős jellem, erős akarat, nincs kitartási erő. Pedig ezek a tulajdonságok szereznek országokat, pénzt, vagyont, jövedelmet. A rossz tanuló is, ha előbb tanul, akar tanulni, nem rest, nem lumpol, nem éjszakázik, nem hagyja körmére égni a vizgát, nem utolsó nap magol, bizonyára sikerrel vizsgázik.

A nagy férfiakat kell a fiatalságnak felmutatni. Nem a születési évszám fontos, még a magna karté se, sőt a királyok kronológiája sem, hanem fő, kimutatni a hősokeket, kik életüket és vértüket áldozták a hazáért, szabadságért, tudományért, haladásért.

Az akaratnak kell győznie. A nagy emberek példája kell, hogy hason. A megfontolásnak és az akaratnak kell sikert aratni. A szenvedélyt, az érzékiséget, a gyűlöletet, a félelmet le kell győznie az akaratnak. A megfontolás, az események hideg megfontolása, ez legfőbb tényezője az akarat nevelésének. Széchenyi István is nevelte akaratát. A nagy ember rovatos táblázatot vezetett elveiről és minden este megállapította, melyik ellen vétett, melyiket követte. Így nevelte, acélozta Széchenyi István akaratát. S ha így tenne minden ember a világon, bizonyosan ezredekkel lenne előbbre. Baboss László.

Az ipariskola köréből.

Lemond a tantestület?

Az ipariskolai tanítók mult heti értekezletén egyhangú határozatot hozott a tantestület arra nézve, hogy ha Nagykanizsa város pénztára a havi fizetéseknek a hónap elején leendő pontos kifizetését nem fogantositja, — az egész tantestület lemond ipariskolai tanítói állásáról.

Hát ezt a határozatot nagyon okosan cselekedte! Már régen megtehette volna. S hogy nem tette, talán legfőképpen a város polgármesterének egyik ez ügyben tett ígéretére támaszkodott, aki pár év előtt kijelentette, hogy feltétlenül köteles a pénztár eme fizetéseket minden hónap elsején pontosan folyósítani.

De hát tudja-e a polgármester ur, hogy ez a régi világból visszamaradt anomália nem szűnt meg? Tudja-e polgármester ur, hogy a volt községi iskolai tanítókkal szemben tanúsított lenéző magatartást a városi pénztár egyik-másik lokális potentája a járandóságok kifizetésének indokolatlan eltolásával átvitte az ipariskolai tanítókra? Hájszen, hogy is nézne ki az a nőmös város, a melyik legalább a tanítósággal szemben nem éreztetné fölényét, ha másként nem, úgy, hogy elkergeti a nyugtájával

együtt, mert nincs pénz! Várjanak! Majdha az utolsó rendőrlégényig meg a pócegödör tisztóig ki lesz fizetve minden alkalmazott, akkor beszélhetünk a tanítókkal is. Ahol a „bika-adó, tandíj és kutya-adó” egy naplóban szokott szerepelni — ott nem ütődik meg rajta senki, ha a tanítókkal szemben a városi hivatalnok pöffeszkedő gőgje olyan formán nyilvánul meg hogy: „Várjanak míg pénz lesz!”

De hát csakugyan nincs pénz? Hogy a mi részünkre nincs, nobát azt már régóta tudjuk. De mások részére sincs? Se hivatalnok, se hivatalszolga nem kap a hónap elsején fizetést? Hisz az ördög! S ha mégis el akarja valamelyik nagyságos városi tekintély hitetni velünk, bizonyára a naplók adnák meg a cáfolatot.

Ha valaki azt gondolná, hogy mi azt a 26 koronás bevételt várjuk nehezen s ezért határoztuk el magunkat a cikkem elején említett együttes lemondásra, hát akkorát csalódnék, mint egy-egy kanizsai városi hivatalnok önhittsége. A világról se az bánt minket! Hanem bánt az a lenézés, ami meg nyilatkozik a tanítókkal szemben, mikor legutolsónak hagyják őket a járandóságok kifizetésében. Ez még, mondom a régi híres helyi gyakorlat maradványa. Csak hogy jó lenne a városnak tudomásul venni, hogy az iskolák államosítása óta is nagyot fordult a világ. Sok minden tekintetben. Ha a város strucc módra viselkedik s feletle nyomtalanul tünt el egy decenium, arról meg hát a fene se tehet!

Vécsey Zsigmond polgármester urhoz szólunk. Tudjuk róla, hogy igazságérzete nem engedi meg a jogtalanságot, bárkit érjen is az. Az ipariskola érdeke elsősorban, hogy annak tantestületével szemben kellő tisztelettel és kötelességtudással viseltesék bárki istenfia, akár hogy nevezzük is a városi hivatalnokot, mert az egyéni és tanítói önfeláldozásnak valóságos hőroszai azok, akik akár ambícióból, akár munkaszeretetből, kenyérkeresetből ebben az intézetben állást vállalnak. Bizony mondom, hogy hasonlíthatatlanul nagyobb mértékben dolgoznak ezek a tanítók abban az intézetben, mint a mily mértékben a város őket honorálja. A polgármester urtól várjuk, hogy illetményeink kifizetésének bántó halasztgatását egyszer s mindenkorra szüntesse meg; mert az eddigi gyakorlat, mely e téren mutatkozott, egy cseppet sem alkalmas arra, hogy a tanítóságnak országszerte elismert s mindenütt honorált érdemeit Nagykanizsán egy-egy városi nagyság-lábbal tiporja.

—s.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

A művészet hete. — Nívó és belépődíj. Művész estély. — A nép művészete. — Himes tojások.

Husvét hete van és ilyenkor megkezdődik a népvándorlás Róma és a többi olasz városok felé. Ez a hét mondhatnánk a művészet hete szokott lenni. Ezt tanulmányozza ilyenkor mindenki, zsebbeli tehetsége szerint. A nagykanizsaiak is kapnak holnap egy kis tanulmányi „alapot” egy helybéli tárlaton, melyet két utazó piktor rendez itteni tanítványával. A nagykanizsai kulturélet eme fejlődésének sokan örvendenek, de ezek ellenére is szóvá tették előttünk, hogy minő abszurd dolog, hogy egy vidéki tárlaton, hol kezdők kísérletezései kerülnek bemutatásra, egy koronás belépődíjat szedjenek. Pesten előkelő tárlatokat látogathatunk annyi pénzért. Különböben, ha a magas belépődíjakkal az előttünk ma még ismeretlen tárlat nívóját akarták emelni, ugy emez céluakat elérték. Mert a laikus előtt az ilyesmi roppantul imponál.

Ellenben óriási érdeklődés nyilvánul a Dunántúli közművelődési egyesület művészestélye iránt, hol vérbeli művészek fognak szerepelni Fodorné Arankát, a Góth házaspárt nem kell külön bemutatnunk. Ép ugy ismeri őket közönségünk, mint Pásztor Irma fiatal művésznőnk zseniáltságát és Blumenschein Vilmosné zenei tehetségét.

A nép is a művészetnek élt e héten. Fontos dolog ez nálunk, melyről éppen a „Zalai Közlöny” e száma közöl méltatást. Tényleg nem igen veszik figyelembe a magyar nép művészetét. Ennek a művészetnek élénk bizonyítéka az a sok művészi izléssel és tehetséggel készült husvéti himes tojás, melyet ujabban előkelő képes újságaink, muzeumaink is figyelemre méltatnak. Figyeljék meg tisztelt olvasóim, mennyi pompás rajzu és díszítésű himes tojás látható holnap a nép egyszerű flinál. Szerezzük meg a szép példányokat és küldjék be valamely muzeumnak. A magyar nép-művészet érdemes reá, hogy jeles alkotásait megőrizzük az utókornak.

Anonimusz.

HIREK.

A kereszt.

Irta: Balla Miklós.

Az országuton vén anyóka lépked,
Arcán a gond s a bának száz nyoma.
Bánatos lelkét enyhülésre hívja
A távol falu kicsi temploma.

Harangja hangját messze elröpíti
Szerte a pusztán a tavasz szél;
Rét virágának, erdők tar galyának
Feltámadásról, életről beszél.

Megáll az asszony. Összekulcsolt kézzel
Szent áhitattal hallgatja a neszt . . .
S im; az utszéken, zöldelő csalit közt,
Kis domb fölött feltűnik a — kereszt . . .

Eléje omlik, imát mormol ajka —
S míg olvasóján könnye átperreg:
A domb mögött pajkos tréfálkozásal
Kacag fölötte egy pásztorgyerek.

Anyóka lelkem, jó öreg szemekkel
Elvétetted az oltárt, azt hiszem.
Ilyen utszéli tilalomfa mellett
Nem térdelt még kívül senki sem.

En róttam össze, tulajdon kezemmel
Két száraz ágból, a vetés elé,
Hogy tiltva intse a járókelőket
Itt utat törni a tanyák felé.

. . . Az anyókanak enyhülés ül arcán . . .
S menőben így szól: „Fiam tudd meg ezt!
Oltár lesz addig minden összerótt fa,
Míg szenvedésünk jelképe — kereszt . . .”

Idegenforgalom Nagykanizsán.

Néhány évvel ezelőtt egyik helyi krajcáros újság közölte a Nagykanizsára érkező idegenek névsorát. Nemsokára feltűnt a lap szerkesztőjének, hogy nap-nap után csak kereskedelmi utazók érkeznek a nagykanizsai szállodákba, mások nagyon ritkán. — Abban a hiedelemben, hogy a rendőrség kommunikéje téves, érdeklődött az ügy iránt a rendőrkapitánynál, ki kijelentette: így fest Nagykanizsa idegenforgalma.

Sok változás ma sincs még. Idegen forgalmunk csekély. Legtöbbszörre csak azok keresik fel a várost, kik üzletkötés végett jönnek.

Szóval nincs idegen forgalmunk, mert nincs ami ezt előidézze.

Az idegenforgalomnak is vannak okai. Némely város szép fekvésének, vidékének köszöni.

Ez oly kincs, melyet mesterséges uton nem lehet előteremteni. Az idegen forgalom többi alapjai már fejleszthetők.

Némely várost műtörténelmi emlékei miatt keresnek fel az idegenek. Az egyik város modern városfejlesztéssel vonzza magához az idegeneket. Néhány monumentális középület, modern közegészségügyi közrendészeti intézmények mindegyike alkalmas az idegen forgalom emelésére. Például vannak városok, melyeknek modern városfejlődési viszonyait többnyire más városok kiküldötti tanulmányozzák. A kulturintézmények közül a színházat, képtárat, muzeumot, könyvtárt említjük, melyek alkalmasak egy-egy nagyobb vidék idegenforgalmát vonzani. Egy nagyobb középület, melynek híre kerékedik az országban, alkalmas az átutazó idegenek városba vonzására. Van város, melynek kereskedelmi, vagy gazdasági viszonyai szerzi meg a város forgalmát. Nagyobb gyárak a városban felhalmozott gazdasági termények árusítása, nem egy város forgalmát emelte már. S ha már mindent felsoroltunk volna, akkor is említenünk kellene az idegenforgalom egyik legfontosabb intézményét, elengedhetetlen kellékét: a jól felszerelt szállodát és kávéházat. Ez utóbbiak nélkül nagyobb idegenforgalom nem is fejlődhetik egy városban.

Nagykanizsán alig van idegenforgalom. De nem is találjuk nyomát az előfeltételeknek. Természeti szépségekben nem bővelkedünk. Műtörténelmi emlékeink alig van. Ami van is, nem hozzáférhető. Modern monumentális középületek, közegészségügyi és közrendészeti intézmények, színház, képtár, muzeum, könyvtár, mondjuk divatosan: van, de — nincs. Ezért írja Sipulusz egyik tárcájában, hogy Nagykanizsán a fogház ragadta meg legjobban figyelmét, mely a város szívében fekszik, ahol a rabok — mint Sipulusz írja: — vigan vannak. Akkoriban a fogház melletti népkertben sokat játszott egy rezsebanda; ez roppantul tetszett Sipulusznak.

Ma már ezt nem írhatná rólunk Sipulusz. Nincs semmi, ami az idegen figyelmét megragadná. A Kazinczy-utcai major deszka-kerítése, a Ferenciek klostromának kőfala ugyanaz, ami egy évtized előtt már fenállott. A hercegi uradalom dísznei ma is „korzóképesek”. Ezek a régisegek azonban nem olyan emlékek, melyek az idegenforgalmat emelik.

Idegenforgalmi bizottságra, hála Isten nincs szükségünk. A Moderne Kunszt a belátható jövőben nem fog rólunk külön számot kiadni. Ha csak az Erzsébetteri csoportházat nem akarjuk színes fényképfelvételeiben bemutatni a — „művelt nyugatnak”.

A nagykanizsai utcai koldus típusok közül néhányat közölték már az illusztrált lapok.

A történelmi igazság kedvéért jegyezzük fel: újabb an olasz kereskedők emelik az idegen forgalmat. Ezt a marháknak köszönhetjük. Bár csak a hercegi uradalom „korzóképes” dísznei is hoznának egy kis idegenforgalmat.

Párbé.

— **Tanácsülés.** A csütörtökön megtartott tanácsülésen terjesztett elő a közoktatásügyi minisztertől elemi iskolai építésre megszavazott 180 ezer korona szubvenció ügye. A tanács örömmel vette tudomásul és utasította a városi mérnöki hivatalt, hogy az építendő két iskola tervét a lehető legrövidebb idő alatt a szükséges módosítások tekintetbevételével készítse el. A tervek a pénzüveletről vonatkozó javaslattal költségvetéssel együtt, hogy az építés minél előbb foganatosítható legyen egyenesen a vallás és közoktatásügyi miniszterhez terjesztendő fel, aki a pénzügyminiszter hozzájárulásával fogja jóváhagyását megadni. Illetékes helyen nyert információ szerint a Kiskanizsai iskola a Templom-téren még az 1909. év folyamán átadható lesz rendelkezésére. Ugyancsak e tanácsülés határozata értelmében 200 ezer korona törlesztésére kölcsönajánlatot kér a város a gimnázium felépítésére megszavazott állami szubvencióra vonatkozólag. Felsőzilitást kaptak: Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Pesti Hazai Takarékpénztár és a Magyar Áll. Hitelbank. Az annuitások a közoktatási terec terhére esnek. Ha e hitelműveletek eredményre vezetnek, akkor a már nagyrészt elkészült tervek alapján ki lesz írva a versenyajánlatra pályázat. Így remélhetjük, hogy városunknak megfelelő gimnáziumi épülete is lesz.

— **Iskolák kitüntetése.** Az 1908-ik évben a magyar kiállításon Londonban főleg az iskolák voltak tanszerekkel és iskolai dolgozatokkal képviselve. Kanizsáról a róm. kath. főgimnázium és a felső keresk. iskola küldtek kiállítási tárgyakat. E napokban érkezett meg a londoni magyar kiállítás bizottságának értesítése, hogy a helybeli kegyesrendi gimnáziumnak és a felső kereskedelmi iskolának a kiállított tanszerek kiváló értékessége és célszerűségért a médaille d'honneur, illetőleg az aranyérmel adományozta.

— **Áthelyezések.** Dobó Dezső helybeli honvéd ezredorvost a honvédelmi miniszter a debreceni II. huszárezredhez helyezte át. A rokonszenves orvos távozását, mind katonai, mind polgári körökben őszintén sajnálják.

A m. kir. posta és táviró igazgató Kengyel István esáktornyai posta és táviró tisztet saját kérelmére a nagykanizsai mozgó postára helyezte át.

— **Elhalasztott befizetések.** A Délzalai Takarékpénztárral Egyesült Önszegélyző Szövetkezetnél a Husvét hétfőre eső befizetések az ünnep miatt folyó hó 16-án, azaz pénteken délelőtt tartatnak meg.

A Nagykanizsai Takarékpénztár által alapított Önszegélyző Szövetkezetnél a husvét hétfőre eső befizetések folyó hó 16-án, vagyis pénteken délelőtt eszközöl estők.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kővérednek, erősekké és rózsás színdekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik.

A Scott-féle Emulsiót

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Orvosok és bábák az egész föld berek-ségén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kittinó sikerrel használtatik

vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényéknél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető!

Teljesen tisztá!

Kapható áruházi-kereskedésekben vagy a Szinye-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudolftér 8.

— **Légrádi táviróhivatal.** A pécsi posta-és táviróigazgatóság tudósítja a Zalai Közlönyt, hogy Légrad körzékben a postával egyesített állami táviróhivatal korszált nappali szolgálattal e hó 7-én megnyitott.

— **A Nagykanizsai Rabsegélyző Egyesület,** értesülésünk szerint, rendkívüli közgyűlést fog tartani, melyen kimondják az egyesületnek a rabsegélyző egyesületek országos szövetségbe való belépését.

— **Vakok intézete Szombathelyen.** Apponyi Albert kultuszminiszter egy negyed millió segélyt folyósított egy Szombathelyen építendő vakok otthonára. Az építési pályázati határidő most járt le, melyre sok ajánlat érkezett.

— **Nagygyűlés.** A nagykanizsai Kath. Felső templom építő bizottság holnap, 12-én d. u. 4 órakor a városház nagytermében nagygyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Jelentés az építés állapotáról. 2. Bizottsági helyek betöltése. 3. Indítványok.

— **A hosszú tél,** amely az ember idegzetét, egészségét megviselte, immár elmúlt és mindenki igyekszik a rügyező fák közt egy kis úde, nyíhe tavaszi levegőt szívni, megrongált egészséget helyrehozni. Mert egészségesnek lenni nagy boldogság, de azt visszaszerezni még nagyobb. A tavasz gyönyörét a Lipiki fürdő évszázados parkjában élvezhetik leginkább, mert a tavasz teljes pompájában jelen itt meg s számosan igyekeznek ezen télen, nyáron oly látogatott természeti kincs-ekben dus lipiki fürdőt amely a legnagyobb komforttal és modern újításokkal van felszerelve, felkeresni és maguknak már most egy megfelelő szobát avagy pensiót biztosítani.

— **Elkobzott élelmiszerek.** A mi piaci elárúsítóink már egészen szemérmetlenül zsarolják a fogyasztó közönséget. Nemesak hogy arépirulás nélkül kérnek horribilis árakat élelmiszerekért, amit a szegény ember alig tud megfizetni. hanem még a legbutább módon hamisított árúkkal akarnak bennünket traktálni. Rossz tejfelt, túróval kevert vaját, vizes tejet árulgatnak. De rendőrségünk résen van és a tegnapi hetivásáron több kiskanizsai asszony hitvány hamisítását kobozta el. Egy hordó hering is felkellette figyelmét, melyet Singer Sándor ószeres meg-tavaly vett a vasuton árverésen mint ki nem váltott árut. Most azután ezt a romlott heringet akarta a börtölő népnek olcsó pénzért áruba bocsátani. A városi orvos vizsgálata alapján elkobozták tőle és megsemmisítették.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej kakao és cukorból áll Páratlan különlegesség.

— **Egyházmegyei előléptetések.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a veszprémi székesékszéki János Agoston válszói dalmi püspöknek s olvasó kanonoknak a káptalani nagyprépostságra, dr. Fejérvári József éneklő kanonoknak az olvasó, dr. Rédey Gyula órkanonoknak az éneklő, Néger Agoston székesegyházi főesperesnek az órkanonoké, Kránitz Kálmán zalai főesperesnek a Szent Mihályról nevezett hantai prépostságra és székesegyházi főesperességre, dr. Rada István somogyi főesperesnek a zalai, Kánzli Dezso pápai főesperesnek a somogyi, Péller Pál segédsi főesperesnek a pápai, dr. Molnár Dénes székesegyházi mesterkanonoknak a segédsi főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megfresedett utolsó mesterkanonokságot Reiner Gyula címzetes apát és szuloki esperesplébánosnak adományozta.

— **Husvétii istentisztelet.** A husvétii ünnepek istentiszteletének sorrendje a róm. kath. plébánia templomban: Nagyszombat délutánján 1/2 órakor a feltámadás ájtatoság ünnepélyes körmenettel, ezt megelőzőleg ünnepélyes papi szolozsma. Az ünnepély végén hálaadó Te Deum. — Husvét vasárnap a reggeli órákban a husvétii étek megszentelése, 6 órától kezdve 9-ig minden órában szent mise, 10 órakor szent beszéd, melyet tart a ferenciek házfőnöke, szent beszéd után ünnepélyes szent mise. Délután 3 órakor litánia. Husvét hétfőjén a szent beszéd 10 1/2 órakor lesz, melyet szent mise követ.

— **Talált régi pénzek.** Ginter István egyed-
utai (Zala-m. letenyei járás) lakos a minap társával a mezőn dolgozott, miközben egy kőorsót találtak tele régi ezüst pénzzel. A pénz között, melyek 15. és 16. századbeliek, néhány aranyt is találtak.

— **Létesítsünk népfürdőt.** Ily címmel „egy orvos“ aláírással a Zalai Közlöny a közelmúltban vezércikkét közölte, melyben a cikk-szakértő írója felhívja a város vezetőbureinek figyelmét egy népfürdő létesítésére. Értesülésünk szerint a cikk élénk visszhangra talált és így remény van arra, hogy a roppant fontos intézményt megvalósítják.

— **Alakuló gyűlés.** A lányegyesület husvét hétfőn d. u. 3 órakor tartja alakuló gyűlését a központi áll. el. iskolában. Az érdeklődők ez uton is meghívhatnak.

— **Inzultált ügyvéd.** A kaposvári katolikus körben történt. Lombhervasztó októberi este volt. A katolikus körben kártyáztak Rónai János dr. ügyvéd, a katolikus kör helyettes ügyésze, városi árvászeki ülnök és szóval városatyja is ott volt. — Kártyáztott ő is és mikor a pénze elfogyott, az asztalon lévő pinkapénzből kivett egy keveset, hogy a játékokat folytathassa. Ezt meglátta a háta mögött álldogáló Horváth Ferenc vasuti főellenőr, aki oda-szólt Rónai János dr.-nak, hogy a pinkapénzt nem szabad bántani Rónai durrván választott és az öreg urat ismételt sértésekkel illette. Horváth Ferenc erre fölháborodásában hatalmasan pofonvágtat Rónai Jánost, aki leesett székéről, miközben zizegve, melán hulltak alá odakint a sárga levelek. Az ügynek nem lett lovagias folytatása, csak a bíróság előtt találkoztak ismét a felek. A járásbíró Rónai János dr-t és Horváth Ferencet 100—100 korona pénzbírságra ítélte. A törvényszék, mint fölőbbviteli bíróság az elsőfoku ítéletnek Rónai Jánosra vonatkozó részét helybenhagyta, ellenben Horváth Ferencet fölmentette a vád alól. Az indokolás kimondja, hogy Horváth jogos fölháborodásában inzultálta Rónait.

— **Próbarablás a kaposvári postán.** A rémes székesfehérvári postarablás óta a postahivatalok vésztjelző összeköttetésben vannak a rendőrségekkel. Csaknem minden városban így rendezték ezt be, hogy veszély esetén figyelmessé tehessék a rendőrséget idejekorán. Kaposváron is berendezkedett ilyenformán a postahivatal. Szabó Árpád postafőnök próbára tette a vésztjelző készüléket és ezzel a kaposvári rendőrséget is. A postafőnök éjjel 12 órakor a készülék útján jelt adott mire a rendőrség emberei ötvennyolc másodperc alatt megjelentek a postahivatalban, ahol rablók helyett — Szabó Árpád fogadta őket. A postafőnök elismerését fejezte ki a rndőröknek, amiért olyan gyorsan meg tudtak jelenlenni a képzelt veszedelem színhelyén.

— **Munkás baleset.** A Csurgó melletti Ujmajorban a nagykanizsai Bettelheim S. és Fia cég szalmapréselőjénél volt elfoglalva Imrei György 22 éves kiskanizsai munkás. A prést gőzerő hajtja. A gép mozgásban volt, mialatt Imrei tisztítás céljából belenyúlt, de a gép elkapta jobb kezét és eltört. Lakásán ápolják.

— **Hirtelen halál.** Buncum Ferencné kiskanizsai lakost, péntek reggelre halva találták ágyában. A rendőrségtől elrendelt boncolás megállapította, hogy szívizületét ölte meg. Grakovec Koholi József kiskanizsai polgár rettenetesen elázott, nem először életében, de utószor. Rosszul lett, rögfön orvosért küldtek, de már csak a halált konstatalhatta. A rendőrségnek nagyon ismert alakja volt. Sok borsót törtek néha uszán egymás orra alá. Most a rendőri főkönyv egy lapja zárult le Grakovec halálával.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüdvény
mindenütt kapható.

KÖZGAZDASÁG.

Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság április 3-án tartotta évi rendes közgyűlését Csekonich Endre gróf elnöklésével. Az igazgatóság részéről az ügyeket Ormódy Vilmos főrendiházi tag vezérigazgató adta elő. Az igazgatóság fölolvastott jelentéséből, valamint az előterjesztett záró- és mérlegszámlákból kiténik, hogy a lefolyt 1908 iki ötvenegyedik üzletév eredménye volt a társaság működése óta a legnagyobb s összesítésében a legkedvezőbb. Az évi 4.215.871 korona 25 fillér tisztanyereségből az igazgatóság 1.500.000 korona összeget javasolt: a részvényesek osztalékul kifizetni, tehát minden egyes részvényre 500 korona osztalék esik, míg a nyereség többi része az alapszabályszerű levonások után a társaság tartalékainak és alapjainak további erősítésére szolgál. A társaság biztonságos alapjai összesítve már a múlt év végével 186.926.344 korona 63 fillér összeget tettek ki. Az üzleti eredményhez méltó volt ezuttal is a társaságnak a közlelők iránt tanúsított áldozatkészsége. A számos jótékony és hazafias célú adomány közül 10.000 lírát juttatott az olasz kormányhoz a szicíliai és kalábriai földrendés által sújtott szerencsétlenek javára. Ezuttal adták ki első ízben a társaság különleges nagy adományát 500.000 korona tőkeösszeeggel tavaly megakított felszázados alapítványának kamatait. E 20.000 korona összegű nagy adományt a kormányzó-testület együttesen a közgyűlésen szintén fölolvastott külön megokolással ez ében a magyarországi Vörös kereszt egyesületnek javasolja kiadni, az egyesületi mozgórak-tár, vagyis a mozgósítás esetére készenlétben tartandó felszerelése céljaira. A közgyűlés az összes számadásokat, s az igazgatóság, illetőleg az egész kormányzótestület valamennyi javaslatát egyhangulag elfogadta, s az 1908-iki üzletévre vonatkozó fölmentvényt minden irányban megadta. Az egész részvényenként 500 korona osztalék kifizetését a társaság főpénztára már április 5-ikén megkezdte.

A gyékényesi vonatcsatlakozás. Annak idején megírtuk, hogy Remete Géza helybeli ügyvéd és érdektársai az iránt terjesztettek beadványt a Déli Vasut és Államvasutak igazgatóságához, hogy Nagykanizsa—Gyékényes között az eddiginél reánk nézve előnyösebb vonatcsatlakozás létesíttessék. E kérvényt annak idején úgy a városi tanács, mint a képviselő-testület pártólól juttatta el illetékes helyekre. A város képviselőtestületének valamint Remete Géza és érdektársainak a gyékényesi vonatcsatlakozások célszerű berendezése érdekében benyújtott kérvényében foglaltak ez időszerint nem teljesíthetők, mert a jelenleg érvényben levő menetrend Nagykanizsa és Gyékényes között mindkét irányban 4—4 személyvonat közlekedik, ami a jelenlegi viszonyok között teljesen elégséges. Ez a keresk. miniszt. válasza.

A gabonakereskedők és a határidő-üzlet. A dunántúli gabonakereskedők tudvalevőleg tavaly májusban nagygyűlést tartottak Nagykanizsán, melyen a gabonahatáridő üzlet eltörlése illetve korlátozása ellen határoztak. A nagykanizsai mozgalmat egyik-másik fővárosi lap, a tőzsdékörök sugalmazása alapján erősen támada. A mozgalmat ugylátszik annak idején nagyon is tul komolyan vették, mert ez azóta szinte teljesen elaludt és a feledés homályában maradt volna, ha a kertületi kamara a napokban tartott közgyűlésében nem tárgyalja újra. Pártolják a kánizsai mozgalmat, ami teljesen indokolt is, mert a határidő üzlet már sok gabonakereskedő romlását idézte elő.

Az Osztrák magyar bank nagykanizsai fiókja. A napokban jelent meg könyvalakban az Osztrák magyar bank zárszámadása, mely tartalmazza az egyes fiókok forgalmát is. Bennünket közelebbről a nagykanizsai fióktintézet érdekel, melynek óriási tiszta nyeresége a bank rendelkezésére álló kamatozatlan bankjegy memmiségben leli magyarázatát. A fiókról a következő érdekes számadatokat közöljük: A leszámított váltók, warrantok, értékpapírok összleszámitolási értéke 31.214.158—korona amely összeggel a 33 vidéki fiók közül 9-ik helyen van. Leszámitoltak 47962 db váltót, ami 5917 darabbal több, mint múlt évben. A leszámított váltók átlagos lejáratú ideje 75 nap, amely számmal utolsó előtti helyen vagyunk a magyar fiókok közt. Ezen számadat azt mutatja, hogy Nagykanizsán és környékén a váltók már bankképességük első időszakában kerülnek benyújtásra. Az összegek átlaga azonban nagyon kicsiny: 651 korona, ami sok ugynevezett paraszt váltóról tesz tanúságot. A váltótárca állománya 1908 december 31-én K 7.612.192. A fiók K 36.824.285. Összművelet mellett K 355.388 bruttó nyereséget ért el, melyből levonva a kezelési költséget K 119.207 a tiszta nyereség 236.130 — amely összeggel a 7-ik helyen áll a magyar fiókok között. S ha még megemlítjük, hogy a fiók pénztári forgalma mintegy 211 millió korona volt, — (Szombathely 166 millió, Kaposvár 90 millió) akkor képét nyertük fiók forgalmának, melynek kerületébe Csáktornya, Keszthely, Tapoleza, Zalaegerszeg bank-mellékhelyek tartoznak. Az itteni bankintézet főnöke Hiemesch Frigyes, ki buzgóan működik fiókja forgalmának emelése érdekében.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

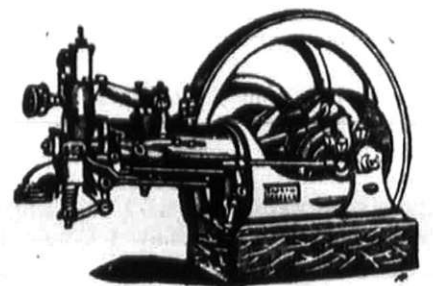
patéka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szornok bizonyult készvényénél, oszálán és meghűtésnél, bedörzsolésképpen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyzólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József gyógyszerésznél, Budapest, DE Richter gyógyszerára az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.**

Mindennapi szótkülés.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező üzleti feltételek!

A Drezdai Motorgyár részvénytársaság.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára szállítja az elismert legtekéletesebb, legartósabb, legazabatosabb, legbiztosabb járásu és legolcsóbb üzemű

**Benzin- Myersolaj-
Gáz- Szivógáz- Acetylen-
motorokat és lokomobilokat.**

Vezérképviselet és raktár: 27

Gellért Ignác és Tsa
Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12—91.

1868 óta forgalomban.
BERGER-féle gyógy- és egészségi-szappan
ÓVÁS utánzatoktól és más gyártmányok
becsémpószásától.

A megjelölések:

- Berger-féle kátrány szappan,
- Berger-féle glicerín kátrány szappan,
- Berger-féle kátrány kén-szappan és
- Berger-féle gyógy és egészségi szappan.

A szappanaink cégünk nevével és ezenkívül **valódi és eredeti** szavak hozzátevésével van védve.

Minden eladó, ki csak ezen egyedül valódi és szavakal védett, 400 év óta kipróbált BERGER-féle szappan helyett mást ad el ilyen elnevezés alatt, az beleavatkozik a mi védjegy jogunkba.

Szappanaink a valódiság megjelölésére az itt lenyomott védjegyet és aláírást alkalmazzuk.

Hell & Comp.

Mindenkinék

100, azaz száz korona

jutalmat fizetünk, aki hamisított gyártmány elárúzókat oly módon jelent be, hogy mi a büntető feljelentést védjegyünk bitorlása címén megtehetjük és azt megbüntettessék.

A bejelentéseket kérjük a következő címre:

TROPFAU an G. HELL & COMP.

Kapható: Az Osztrák-Magyar Monarchia patikáiban és ehhez hasonló üzletekben, valamint külföldön is.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tölem Árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona.

Delaware ezre 100 korona.

Cím:

Szjgyártó Nagy Mihály
Felsőseged, (Somogy megye.)

„M-i-1-1?” — „Papa megengedte! Hisz valódi Jankó- és Anticollin-olgyarattal hűvelők fadóboxban!”

Figyelem! Számba a „JACOB” jelzéssel valódi! Minden doboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

FIGYELEM! Sok értéktelen utánzatot szoktak ajánlani

Globin
 czipőtisztítószer
 legszebb

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.

Kerjünk mindenütt határozottan **GLOBIN**-t
 Fritz Schulte jun. r-től

Eladó villa.

Egy villa a Balaton legszebb helyén 5 hold jó termő szőlővel **ELADÓ.** — **Cím Ifj. Wajdits József** könyvkereskedésében **Nagykanizsa, Deák-tér.**

Tűzpróba.*

Tragikomédia álarc mögött.

Írta: **Acsó Pál.**

Történik egy vidéki kisváros bűjti álarcosbálján. Színhely: a kaszinó táncterme, mely vidéki fogalmak szerint zsufolva van, amit éppen ezért nem lehet komolyan venni. A tánc már félórja tart. Pierrette a hősnő, aki elkésett, ruganyos járással és álarccal a terembe lép a mamája kíséretében. — Egy patikussegéd, Don Juan jelmezben, izgatót várás után örömmel siet elébe. Pierrot folyton körülöttük lebzsel. Hogy miért, majd elvállik.

Don Juan. Ah! Jó estét, édes kisasszony. Mért csak most. Önt várom ily nagyon. De csak hogy itt van. Szabad a karját?
Pierrette. A ruhámat hibásan varrták, Ezért késtem.
Don Juan. Azt hittem, már el sem jön.
Pierrette. Én lennék most vesztés, nem ön.
Don Juan. Oh nem. Hiányzott már boszton után.
Pierrette. Jaj csak bókot ne, kedves Don Juan. Jelmezéhez illik ugyan a bók, Mégis ezt talán későbbre hagyóok. Letűnék...
Don Juan. Fáradt? Biztos sietett; Egyébként tudja, hogy fess Pierrette, Lovagi szavamra olyan bájos, szép, Hogy barátait majd a sárga irigység Futja el, ha meglátják önt S fényében mit lénya előtt — Valamennyi elveszik.
Pierrette. Azt hiszi?
Don Juan. Tudom. Mi önhöz Ella s Gizi? Látja őket? Párjuk Pisti s Feri.
Pierrette. Hisz maszkosak, mégis mind ismeri?
Don Juan. A jelmezzel falun úgy áll a bál, Hogy az mez-jel, amitől egymásra talál Barát, szomszédné és bakfissereg, Mely ruhatitkot biz elcsicsereg.
Pierrette. Ez igaz...
Don Juan. És bármennyire kutat, Itt névtelen nőt s férfit nem mutat, Nézzen körül.
Pierrette. Valóban blamázs, Hogy felismerheti mindenki más, — Csak ott egy ur...
Don Juan. Hol?
Pierrette. Most néz ide... ott.
Don Juan. Igen, látom már. Az a Pierrot.

Pierrette. Az, az! Vagy ismeri?
Don Juan. Nem, még eddig... De táncoljunk tán, a zenét kezdik...
Pierrot (egyre nézi őket. Magában.) Igen. Látott... Hogy dobog a szívem? Nézett. De nem ismert rám, azt hiszem — A táncra, keringőre készül most, Mily szépen lépdél és mily ruganyost. Mint a szellő, olyan lágyan lebben, Nem táncol nála senki itt szebben.
Don Juan. Bájos alakja földi tünemény. Öröömöm akkor lennem benne én. Ha finom lelke s e nádszál termet Megsejténé, hogy érte itt termelt Gyorsvonalon bohó szerelmese S most bálul, néz. Eh, régi a mese...
Pierrette. Kerülget bennünket. Valamit akar.
Don Juan. Csak tudnám, hogy álarca kit takar?
Pierrot. Ismét nézett. Én vissza a szemébe, S ő táncol, pedig éreznie kéne, Hogy itt vagyok én, akit szereti, De ahelyett szemét rajtfeleli Azon az állovagon ott, S neki, csak neki mosolyog. Hozzá is simul, füléhez hajlik, Vaj mit sugbat?... szinte idehallik... Mégis jól sejtém... forog a föld velem. Hát ezért hagyta szóltan levelem? Mit én vártam, mint boldog... De elég! Beszélék véle, odalépek elé, Tovább nem leszek vak és süket, Megzavarom enyelgésüket. (Odalép.) Pardon, hogy megszóllítani merem...
Pierrette. Kérem uram, én önt nem ismerem,
Pierrot. Álarcos hálón nem is szokás A szokásos bemutatkozás.
Don Juan. Azt mi is tudjuk, de ön idegen.
Pierrot. Miért fogad nagysád ily hidegen, Önhöz pedig nem szálltam lovag.
Don Juan. Sért? A keztüm...
Pierrot. Piszkos. S fogad, Hogy névjegyét is otfelelte A nyomdában nyomatlanul? A párbaj így vidám felette, S az ember így léssa tanul.
Don Juan. Szemtelen alak! Hogy arcul verem!
Pierrot (sugra) Csöndesen! Látja a revolverem? Nem gyáva bohócot fed ez álarca, E hármas játék élet-halálharc.
Pierrette. Ön sápad! A dühtől? Csillapodjék. Ön pedig nem tudom, mit óhajt meg?
Pierrot (félve). A kisasszony oly haraggal néz rám, Hogy félek kolduló szóra kész szám Kinos, keserves hangját hallatni.
Pierrette. Mi hát az alamizsna, vallja ki!

Pierrot (hallgat).
Pierrette. Most meg mersze inába költözött?
Pierrot. Nem. Elmondom, de négyesem között, Ha avatallan fül nem lesz jelen, Aztán biztos lehet ez éjjelen, Zavarom nem éri, nyugtát bagyom, Ha kettőnk közül fánya is nagyon — Egy harmadiknak...
Pierrette (észrejön). Ah! Hát ő üzent? Eltaláltam?
Don Joan (tüsszent).
Pierrette. Igaz, mert rátüsszent.
Pierrot. Igen.
Pierrette. Tehát üzent; most értem csak, Hozzá még érdekeset, titkosat.
Don Juan. Távozzam?
Pierrot Vagy húzdódjék félre, Mi jobban megtudjuk egymást érteni Egy zugban.
Pierrette. Legyen. Pardon egy percre. Remélem, addig tart?
Pierrot (zavartan). Hogyne, persze...
Don Juan (int). Tessék!
 (Félrevonulnak.)
Pierrette. Nos, mit üzen? Jól van? Egészséges?
Pierrot. E sok kérdés így — hideg, közönséges S azzá teszi jobban a guymosoly, Amelynek fagya látom ott honol Igéző szép szeméi szögletében...
Pierrette. Ha így folytatja megköszönöm szépen.
Pierrot. Csak azt mondom ki, ami szent igaz És kimondanom ezt vigasz. Nem üres léha bók, mit százat kap Minder udvarlójától mindennap.
Pierrette (növekvő türelmetlenséggel.) S az üzenet, az üzenet?
Pierrot. Rögtön, csak egy kis türelmet.
Pierrette. De gyorsan kérem, a lovagom vár És a tánc, a zene egyre csábít már.
Pierrot. Tudom, mindez érdekesebb valami, Mint arról a szegény fiuról hallani, Aki...
Pierrette (közbevág) Ily ügyetlen postást választ, Mint ön. Agyó! Megkapta a választ.
Pierrot (megragadja a kezét.) Maradjon!
Pierrette. Erresszen!
Pierrot. Hagyja a kezét, Ne menjen, inkább a szívem tépje szét, Amely hogy ér, rámnézve csak átok, Mert feledni nem tudok, imádok. Örültem szeretek s reménytelen...
Pierrette. Szép, szép, de mi közöm ehhez nekem?
Pierrot. Hát kinek volna köze, mint neked? Hisz te vagy az, te, akit szeretek!

* Csakis a szerző beleegyezésével adható elő.

Ön nem barátja a fűlszakító és károgó, lár-
hallási szervezetét sérti és a szomszédságot bosszantja, és ez lesz
oka annak, hogy még ez ideig nem vett magának egy olcsó beszé-
lőgépet, mert amit Ön venni óhajtaná, az bizonyára olyan legyen,
mely ugy művészi, valamint zenei izlésének megfelelően és élvezetet
nyújtson, a melynek előadásából családja zeneképességét fejlesztheti;
az ilyen beszélőgép csakis a Pathéfon, amely a legnagyobb rekordot
érte el a hang visszaadásában és mint házi hangszer magas színvo-
nalon áll. Különös előnye, melyre szíves figyelmét felhívjuk, hogy
tű nélkül játszik. A mi műsorunk 20.000 számot tartalmaz össze-
állítva első énekesek, valamint összes bel- és külföldi zenekarok
számaiból, melyet beszélőgépeink minden recsegés és károgás nélkül
kellemesen, fűlbemészóan előadnak. Hanglemeseink 1000-szeri hasz-
nálatnak is ellentállnak, tehát csak hogy nem tönkretételének. Az
előadáshoz egy saphiert használunk, a melyet cserélni soha sem kell.
Jegyzékeinkkel szívesen szolgálunk, valamint megnevezük Önnek el-
árusító helyeinket.

PATHÉ FRÈRES

Beszélőgép-osztály:
WIEN, I, GRABEN 15/oe.

BERLIN MOSZKVA
LONDON PÉTERVÁR

BARCELONA
BRÜSSEL

MEXIKÓ
SHANGHAI

AMSTERDAM
LISBONE

ODESZA
MILANO

NEW-YORK CALOUTTA
BUENES-AYRES SYDNEY

Pierrette. Ön téved . . .
Pierrot. Ne mutasson közönyt,
Ha mondom, hogy én ismerem önt.
Pierrette. Hát milyen a szemem?
Pierrot. Mint az éjszaka.
Annál is feketébb a haja.
Arca, mint rózsza . . . az orra . . . a szája . . .

Pierrette. Elég, elég!
Pierrot. Ötös a keztyűje száma,
Ezt is tudom.

Pierrette. Akkor hazudott az ur!
Pierrot. Miért?

Pierrette. Mert azt mondta, hogy postillon d'amour,
Holott titkos imádó, ismeretlen,
Vallomását hallva megdermedtem
Sőt zavarban vagyok most is még.
Nagyon szépen kérem önt ismét,
Nevét árulja végre el nekem.
De gyorsan s megkapja feleletem.

Pierrot. Nem kell a kegyetlen felelet,
Nem áruol el a nevémet,
Bizonyosság kell, mely előtör.

Pierrette. Eb, hisz most látom etóször.

Pierrot. Óh nem. Régen volt az . . .

Pierrette. Hol? Hogyan? Mikor?

Pierrot. Mikor a sorsnak édes pillanatja

Összefűzte utainkat egybe.
Vágyó tekintettel föléd hajolva,
Mégfogtam kezedet zemegeve.
A boldogságtól meghatottan,
Bizva benned mentem előre veled.
Kart-karba öltve egymáshoz simultunk
S rebegtünk szókat, szerelmeset.

Pierrette. De nem . . .

Pierrot (hevülten). Amerre jártunk,
Buja virágok nyíltak,
Csupa mámor, illat volt a lég.
Csillagos ég alatt, madar daiától
Oly sejtelmesen szép a lét.
És közös utank közepe felé,
Arcom hálás mosolyra derült,
Szólan imádatlaltal a tiedbe néztem,
Arcom az örömtől könnybe merült.

Pierrette. De nem . . .
Pierrot. Így álltam sokáig pillám lebuynva,
Hogy ne zavarja semmi boldogságomat.
Ereztem, hogy átkaroltál hévvel,
Egy hosszú csókba fojtva ajakad . . .
Most rosszat sejtve felnézek újra
S látom a valót, mely megesett velem.
Itthagytál becsapva, egyedül az uton,
Sirva fuldoklón, keservesen . . .

(Szűnet.)

Pierrette. De így nem volt. Ön tévedett
Vagy fantázia, képzelet . . .
Én most megyek, nézze a párom int,
Később talán beszélhetünk megint.

Pierrot. Jól van, hát menjen. Nem tartóztatom,
Tényleg képzelődtem, tévedtem nagyon.
És ezzel meggyőződtem magam is,
Hogy valahány leány van, mind hamis.
Ez nem bók, ez a véleményem.

Pierrette. Köszönöm minden leány nevében.

Jó estét! (Elsiet.)

Pierrot (magában). Most már biztos, hogy nem szeret

Elég nyíltan viselkedett
S érdeklődése a lovag iránt
Kétségtelen tény, nem agyrém, mi bánt.
Sőt . . . (Tovább morfondál.)

Don Juan. Végre itt van. Nos, ki az az atak?

Pierrette. Egy a sok közt, kik szerelmet vallnak.

Mégis kíváncsi vagyok, ki lehet?
Nevét nem mondá s az üzenet
Ürügy volt, hogy szóbaálljon velem.

Pierrot (távozik a teremből)

Don Juan. Nézze, távozik . . . nyomon követem,

Elmegye-e valóban, avagy marad. (El utána.)

Pierrette. Csak lesz benne anyyi jóakarát?

Ki lehet? Ki lehet?

(A folyosóról revolverlövés hallik be.)

Pierrette (elhalványodik.)

Szent Isten! Mi volt? Ez lóvés hangja,

Az volt . . . Vagy amint az ajtót becsapta?
Meg kell nézmem, (elszalad.)

Don Juan (szembejön). Ne menjen, ne!

Pierrette. Miért ne? Mi történt?
Don Juan. Semmi, semmi, távozzék innét.
Pierrette. Miért?

(Kinos csend.)

Pierrette. Ön elesik, ha meg nem fogózkodik.
Mi lelte?

Don Juan. Szívenlőtte magát a bohóc.

Pierrette (sikolt és továbbszalad.)

Don Juan (utána.)

Pierrot (alterülve a földön, álaré nélkül.)

Pierrette (felismeri, sirva ráborul).

Oh Pierrot, egyetlen szerelmem!
Hát te voltál? Mért nem mondtad nekem?
Próbára tettél? En szeremesétlen!
Gyilkosod vagyok! Ezt tul nem élelem!
Mit tettél? Mit tettél, hiszen imádlak?
Megőrültök, ha szóra nem nyil szájad!
Mentse meg! Ön patikus, ért hozzá.

Don Juan. Eterem van! (Pierrot orra alá teszi.)

(Kinos várás.)

Pierrette. Borzasztó kin mardos, szörnyű érzés!

Don Juan (tragikusán). Meghalt. Oka belső elvérzés.

Pierrette (sírásba tör ki).

Meghaltál te tiszta, te szép lélek!

Pierrot (az éther hatása alatt eltűszententi magát

és felül.)

Tévedsz édesem, mert én még élek.

A vér. — kármin, a próba — tréfa volt,

Ne nézz így rám, élő vagyok nem holt.

(Osodálkozás.)

Pierrot. Szólj már!

Don Juan. Azt, hogy fel is ut, le is ut,

Mert ki egy lányért meghalni se tud,

Nem érdemel mást.

Pierrette (végre eszmél.) De! Mást érdemel!

Jutalmad im: a nagy csók-érdemjel.

Don Juan (elsompolyog.)

Pierrot. Hogy örülök . . .

Pierrette. S en hogy megijedtem!

Pierrot. Majd elmondod otthon.

Pierrette. En hős Pierrotom!

Pierrot. En szép Pierrettem! (Csók.)

(V É G E.)

Elsőrendü gyógyviz és diätetikus ital.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél,
a cukorbetegségnél,

az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

A continens legelső orvosi szaktekintélyei által kitünő sikerrel használtatik.

Húgyhajtó hatása.

Kellemes izü.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételü.

Kiváló óvszer

a

vörhenynél (scarlatina)

fellépő vesebántalmaknál.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, kik
ülő életmódjuk folytán

aranyeres bántalmakban,

húgysavas lerakódásokban,

vagy **anyagcsere**

betegségben szenvednek.

Dr. Szontagh Tamás, bányatanácsos, m. kir. főgeológus a „**Hydrogeologiai megfigyelések**“ című most megjelent és a szinyelipóczi „**Salvator**“-forrás csoportról szóló közleményében többek között a következőket is mondja :

„Utoljára az 1908-iki év őszén néztem meg a forrást, amelynek aránylagos vízbősége a vizet apasztó aszályos évek után meglepett, mert az utolsó évben beállott vizapadást az ország területén, úgy a forrásoknál, mint a vizet szolgáló furásoknál is mindjobban tapasztalni. Igaz, hogy a viz mostanában nem emelkedik olyan magasra, mint azelőtt, de azért a legszorgosabb szakadatlan töltögetés mellett is mindig bőven áll rendelkezésre a kristálytiszta változatlan és bakterologiai vizsgálatok szerint kifogástalan minőségű ásványos gyógyviz.

A „Salvator“ forrásviz chemiai állandóságát bizonyítja Balló Mátyásnak, Budapest székesfőváros vegyészeti és élelmiszevizsgáló intézete nagyérdemű igazgatójának legujabb 1907. évbéli ellenőrző elemzése, a mely szerint a viz 26 év óta sönemű alkatrészeiben számba vehető eltérést nem mutat. Az ásványos gyógyviz hőfoka 15.2 C° levegőnél és 733 00 mm. légnnyomásnál 12.7 C°.

Nagy vízmennyiségét az aszályos évek után is főképen szerencsés hydrogeologiai körülményeknek köszönheti“.

forrásleírások és orvosi bizonyítványok, valamint elismerő nyilatkozatok betegek köréből díjmentesen állanak rendelkezésre.

„Salvator“ kapható minden ásványvizkereskedőnél vagy

SCHULTES ÁGOST

Szinyo-Lipóczi Salvator-forrás vállalatnál

Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, egyedévre 2 korona 50 fill. — Egyén száma ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolvasó szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Mádor-utca 7.

Hirdetések díjszabás szerint.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivatalnál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

A gyermekvédelem.

Irta: Havas Vilmos.

Az országnak majdnem minden nagyobb városa hódol most a „gyermeknap” előtt. Az előkelőbbek, a jobb módúak, a szegényebb sorsban levőkkel karöltve hoznak kisebb-nagyobb áldozatot, hogy így közvetve hozzájáruljanak az elhagyott gyermekek neveléséhez. Egy jobb érzedű ember sem von meg néhány fillért az elhagyott, magukra maradt kisdedektől. Az adakozók szívének nemessége nyilvánul meg ebben, a rendezők pedig önzetlen nemességüknek adják tanujelét — mindezért pedig első sorban hálás maga az állam lehet!

Az ország árján maradt, elhagyott gyermekeit így maga a társadalom tartja el és neveli fel. A társadalom emberbaráti tevékenysége pótolni igyekszik az államnak erre vonatkozó legkévesebb kielégítő intézkedéseit. Az 1901. VIII. t-cikk értelmében a talált és hatóságilag elhagyottaknak nyilvánított gyermekek védelmére állami menhelyek állítandók fel. E törvény végrehajtása tárgyában kiadott belügyminiszteri rendelet (1903. sz.) pedig így definiálja az állami gyermekmen-

helyet: „Az az intézmény, melynek kötelessége az állam gondozza az összes elhagyott gyermekeket 15-ik életévük betöltéséig.” Ha tehát szigorúan e szakaszhoz (12. §.) ragaszkodnánk, úgy bizony nem a társadalom, de az állam kötelessége lenne gondoskodni a gyermekvédelemről. De a törvényt előkészítő és törvényhozók már eleve a társadalom támogatására számítottak. Ugy a fentebb idézett, mint a hét éven felüli gyermekek gondozásáról szóló 1901. XXI. t-cikk is egyenesen az ily társadalmi pártfogáson épül fel. Annak a társadalomnak filléréiből akarja a gyermekmenhelyeket felépíteni, amely tulsok anyagi kötelezettségei mellett igazán csak filléreket adhat. Ezekből a fillérek az „összes” elhagyott gyermekek részére állami menhelyeket emelni lehetetlen. Az összes gyermekek részére az ország minden részében állami — de nem magánintézetek, országos szövetségi — menhelyeket felállítani az állam van hivatva. A helyi vagy országos jótékony egyesületek, szövetségek csak könnyítik az állam feladatát, de nem mentik fel azon kötelezettségei alól, hogy e menhelyek felállítása, szaporítása körül kormánya megfelelő tevékenységet fejtessen ki. Azt mentségül felhozni, hogy egyik-másik vidék „társadalmi tevékenysége” nem biztosítja a menhely életképes működését — miről a törvény is említést tesz — nem elegendő, mert az államnak elsőrendű kötelessége gondoskodni azokról, kik magukról — az elhagyott és árva

gyermekek — gondoskodni képtelenek. A társadalomra nézve ez csak másodrendű kérdés — anélkül, hogy ez önzés volna — mert hisz tetteikben mindenkinek csak saját megérettése biztosítása után nyilvánulhat meg felebaráti szeretete!

Helyesen van, ha a társadalom nem vonja ki magát az emberbaráti intézmények létesítéséből, de éppen ez a résztvevő társadalom joggal követelheti, hogy ne oly nagy mértékben támaszkodjék reá az állam, hanem a kormány találjon módot, hogy a gyermekvédelem érdekében az állampénztárból egy jelentékeny és elegendő összeg álljon rendelkezésére. Oly összeg, melyből az ország összes reá utalt gyermekei élvezhessék a gyermekvédelmi intézmények gyümölcseit. A menhelyek felállítása, szaporítása, az elzüllött, magukra hagyott gyermekek megmentése sokkal fontosabb kérdés, sem hogy az ezekkel járó költségek fedezetére elegendő lenne a különböző alapokból elvont (szül- és lenelcházi, toloncházi alap) összeg, továbbá a legfeljebb 400.000 K belügyminiszteri segélyösszeg és az esetleges 1 százalékos pótdadó, mint amelyek a törvény szerint is ezen célokra fordíthatók. Sok milliónak látnánk itt hasznát, mint annak a sok-sok milliának, melyet a kormány egyébre költ el évente. Ha igaz az, hogy a züllött gyermek az egész társadalom átká, úgy az is kétségtelen, hogy az elzüllött gyermek csak az állam vétke, annak bűne . . .

Modern mesék.

Irta: Aoxól Pál.

A közügy és a hőmérő.

Egyik közügy a többi közül napi sétája közben találkozott a hőmérővel.

— Hogy van, hogy van? — kérdezte a közügy a hőmérőt.

— Köszönöm jól. Csak megvagyok, mint régen. Tudniillik ma is csak a századik foknál mutatom a forrponot, mint például tíz év előtt.

— Hát ön hogy van, kedves közügy?

— Köszönöm, én is csak úgy vagyok, mint tíz évvel ezelőtt. Változatlanul.

Ezért nevezik a közügyet a haladás hőmérőjének, amelynek századik fokánál az ember mérge végre felforr.

Arangyűrű és lópatkó.

Mindenki tudja, hogy a föld csak piszkos sárgolyó. S mert némely helyen ki is van aszfaltírozva, nem esoda, hogy a valaki által elvesztett kis aranygyűrű láthatatlanul huzódott meg a fő-utca göröngyei között. Egy durva lópatkó hevert mellette, aki heves vitába ereszkedett véle. Mindegyik a maga értékét magasztalta. A karikagyűrű végül azzal érvelt, hogy a fiatal lányok különös szerencsének tartják, ha ők viselhetik az ujjukon. A vita látszólag a gyűrű javára

dőlt el, de ebben a pillanatban egy leány haladt át az uttesten és felveszi — a lópatkót.

— Talán még szerencsét hoz — szól magában a leány és tovább megy.

A munka.

A milliomos gyáros sajnálattal tapasztalta, hogy munkásai nem hisznek a hangzatos, szép szavakban, sőt a jelszavakban sem. Például, hogy a munka nemesíti az embert.

S mert nem hiába volt milliomos, egy alkalommal szolgálatokat tett befolyásos egyéneknek, amire aztán öfélégetől nemességet nyert.

Most már mindenki belátta, hogy a munka tényleg nemesít.

A kosárcalap.

Ki ne ismerné a hölgyek legújabb kalapviseletét, az u. n. kosárcalapot, azaz a helyesebben nevezett kalapkosarat. Mert, hogy az előbb kosár csak azután kalap, azt bizonyítja egy vig eset, amely még a tavaly nyáron történt.

Egy divathölgy sétált a ligetben egy ilyen kalappal a fején és a szokásos udvarlóval a balján, amikor hirtelen vihar támadt. Eső, villámlás, dörgés. A menyő belelőtt a hölgy kalapjába és felgyújtotta azt, mipt egy szalmakazalt. A hölgy szerencsésen elmenekült.

A kivonult tüzoltóság lokalizálta a tüzet, de a kipattant titoktól a férj haragra gyult, akit csak válopörrel lehetett eloltani.

A népszónok.

Népgyűlés volt. A néptribun szavalt, mint egy szocialista vezér. A tömeg áhitattal szivta magába a szónok minden szavát, mondatát, melyek között ilyen volt a leghangzatosabb:

— Ugy van, amint mondom! Csak egy igazság van a földön és ez az, hogy nincsen igazság!

— Akkor azt se hisszük el, amit maga mond — kiáltotta oda valaki a tömegből.

A közbeszólonak bevették a fejét.

Chef d'oeuvre.

A közismert és kiváló öreg író, aki nem tartozott a mai „dekadens” irányzathoz, betegnek érezte magát. A feje nem volt rendben. A specialista orvostanár megvizsgálta és az író kívánságára kijelentette, hogy az agysejtek agkori elmeszesedése beállott, sőt már folyamatban van. Ez rendszeren a paralysis jele. Az író hazament és hozzáfogott élete főművéhez. A kritika találóan egy meghiggadt gondolkodásu egy mestermunkájának fujta fel.

Az élet.

A festő befejezte a képet és elégedetten vizsgálta. Az élet. Ez volt a címe s egy gyönyörű fiatal leányt ábrázolt, finoman hátravetett fejével, rózsacsal, gránát ajakkal és gyöngyszemekkel. A képen a festő lelke volt és egy árnyalat a tulvilág misztériumából.

A tárlaton nem kelt el a kép és amikor a festő szomorúan hazavitte lakására, megszólalt a vásonleány, hiszen lelke volt:

A Szépitőegyesületért.

— Adomány az egyesületnek. —

Nagykanizsa, Április 15.

(Saját tudósítónktól.) A Zalai Közlöny majdnem mindegyik számában ismerteti a Nagykanizsai Szépitőegyesület fontosságát. Az egyesületnek köszönhetően többek között pompás sétaterületek, melyről a nálunk járt idegenek is elismeréssel nyilatkoznak. Az egyesület működése ezek ellenére sem találkozhat az a támogatással, melyet joggal megérdemelne. A fáradhatatlan elnök sok tervet szeretne megvalósítani, melyhez nem is hiányzik más, mint: pénz, pénz és pénz.

Természetesen az ilyen célú egyesület támogatásához modern városfejlesztési érzék és a közügyek szeretete szükséges. S ebben a korban, mikor erre mégis példa mutatkozik, nagyon örvendünk. Ennek az örvendetes ténynek bizonyítására örömmel közöljük az alábbi levelet, mely tegnap érkezett Tripammer Gyula takarékpénztári igazgatóhoz, mint a Nagykanizsai Szépitő Egyesület elnökéhez. A levél így hangzik:

Kedves Barátom!

Átutazóban vagyok itt, ma reggel korán kelve, a városban egy kis sétát tettem és a sétátra kerülve, örömmel tapasztaltam, hogy fáradozásaid ott mily szép sikert eredményeztek. Munkálkodásod elősegítésére küldök mellékelve 200 koronát, fordítsd azt kérlek belátásod szerint a Szépitő Egyesület, de első sorban a sétaterület céljaira.

Nagykanizsa, 1909. Április 12.

Szívélyesen üdvözöl
hived

BÁRÓ GUTMANN VILMOS.

— Sohse bánkódj mesterem. Magad vagy a hibás, mert az élet nem ilyen mint én vagyok.

— Hát milyen? — kérdezte a festő.

— Az élet olyan mint a Kerepesi-ut. Az eleje színház. (Nemzeti), a közepe kórház (Rókus), a vége temető. Ami ezen túl van, a tulvilágban való hit, az csak üres telek, ahova a marhákat hajítják legelni.

A festő azóta az eget cinóberrel festi, a földet kézzel, az arcokat pedig zölddel. Egyszóval, modern lett.

Az álom.

Egy házmesternek igen csinos leánya volt, mint az már szokás. A szegény leányka kezének szerény munkájával kereste mindennapi kenyerét és parfümjét, de gondolatai mindig egy szebb jövő körül csapongtak.

Persze éjjel álmái voltak. És csodálatosképpen másnap az álom mindig teljesedésbe ment. Kapott egy kis ibolyacsokrot, cukorkákat, egy új gyuszút, egy doboz tüt és így tovább.

A kisasszony bátorságot is kapott és kezdett szemtelen szerénytelenséggel álmodozni, toilettokról, páholyról, gummikerekről, sőt automobilról. Nem csoda ezután, hogy egy éjszaka ébren maradt s másnap már autón hajtattott a Stefánia-uton.

Az ember szinte azt hiszi, hogy a nappali alvás jótékonyabb.

A parvenü.

A gazdag mindent megvett, amit csak a szeme-szája kívánt. Pénze volt hozzá elég, esze sokkal kevesebb. Amiről a társaságokban beszéltek és amit divatba hoztak, mind beszerezte a lehető leghamarabb. Egyszer egy zsüron valaki szellemesség hiányában azt találta mondani, hogy neki éppen most nő ki a bölcsességfog.

A parvenünek ugylátszik még nem nőtt ki, hát hamar elszaladt a fogorvoshoz és csináltatott egy bölcsességfogot — aranyból.

Mondanunk sem kellene tán, hogy e levél mily nagy örömet keltett az egyesület vezetősége körében. Ebben az örömben mi is részt veszünk. Gutmann Vilmos báró cselekedetét nem kell dicsérnünk, mert ez önmagát dicséri. A báró ur most csak újabb tanujelét adta, hogy szülővárosa közügyeit szívén viseli és ha nem is él itt közöttünk, de velünk érez, gondolkodik és amint látják, áldoz és munkálkodik.

Vajha minél szélesebb körben akadna e nemes tetteket követője.

Végül álljon itt ez egyben az egyesület hivatalos kommitnikje: „Gutmann Vilmos báró ur a Nagykanizsai Szépitő Egyesület, de első sorban a sétaterület céljaira 200 koronát adományozott. A nagy-lelkű adományozónak a Szépitő Egyesület választmánya hálás köszönetét fejezi ki.”

Gazdaköri ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap d. e. tartotta a Nagykanizsa város és járási gazdaköre közgyűlését Gallubich Lajos elnöke alatt a városi háza tanástermében. A gyűlésen megjelent tagok egyhangulag elfogadták úgy az elnöknek, valamint Tóth István gazdaköri titkárnak előterjesztéseit, melyekből kiemeljük a következőket:

Azok a gazdák, akik a gazdakör utján fognak szállóverszót rendelni, közvetlenül kapják azt meg úgy, hogy a gazdakörnek sem a szállóverszót, sem a pénztartalással nem lesz dolga. A múlt évi közgyűlés határozatából kifolyólag 100 drb Néparát c. gazdákat érdeklő naptárt osztottak ki a tagoknak. Az ősszel állatdíjazást tart a kör, melynek költsége 750 koronára van előirányozva. Minthogy a földm. miniszterium Zalamegye részére ily célra 2500 koronát utalványozott, tekintve, hogy 5 ilyen gazdakör van megyénkben, tehát Nagykanizsára 500 korona jut, mely a költségek nagy részét fedezi. Az állatdíjazás keresztülvitelét későbbre halasztja. Megemlíti a februárban megtartott és jól sikerült tenyészbikavásárt, melynek költségeihez a Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár 50 koronával járult. Nagy elismeréssel emlékezik meg az elnök Zerkovitz Lajos helybeli bor nagykereskedőről, kinek előzékenysége nélkül alig lett volna az a vásár megtartható alkalmas helyiség hiányában. Jegyzőkönyvileg köszönetet szavaznak a Gazdakörnek és állattenyésztésnek tett e szolgálataért. Laendler szepetneki bérlő indítványára felkérték a Hofherr és Schrantz céget, hogy tartson városunkban gőzekepróbát, amit a cég az ősszel teljesíteni is fog.

Tóth István titkár a közgyűlés határozatából kifolyólag ezentul teljesen függetlenül, a gazdakör erkölcsi garanciája nélkül fogja felszerelni és vezetni gazdasági áruáraktárát.

Mint más egyesületben úgy itt is sok a tagdíjjal hátralékos. Elhatározatott, hogy az 1905. éven túl hátralékban levő tagdíjak bírói uton fognak behajtatni.

A jegyzőkönyv hitelesítésével Ujnópi Elek Ernő és Oesterreicher Bernát bizattak meg.

HIREK.

— **A pénzügyi bizottság** tegnap délután ujnópi Elek Lipót elnöke alatt ülést tartott, melyen elfogadta a mérnöki hivatalnak és építési bizottságnak abbéli javaslatát, hogy a Felső templomtól a temetőig terjedő utat, a Bocskay-utca és a tűzoltó őrtoronytól a közközházig kis bazaltkő kockával köveztesse ki beton alapon. A pénzügyi bizottság javaslata a szombati közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

— **Közgyűlés.** A felső templom újja építésére alakult bizottság husvét hétfőn tartott évi gyűlést Hertelendy Béla elnöke alatt. A jelentésből kitűnik, hogy a templomépítés céljaira már 120,422 kor. áll rendelkezésre. Még pedig a veszprémi püspöki káptalannal 30,000 kor. tőke, mely eddigi kamatával 44,728 koronát tesz, a bizottság gyűjtésére 49,902 kor. és Nagykanizsa r. t. városától 25793 K. Elnök indítványára egyhangulag elfogadtatták, hogy a tőke gyarapítása céljából 10 filléres és 1 koronás szelvényeket fognak kibocsátani. A tisztújítás eredménye következő: Egyházi elnökök: Horváth György főgimn. igazgató, Ozorai Izidor (uj), Borzsay Tivadár (uj), plébános helyettes. Világi elnökök: Hertelendy Béla, Szekeres József dr. A nagybizottság megválasztott tagjai: Tripammer Gyula, Németh Imre, Kenedy Imre dr. (uj), Knortzer György, Kránitz József. A város képviselőtestületétől kiküldött tagok: Tripammer Rezső dr., Darvas János, Fátör Mihály, Dants Kálmán, Ujváry Géza. Nagybizottsági jegyzők: Knauz László (uj), Vlasics József, Acs József. Pénztáros Eperjesy Gábor. Ellenőr Sebestény Lajos.

— **Rabsegélyezés.** A dunántúli rabsegélyző egyesület 1909. évi április 18-án délelőtt fél 10 órakor a soproni kir. ügyészség hivatalos helyiségében tartja IX. közgyűlését. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Az igazgató-választmány jelentése az egyet 1908. évi működéséről. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése az 1908. évi számadás tárgyában. 3. A háromtagú számvizsgáló-bizottság megválasztása. 4. Esetleges indítványok, amelyek azonban az alapszabályok 13. §-a szerint csak akkor tárgyalhatók, ha a közgyűlés előtt 3 nappal az elnökhöz írásban beadták.

— **Halálozás.** Kedden délután helyezték örök nyugalomra Vajda Ferencet, a helybeli (gimn. VII. osztályának) tanulóját. A korán sirbaszállt ifjú már az őz óta betegeskedett Tanárai és osztálytársai kísérték utolsó útjára.

— **Államsegély az iparos iskolának.** A nagykanizsai államilag segélyezett iparos tanuló iskolájának a keresk. miniszter 3000 korona segélyt utalt ki, ami az eddigi támogatásnál nagyobb méretű.

— **Áthelyezés a D. V.-nél.** A Déli Vasut igazgatósága Zoltán Emil nagykanizsai fűtőházi mérnököt a szombathelyi Déli Vasuti fűtőházhoz helyezte át főnökhelyettesi minőségben.

— **Megalakult a leányegyesület.** Hétfőn d. u. lelkes hangulatban tartották alakuló gyűlést a leányegyesület tagjai. Elnöknek egyhangú lelkesedéssel Kertész Józsefné tanítónőt választották meg, aki beszédében kifejtette azt a működési kört, melyet az egyesületnek kultiválni kell. Nem feminista egyesület ez, hanem a nők jogáért fog küzdeni, hanem a női művelődés általánosítását és intenzívitását írja zászlajára. Titkár lett Schapinger Ilona, jegyző Rosenberg Mariska, pénztáros Oesterreicher Róza, ellenőr Berger Elza. Választmányi tagok: Fischer Etelka, Mihály Rózsika, Kertész Gizella, Singer Mariska, Weisz Lujza, Krausz Gizella, Győri Ilona, Biró Margit, Grünfeld Józsa, Neumark Ilonka, Barta Erzsébet és Stern Frida.

— **Új iskolák Somogyban.** Somodor és Kiszfakos községekben állami iskolát akarnak létesíteni. Gulyás Ferenc dr. kir. tanfelügyelő tegnap kiutazott Somodoron és Bagolascáncon s megtartotta a helyszíni szemlét. Az új somogyi iskolák létesítésének előmunkálatai már folynak a tanfelügyelőségben.

— **Egyke térkép.** Somogy megyében tudvalevően erőteljes akció indult az Egyke ellen. Hogy az akció minél hathatósabb legyen, az alispán térképet csináltatott a vármegyéről s a térképen azokat a helyeket, ahol az Egyke különösen pusztít, sötét-kék színnel jelölte meg a térképen, sajnos, dominál a sötétkék szín.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kütnő sikerrel használtatik
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnek, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatással!

Vasmentes! Könnyen emészthető!
Teljesen tisztá!

Kapható áruházi- és kórházi-utakon vagy a
Sopron-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudeóvárosi 2.

— **A városi közgyűlés.** Nagykanizsa r. t. városi képviselőtestülete 1909. évi április hó 17-én d. u. 3 órakor kezdődőleg a város háza nagygyűlésében rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. A városi gyámpéztár 1908. évi zárószámadása. 2. Az 1908. évben szaporodásba és törlesztésbe hozott állami adók után a v. pótdadók szaporodásba és törlesztésbe hozása, valamint hivatalból törölendő pótdadók törlése iránti t. javaslatok. 3. Az 1908. év folyamán le nem szolgált természetbeni közmunka hátralék érdemében javaslat. 4. A nagykanizsai ir. hitközség előjárásának előterjesztése a Gelsei Guttman Henrik féle alapítvány 1908. évi kezelése tárgyában. 5. A kózkórház 1907. évi zárószámadása. 6. A cs. kir. szab. Déli vaspálya társaság alkalmazottjai után esedékes v. pótdadó hátralék megállapítása érdekében tanácsi javaslat. 7. A Pesti Hazai Takarékpénztár egyesületnél 1909. évi február 18-án esedékes 75092 kor. 51 fillér törlesztési részletre 35,000 kor., Osztrák Magyar Banknál 1909. március 23-án esedékesé vált 19425 kor. törlesztési részletre 19000 kor. előleg kiutalása érdemében tanácsi jelentés. 8. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur leírata a Telek-ut kóburkolata kibővítése tárgyában. 9. A temetőfőz vezető utra beérkezett építési ajánlatok érdemében tanácsi javaslat. 10. Fekete József budapesti lakosnak a gördövényi szállóra kötött bérleti szerződés alól leendő felmentés és egy újabb bérleti szerződés iránti t. javaslat. 11. Spitzer és Steiner cég játék gyárosok ipar támogatási segély iránti kérvénye. 12. Néhai Raffai István tisztviselő biztositéka kiutalása iránt t. javaslat. 13. Ozv. Babnigg Bélánéknak elhunyt férje után kegydíj iránti kérvénye, javaslattal. 14. A kózkórházi irtalmak testvérek kérvénye a napi élelmiszer díj felmérése tárgyában javaslattal. 15. A v. órák felhúzása és jókarbantartására Kopár Antal óras mesterrel kötött szerződés. A kózkórház elfoglalt terület után használati bér iránt Rechnitzer Mór kereskedővel kötött szerződés. A Bárány vendéglő bérletére ösvi Bergstein Lipótnéval kötött szerződés jóváhagyás alá terjesztése. 16. A magyar városok Országos kongresszusába való belépés és a küldöttek megválasztása iránti javaslat. — Illetékességi ügyek.

— **Békéltető eljárás.** Moller Károly villamoszerelő három hónapi felmondási időre járó 1000 korona követelést támasztott Franz Lajos és Fiai cég ellen amiért ez őt állítólag felmondás nélkül elbocsátotta. Ez ügyben a békéltető eljárás az ipartestületnél, mint elsőfokú hatóságnál ma d. u. 5 órakor lesz.

— **Elhalasztott hangverseny.** A f. hó 18-ára hirdetett művészeti hangverseny (Góthné, Góth, Pásztor Irma) a jövő hétre halasztatott.

— **Uj elemi iskolai igazgatók.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Mencesy Károly eskortornyai, Márkusné Körmeny Emma molnári-i, Horváth János zalaegerszegi, Müller Ferenc nagyatádi áll. elemi isk. tanítókat igazgató-tanítókká léptette elő.

— **A „Zala” részvénytársaság.** A „Zala” című napilap és Fischel nyomda részvénytársasággá alakul át. A fő részvényes és a lap, valamint a nyomda igazgatója Fischel Lajos lesz. A részvények egy szindikátus kezében vannak. Ennek tagjai: A Frau Lajos fia cég, Böhm Emil, Ledófszky Ernő, Eperjesy Gábor, Bosnyák Géza és még néhányan. Szerkesztője a lapnak Nagy Samu.

— **Ipartestület köréből.** Az ipartestületnek f. hó 13-án tartott előjárásági ülésén Varga János városi kitanácsost választották meg újra pénztárosnak. Szegődötték minden kedden, szerdán, esütörtökön d. u. 2—3-ig eszközöltetnek, amiről a mesterek körlevéllel is értesítetnek. Az aradi vértanúk kivégeztetési történetének megvételi összegéhez 10 kor. ajánlott fel a testület.

— **Bokányi Kanizsán.** A szociáldemokratáknak huszát hétfőre hirdetett népgyűlése a rossz idő miatt vasárnapra halasztatott, melyen Bokányi Dezso fog beszélni. Május 9-én pedig Kuufi Zsigmond fog városunkba jönni és a párt nagygyűlésén beszédet mondani.

— **Gyorsaság nem ezermesterség.** Egy városi képviselő valamely vitás korcsmai zárórai ügyben a rendőrség határozatát megfellebbezte az alispánnál, persze a felebbezést a rendőrségnek adta be. A rendőrség a tanács útján felterjesztette az ügyet az alispánhoz, az alispán pedig a tanácsot utasította a végzés meghozatalára. A tanács meghozta a végzést és ezt az 1908. augusztus 23-án beadott felebbezésre 1909. április 8-án kézbesítette a feleknek. A felebbezésre hozott végzés meghozatalára tehát 7 1/2 hónap szükségeltetett. Ezek után renitens felebbező, térj meg! A közigazgatási vagy rendőri uralom ellen ne fordulj holmi nevetséges felebbezéssel.

— **Idegenforgalom Nagykanizsán.** A „Zalai Közlöny” husvétii számában munkatársunk Párbe cikket irt Nagykanizsa város idegenforgalmáról és ennek keretében a modern városfejlesztési viszonyokról. Mint érdekességet és Nagykanizsára jellemző dolgot említette a Ferenciek klostromának ősi kőfalát, mely épenséggel nem illik be a városfejlesztés keretébe. Szívesen veszünk most tudomást egyik helyi lap értesítéséről, hogy a szentferencrendiek a régi bástyát lebontják és helyébe izléses vasrácsot emelnek. A szentferencrendiek ezen elhatározásukkal újabb tanujelét adják, hogy szívesen segítik elő saját hatáskörükben a város fejlődését, esinosodását.

— **Működnek a kanizsai cigányok.** Március végén betörték a németujváry vasuti pénztárba. Egész vasmegegyében lázas nyomozás indult meg a betörők után. Több letartóztatás is történt, az igaz tittes azonban nem került meg. Most letartóztatták Kolompár József győrvári cigányt, ki bevallotta, hogy ő a tettes és büntetésül Kolompár György 30 éves, Kolompár Bajka 19 éves, Kolompár András 19 éves nagykanizsai illetőségű cigányok. Eddig 10 betöréssel gyanúsítják a nagykanizsai cigányokat.

— **Hetvenezer koronás kártérítési per.** Reichenfeld Albert nagykanizsai mészáros mester, husfűstölgyár tulajdonos a napokban hetvenezer koronás kártérítési keresetet adott be Löwenfeld Joachim sánci bérlő ellen. A kereset elmondja, hogy Reichenfeld néhány hónappal ezelőtt a nagykanizsai marhavásártéren bevásárlásokat eszközölt s miközben egyik tehent szakértő vizsgálat alá vette, a tehén elvágódott és Reichenfeldet maga alá temette. Reichenfeld nem tudott lábára állni tehát hazaszállították lakására, hol a gyorsan előhívott orvosi segély a lábán inszakadást és véredény pattanást konstatált. Mintegy 6 hétig volt beteg ez eset következtében. Most aztán feljelentette a tehén gazdáját Löwenfeld bérlőt 70,000 korona kártérítést kérve, mert a feljelentés szerint a tehén epileptikus volt és így nem lett volna szabad az egészséges állatok közé hajtani. Vagyis a feljelentés szerint Löwenfeld elmulasztotta azt a köteles gondosságot, melyet az epileptikus állat felhajtásánál szem előtt kellett volna tartania. Reichenfeld gyanútlanul nézte az állatot, mert ez az egészséges állatok helyén árulták és így nem is gondolhatott arra a bekövetkező balesetre, mely őt hetekig ágyba döntötte.

— **Nem szabad lemondani a jobb jövő reményéről** annak, akit az idegesség, vagy az ebből származó bajok gyötörnek. Mert gyengeségi állapotot, ideges fej hát és gyomorfájást álnatlanságot, étvágytalanságot, eszút és ischiast meggyógyít már a modern orvosi tudomány a villamos áram — Elektro Vitalizer segítségével. Megfizethetetlen szolgálatot tesz mindenkinek az ingyen könyv a Villamos Gyógyómódról, mely népszerűen ismerteti a tudomány e diadalát. Irjon tehát mindeki egy levelezőlapot az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézetnek Budapest, Károlykerut 2. felémelet 50 sz., amely zárt borítékban ingyen és bérmentve küldi meg az érdeklődő könyvet. (Külön kötet férfiak és nők részére).

— **A „Reklám”,** melyet Barta Béla szerkeszt, mult hó 25-én változtatott tartalommal és szokatlanul sikerült illusztrációkkal jelent meg. Egy újságjegyzéket is tartalmaz, mely eltér az eddigiéktől annyiban, hogy szövegeket és hatásos clichélenyomatokat is tartalmaz. Annak a kereskedőnek, gyárosnak és iparosnak, aki üzletének fejlesztésére szult helyes, el kell olvasnia ezen munkát, mely e szakmában egyedül áll. E lap időszakonként jelenik meg és megérdemli a támogatást, hirdető cégeknek pedig nélkülözhetetlen tanácsadója. A „Reklám” mutatószámot példányonként egy koronáért kiadóhivatala Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 18. sz. küld.

— **Tűz Sáncon — rablótámadás.** Nagyszombaton este két cigány forma ember állított be Vojkovic Ferenc sánci bíróhoz. Egyiknek arca alá volt rejtve, kalapja lekötve és egy golyós puskát tartott a kezében. A másiknál revolver volt. A bírótól erőlyes hangon pénzt követeltek. A bíró erősen esküdözött, hogy nincs pénze, mire „járkélók” eltávoztak. De 1/2 óra mulva kigyuladt a háza és leégett. Ugyanezek a garázda emberek betértek Szekeres József látóhegyi lakóshoz azzal a felszólítással: „Pénzt, vagy meghalsz!” A megrémült ember fogadkozott, hogy nincs. „Hogy ne volna, mikor a Magyar-utcai házadat eladtad?” Igaz, de a pénz a takarékbán van csak ne bánásnak majd hozok onnan. Hát nem is bántották. Ekkor veszi észre, hogy Sáncon tűz van, beszalad hát egyenesen a bíróhoz, akinek a háza égett és elmondta mi történt vele. Így tudta meg, hogy ugyanazon a látogatók voltak nála, mint a bírónál. Mire visszament 20 akó borát kirosztették a betyárok. A bíró pincéjében pedig 60 akót. Illetékes helyen nyert információ szerint az egyik semikép sem lehetett cigány, hanem polgár ember. Erre mutat az, hogy bár nála volt a puszka és ő fogta rá Szekeresre, de se a bírónál, se Szekeresnél egy szót sem szólt. Bizonyára attól félt, hogy hangján felismerik. Feltűnő volt, hogy kalapját is lekötötte, nehogy corpus delictinek esetleg elmaradjon tőle. Minthogy Somogy megyei területén történt a támadás, a csendőrség folytatja a nyomozást, de mindaddig eredmény nélkül.

— **Talált régi pénzek.** Legutóbbi számunkban már említett tettünk arról, hogy Gintér András egyedurai (Zala-m.) lakos földforgatás közben egy kőkorlát talált tele régi pénzzel. A ritka leletéről a tegnapi fővárosi lapok is írnak, melyet a letenyei járásbíró felküldött a jogügyi igazgatóságához. A fazékban 297 darab nagy ezüst pénz, 13 darab arany-pé debateszték több Habsburg Rudolf tallér.

— **Öngyilkosság.** Horváth Ferenc Attila-utcai lakos elég jó körülmények között élt, volt háza, földje, de — egészsége nem. Ez annyira elkésértette, hogy vasárnap ebéd után szíven lötte magát. A lövés után néhány percre kiszenvedett.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet gyógyítani, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által

Kényes iny és gyomor

a mely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a

SCOTT-féle Emulsiót

estményi gyógyszerként fogadja. Ebhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Nyáron is legjébb eredménynyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytáiban.

Sirolin Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva. Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást. **Roche** Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerházaiban. — Ára üvegenként 4.— koron.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

KOZGADZASAG.

Lóosztályozás. Az évenként katonai célokra eszközölt lóosztályozás Nagykanizsán (és Felső-Sánc) április 22-én délelőtt lesz a Kossuth Lajos-téren. Szepetneken 22-én délután (Szepetnek, Bajcsa, Mura-keresztúr, Kollátszeg és Fttyebáza), Sormáson 23-án (Sormás, Eszteregnye, Rigyác), Gelsén 26-án d. e. (Gelse, Gelsesziget, Ujudvar, Killimán), Szt.-Balázson 26-án d. u. (Szt.-Balázs, Boeska, Börzönca, Mura-szerdahely, Kacoriak, Pölöskefő, Duzsnak), Palibán 27-én (Palin, Langviz, Korpavár, Homokkomárom, Füzvölgy, N.-Szt.-Miklós, Obornak), Nagyvácsán 28-án (Nagy- és Kiszécsé, Sárszeg, Szt.-Jakab, Csapi, Bakónak, Merenye, Ujlak), Galambokon 29-én (Galambok, Karos, Garabonc), Kiskomáromban 30-án (Kiskomárom, Komárváros, B.-Magyaród, Ormánd pta). Légrádon május 3-án. Az elő nem vezetett lovak tulajdonosai a szegényalap javára 30 korona bírsággal büntetettek. (1878. XX. t.-c.)

Uj órágyár Magyarországon. Nagyfontosságú ipari vállalkozásról kapunk hírt a fővárosból. Löw Sándor órás és ékszerész, Thorotzkai gróf és Társa villamos óra és mechanikai gyár és Kulicska Antal villamos órágyárosok 500,000 korona alapítókéval, melynek nagyrésze már jegyezve van, Magyar órágyárak egyesült részvénytársasága cég alatt részvénytársaság alakul inga óráknak, villamos óráknak és rokon ipari és mechanikai cikkeknek nagyban való gyártása céljából. Inga óráknak nagyipari termelésére hazánkban ez lesz az első vállalat, mely hivatva lesz az országhól a tömördek külföldi gyártmányu jogaórárt kizsoritani.

Hazai ipari beszerzések új címtára. A hazai ipari beszerzési források II. és bővített kiadása megjelent a m. kir. kereskedelmi muzeum szerkesztésében. Az új címtár két részből áll. Az első rész betűrendben felsorolja mindazokat a cikkeket, amelyek az országban gyártatnak példaszerű utalással arra, hogy az egyes cikkek gyártásával, mely vállalatok foglalkoznak. A második rész az ipartelepeket és azok gyártmányait tünteti fel ipari fő- és al csoportok szerint részletezve. Több mint 1000 olyan ipartelep adataival bővült az új címtár, amelyek az első kiadásban nem voltak felvéve 3930 magyarországi és 19 horvát-szlavonországi, összesen tehát 4120 ipartelepről és azok gyártmányairól nyújt részletes felvilágosítást. Ez a címtár, első sorban az állami és törvényhatósági hivatalok és intézetek számára készült, hogy azok ipari szükségleteik beszerzésénél a segédkönyv segítségével a hazai közszállítást megismerhessék. De korlátolt számú példányban a közönség részére is utánnymotattott a címtár. Az állami és törvényhatósági hivataloknak díjmentesen küldetik meg a címtár a község pedig 2 koronaért megszerezheti a „Hazai ipari beszerzési források” kiadóhivatalánál Budapest, V., Akadémia-utca 3.

Számlák gyors elintézése. A Honi Ipa írja: A közszállítók számlaköveteléseinek kiegyenlítésére a Közszállítási Szabályzatban megállapított határidő 100.000 K számla-összegű véghatáron belül 30 nap. Ezt a terminust a közhivatalok nagyon kevéssé respektálják. Most végre Nagyvárad városa akar az érdekelte iparosok ebbeli panaszain segíteni és elrendelte, hogy havonta kimutatás készítenő a 30 napon belül ki nem fizetett számlákról. Ezzel azt fogjuk elérni, hogy most a többi város is igyekezni fog Nagyvárad jó példáját követni és lesz annyi kimutatás, ahány város. Ha a városok azt az időt, amit a kimutatások szerkesztésére fordítanak, a számlák gyorsabb revidálására szánják nagyobb szolgálatot tennének a pénzükre váró iparosoknak. Legyen Nagyvárad a jó példa adója az első, aki a tanácsunkat megfogadja. Kimutatásokkal nem lehet munkásokat fizetni; a gyárosoknak pénz kell, még pedig mielőbb. A kimutatás akkor akár el is maradhat.

Eladó villa.

Egy villa a Balaton legszebb helyén 5 hold jó termő szőlővel **ELADÓ.** — Cím ifj. Wajdits József könyvkereskedésében Nagykanizsa, Deák-tér.

Figyelem!

Szülőltványt, szülővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona.

Delaware ezre 100 korona.

Cím:

Szűgyártó Nagy Mihály
Felsőseged, (Somogy megye.)

A sült galamb

ma már csak a példabeszéd. Ha valamiben sikert akar elérni, akkor foglalkoznia kell az ügyfél Ha eladni akar, ha venni akar, célját csekély munkával, kevés pénzért elérheti. Adja fel a szükséges hirdetését a ZALAI KÖZLÖNY-nek, hol hirdetés olcsó tarifa mellett, pontosan az Ön által kijelölt helyen és formában fog megjelenni.

Tervezetet díjmentesen készítünk o o o o

A Zalai Közlöny

egyes száma

az alábbi helyeken kapható:

ifj. Wajdits József könyvkereskedésében Deák-tér,

Schwarz és Tauber dohánytőzsdében Kazinczy-utca,

Bajkór Béláné féle dohánytőzsdében (ezelőtt Gerstner féle) Csengery-ut.

Egyes szám 10 fillér

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

EUSMERT LEHIRESEBB
CSEPLŐKÉSZLETEK
TEJES JÓVALÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMILYOR
MEGEMINT
HELTŐH.

ESZRENDÜ
SZERELVESEK
ÜZEMKÖLTÉSÉ.
LŐDŐ ÓRÁNKINT
HB. 14-2 FILLÉR.
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRLEGYZÉK INGYEN.

Szőlő-oltvány

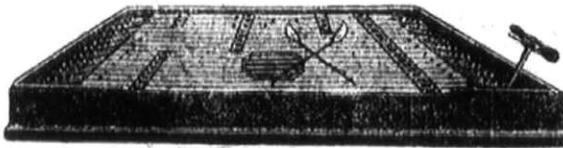
és vesszőről nagy képen árjegyzékem ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai és európai címa és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaware-i bí egy és fél millió készlet.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Cím:

Szűcs Sándor Fia szőlőtelep
Bihardiószeg.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

könyv- és hangszerkereskedésében Nagykanizsán, állandóan raktáron vannak

Lábnélküli cimbalnok már 80, 120 koronaért. pedálos cimbalnok 170, legfinomabb kivitelben magas rezonanz szekrénnyel 240 koronaért kaphatók. o o o o o

Eladás részletfizetésre is.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**cigaretta-papírt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magadhasznó kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévu**tra vezetni.

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

Egyketerkép.

Nagykanizsa, április 19.

(v.) Somogyvármegye alispánja megyéről térképet készített, melyen azok a községek, hol az egykerendszer tulteng, kékkel vannak megjelölve. Nem tudom, azért jelöltette-e meg az alispán ur az egykerendszernek hódoló községeket, hogy ő azokat evidenciában tarthassa, vagy pedig azért, hogy a megye közönsége előtt ezeket a községeket mintegy stigmatizálja.

Az önkéntes magtalanság árt az államnak és a társadalomnak is. Letiltani a gólyának a gyermekhordást ma divat dazdagnál és szegénynél egyaránt, pedig az állam erőssége az ember, még pedig sok ember; ép úgy a közgazdasági értékek előteremtésére is ember kell, főleg munkás ember. A lakosság szaporodása tehát eminenter közügy, ezt tudja mindenki. Mi módon véljük azonban a közügynek ezt a faktorát előmozdítani, vagyis mi módon véljük leszoktatni a házaspárokat az egykeségről, vagy az önkéntes magtalanságról. A kék foltos mappát alighanem nagyon közömbösen nézik majd a községek, meg a házaspárok is. Itt kutatni kell az egykeség okait. A nép közt az egykeségnek oka bizonyára a kukoricának és gabonaféléknek hiánya, meg a törpebirtok felosztatlansága több gyermek mint örökös közt.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a földmivelő néposztály szaporodjék, lehetőleg adósságtól és adótól kell óvni. A rábeszélés, hogy a

nép elszaporodása államérdek, nem használ, mert az államérdek a nép előtt olyan, mint a betűrejtvény. A könnyű megélhetés az a csalsíp, melyre a néphallgat és gyermekszületéssel reagál. A családfő vagyonosodásával jár a család elszaporodása.

A vagyonos osztályban az egykeségnek más okai vannak, de itt is részben vagyoni okokra vezethető vissza az abstinencia. Nagy család felnevelése pénzügyi áldozatok mellett még kényelmetlen és fáradságos is és korán tönkre teszi a nő szépségét. Sok gyermek elherdálja a vagyont, mely megoszlik. Egyéni hiúság, a vagyon megosztástól való félelem és kényelemszeretet indító okai az egykeségnek a vagyonos osztályban. Az egyke gyermekekre több figyelmet is lehet fordítani a nevelés dolgában. A kék foltos mappa a vagyonos osztályhoz tartozó házaspárokat sem fogja elérékenyíteni. Valamint ezt a kérdést közigazgatási uton egyáltalán megoldani nem is lehet. A közgazdasági okok eltűnésével megváltozik majd az egykeség, mely eme okokra vezethető vissza. A lélektani okok mellett minden adminisztratív bölcsesség elfog surranni — nyomtalanul. A csökönyös agglagényeket pedig valami törzskönyvben kellene megörökíteni, amiért a társadalmat és annak rendjét károsítják, vagy talán ezekről is lehetne mappát készíteni.

A „ZALAI KÖZLÖNY,” szerkesztősége és kiadóhivatala Nádor-utca 7. sz. alatt van.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Csekély érdeklődés mellett folyt le a folyó hó 17-én délután megtartott közgyűlés. Semmi vita, semmi eltérő nézet, alig egy indítvány rövid jellemzése a kétórás gyűlésnek. Az egész gyűlés a nyugodtság bélyegét viselte magán. A tárgysorozat minden pontjánál egyhangulag közgyűlési határozattá emelték a városi tanács javaslatát. A gyűlés lefolyásáról szóló tudósításunk a következő:

Kévéssel három óra után Vécsey polgármester megnyitotta a gyűlést; Lengyel főjegyző a városi gyűlést 1908. évi zárószámát ismerteti. A számadást egyhangulag tudomásul veszi a közgyűlés. Majd utána a városi tanácsnak az 1908-ban szaporodásba és törlesztésbe hozott állami adók után a városi pótdadók szaporodása és törlesztésbe hozása, valamint a hivatalból törlendő pótdadók törlése iránt tett javaslatát olvassa föl, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogad.

Az 1908. év folyamán le nem szolgált természetben való közmunka hátralék ügyében tett tanácsjavaslat az, hogy mondja ki a közgyűlés az 1908. év folyamán le nem szolgált természetbeni közmunka pénzügyi egyenértékének a lefizetését és pedig büntetésből a hátralékosokra másfélszázszoros összeget számítva. Hátralékos kézi napszám pénzügyi egyenértéke 1 koronában, az igás napszám egyenértéke 4 koronában számítva 1:50 K, illetőleg 6 K. A javaslatot elfogadják.

A nagykanizsai ízr. hitközség előjárásága előterjesztést tett a gelsei Gutmann Henrik-félt alapítvány 1908. évi kezelése tárgyában. Az alapítványból 2 szegénysorsu tanuló lett tandíjmentesen felvéve. Az ezenfelül fennmaradt összeg 4300 korona, mely a kamatokkal együtt 5769:64 K-ra szaporodott fel. Kéri a hitközség ennek tudomásul vételét, minek a közgyűlés eleget tesz.

A közkörház 1907. évi zárószámánál a jóvedelemtöbblet 7037:90 K. A városi tanács javas-

Magyarok husvétja Rómában.

Írta: Lukács József.

Husvét első napja, gyönyörű idő. Ragyogó azurkék ég felettünk, míg áradó embersokaság tolong mindenütt közelünkben. Minden nemzet képviselve van Rómában ilyenkor. Részint a régi idők hagyományos szokása vonz ide ezeket, részint pedig a romjaiban is fenséges múltnak szemléleté.

Michelangeló halhatatlan emlékü remeke felé sietünk a Szent Péter templomba. Nagy ünnepek lesz ott nekünk, a hazától távolba szakadt magyaroknak. A templom egyik mellékkapujánál jövünk össze körülbelül kétszáz, mind magyarok, hogy magyar nyelven magasztaljuk az Istent az egyetemes egyház e szimbolikus csarnokában.

A magyar ének zengetes rithusa idegeneket is vonz a kápolnába, kik tagra nyit szemekket nézik s hallgatják a vallási és hazafüli érzésnek együttes tolmácsolását. Egy félóra mulik el így, azután magyar prédikáció buzdító szavai hangzanak fel, mire e valáskülönbőség nélkül egybegyűlt magyar csapat ajkán megcsendül a honfűli szeretet legszebb imája: „Isten áldd meg a magyart!” A távolban erősebben égő érzés szava s hangja mindinkább erős lesz s mire a végső hang akkordja is megtörök az óriási pillérek és kupolák iva alatt, ismét kinn állunk Maderna homlokzata előtt. Tekintetünk belevész a templomter nagyságának szemléletébe és gyönyörűséggel merülünk bele a nagy embernyüzgésbe, hol minden emberi nagyság eltörpül az óriási méretekkel szemben.

Tíz óra. Ennyit vert ki tört, szaggatott hangon

a Szent Péter barangja. Erre körülbelül kétszázan egy csoportba verődünk. Jagyet kap mindenki, hogy a Vatikánba beléphessen. Tizenegy órákor a pápa fogadja a magyarokat s erre a nevezetes mozzanatra készül mindenki.

Van közöttünk minden rendű s rangu ember: gazdag és szegény, katolikus és izraelita, de mind magyar. Mindenki feketébe öltözködik a fogadásra. A nők fekete fátyollal borítják fejüket, vagy fekete csipkekendőt viselnek.

Ebben a tekintetben nincs különbség gazdag és szegény között. Az a hatalmas palota a lelki egyenlőség neutrális területe.

Elérünk sorban a Vatikán bejáratához. Itt a svájci gárda alabárdos őre fogad bennünket. Az alabárd nyelét földhöz üti s a bejárat közepére áll. A kihallgatásra szóló jegy előmutatására azonban tisztelegve áll félre s onnan nézi meg, van-e mindenkinek belépőjegy. Akinek nincs meg, az nem jöhet be. bármennyire is szeretné nézni a fejedelmi palotát s annak rab lakóját, ki egy halhatatlan ígéret erejében biva uralkodik itt s irányítja innen a mulandóságot túlélt meggyőződésre milliók szellemét csendes és néma vértanúságban.

Már mindannyian benne vagyunk a Vatikánban. Suttogó beszéd halk moraja vegyül a lépések csendes kopogásába. Egy dologról beszél mindenki sugva, csendesen, míg hosszú sorban fölkiyözünk a tágas lépcsőkön. Valami megnevezhetetlen érzés száll a lelkekre s ez minden szívről szétzavarja az élet holt felhőt.

Egyszerre minden ajakról a meglepődés hangja száll el. A loggiákban vagyunk, hol minden eset-

vonás egy ideális lélek halhatatlan szellemnek művészetéről beszél, hol minden a szellem mindenható uralmát s a művészet varázshatalmát hirdeti. Nem a nap muló divatjának (elkarolt festészetével találkozunk itt, hanem az örökérvényű esztétikus szépnek objektív vetületével.

Itt két biborruhás szolga fogadja az érkezőket. Előkertülnek a megáldásra hozott kegytárgyak s egymásután bevonulnak a fogadó tereembe. A szent atya ismét a kis trónteremben fogadott bennünket. Most mindannyian magyarok voltunk, kik ideleptünk. Idegen nemzet nem zavarta sorainkat, nem kellett az elsőségért küzdenünk, mint két éve a németekkel, vagy osztrákokkal, hogy a — hoch — felett diadal-maskodó éljen — harsogását hallja csak a fogadásra érkező pápa. A magister sacripalatii nem akarta megengedni a fogadást a szent atya egészségi állapotára való tekintettel. De mikor a pápa meghallotta, hogy magyarok jöttek hozzá, parancsot adott a bebocsátásra. A terem fala mellett állunk fel mindannyian négyes, majd kettős sorokban. A kirándulás vezetősége a szertartás mestereivel együtt rendezi a felállítást. Elöl a baba reményei foglalnak helyet. Hátk mögött a tanárok és tanítók nagy tömege feketéllik. Közben az egyháziak különféle ruhájá tarkállik, majd egy-egy diszmagyar vonja magára a figyelmet. A terem másik oldalán a nők állnak. Egy fekete fátyolos sereg, kik között egy-két fekérruhás kis leány látható. A terem művészetét alig figyeli most valaki. Egy halhatatlan eszme képviselőjét jött ide most mindenki nézni s hallani s nem a művészet csodás relikviáját, mely előbb-utóbb a mulandóság kényszere előtt meghajlik. Pedig mennyi szellem sugara árad

lata: Mondja ki a közgyűlés, hogy tudomásul veszi a nagykanizsai kórház 7037-90 K jövedelemtöbbletét.

Dr. Schwartz Károly azt ajánlja, hogy a több ezer koronát kitevő jövedelemtöbbletet új kórház építésére vagy a már meglévőnek a kibővítésére fordítsa a város közönsége. Mert aki most a kórházba bemeleg, az meghal. Olyanok az állapotok ott, hogy husz beteg van összezsúfolva egy füledt szobában. Nem a város szépítése, nem a fásítás a legfontosabb teendője a városnak, az maradhat így, hanem a legégetőbb szociális követelmény a kórház építése, vagy kibővítése.

Tripammer Gyula pártolja dr. Schwartz ajánlatát annyival is inkább, mert már a múlt ősszel megpendítették ezt a dolgot, de a közbejött ügyek miatt lekerült a megvalósítás lehetőségétől. A mérnöki hivatal azt adta okul, hogy túl van halmozva munkával, a tervek még nem készítette el. Szerinte az volna a leghelyesebb, ha a közgyűlés záros határidőn belül, mondjuk május végéig utasítaná a mérnöki hivatalt az erre vonatkozó tervek elkészítésére.

A polgármester felhívja a mérnöki hivatal védelmére, hogy eddig csakugyan óriási elfoglaltságuk miatt az ügynek időt nem szentelhetek. Ő különben még azt ajánlja, küldjék ki a városi mérnököt egypár, a hygienián és a modern kor szociális követelményének megfelelő kórház tanulmányozására, ne hogy abba a helyzetbe kerüljenek, hogy a miniszter a hozzá jóváhagyás végett felterjesztett tervek visszavesse.

Tripammer Gyula a tanulmányozás végett való kiküldést nem helyesli, sokkal célszerűbb, ha ehelyett pályázatot írnak ki, akkor csak olyan mérnökök fognak tervek benyújtani, kik ebben a tárgyban szakemberek. A kórházigazgatónak kell előbb érintkezésbe lépni, aki tudja, hogy mik a kórház kívánalmai.

Elfogadják a városi tanács javaslatát a kórház zárszámadására vonatkozólag, ugyancsak azt is, hogy a mérnöki hivatal a kórház kibővítésére irányuló tervek május végére készítse el.

A Déli vasút alkalmazottai után esedékes városi pótdó ügyében eltérések merültek fel a város és a társaság között. A város per útjára vitte a dolgot. Időközben azonban kiegyezést ajánlott a Déli Vasút mely oly méltányos volt, hogy a városi tanács annak elfogadását ajánlja. A kiegyezés szerint a vasút az időközben felmerülő 1001:38 K-t, csak-

nem hiánytalanul megfizeti. A javaslatot a gyűlés egyhangulag elfogadta.

A Pesti bazai takarékpénztár egyesületnél ez évi február 18-án esedékessé vált 75092-51 K törlesztési részletre 35000 kor. az Osztrák Magyar Banknál március 23-án esedékessé vált 19425 kor. törlesztési részletre 13.000 K előleg felvételét ajánlja a városi tanács. Egyszersmind utasítsák a számvétség, hogy amint a pénztár állapota ezt megengedi, haladéktalanul a visszafizetéséről jelentést tegyen. A tanács javaslatát egyhangulag elfogadta.

A keres. miniszter leirata a Teleky-ut köburkolata kibővítése tárgyában. Az első burkolásnál az eredeti tervek szerint az utat 8 méter szélesen akarták kövezni, azonban a 6—8 méter szélesség között 2 méter kitevő különbözet 14.000 koronába került volna, míg a város közönségének ehhez csak 8300 K hozzájárulása volt. A miniszter mostani leiratában a zalaegerszegi közmunkaügyi tanácstól kér előzetes költségvetést a két méter utépítés pótlá-ára. A közgyűlés a miniszter leiratát tudomásul vette.

A városi tanács a közgyűlés megbízása után 1908. január 28-ára. mint legutolsó határidőre pályázatot hirdetett a temetőhöz vezető utat megépítésére vonatkozólag. Az építési bizottság legalkalmasabbnak látja a badaesonyi bazaltbánya r.-t. bazaltkiskő burkolati ajánlatát beton alapon.

A városi tanácsos javaslatára névszerint szavaztak a v. képviselők. Leszavazott 44 képviselő mind igennel, miért is a városi tanács javaslata egyhangulag elfogadott.

A gördvényi szőlőtelepet Keppliel Manó karánsebesi lakos 12 évre vette bérbe.

Spitzer és Steiner cég játék gyárosok ipartámogatási segínyt kértek. A kérvényben elmondják, hogy egy modern legalább 40 munkást foglalkoztató gyárat akarnak építeni, a milyen egész Magyarországon alig van. Ehhez telket és építési anyagot kérnek. A városi tanács 2 éven át 1500 K segínyt javasol nekik és ha a gyár felépül üzemet megkezdi 10 évi városi pótdómentesítést. Elfogadják.

A városok kongresszusa céljaira megszavazott 10 koronát és még néhány illetőségi kérvényt tárgyal. Az ülés 4¹/₂ órákor véget ért.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

A felső templom. — Mit érdemel? — A sétatér. — A leányegyesület. — Megérkeztek a kosárkalapok — Bokányi.

Ha néhány évtized múlva utódaink átolvassák irásainkat, sok dologról látnak említést téve, melyet ők nem ismernek. Így kevesen fogják tudni mi is az az „alsó” templom és „felső” templom, ahogy mi is írjuk és emlíjük. A nép természetesen csak „asó” és „fősó” templomot ismer Nagykanizsán, az előbbi alatt a szentfereuerendiek, az utóbbi alatt a városi templomot érte. Mindez úgy jutott emlékezetembe, hogy a „felső” templom ujjáépítő bizottság a héten „nagy gyűlésezett”. Nagyon soká tart, míg az összeg összejön. Néhány bizottsági tag belehalt a várakozásba, hát ezek helyét töltötték be a gyűlésen. Őszintén szólva mióta Malonyai Dezső a népművészetet tanulmányozó körútjában Nagykanizsán járt és kijelentette, hogy neki roppantul tetszik a szép helyen fekvő, egyszerű, dísztelen, fehérre meszelt felső templom az előtte levő négy pompás gesztenyefával. Mintha azóta a nagykanizsaiak még jobban ragaszkodnának a felső templomhoz, mely igazán nem érdemel mást, mint jól megérdemelt nyugalmat. Adják össze kérem a nyugdíjalapot.

... A sétatér, az már egészen mást érdemel. Ez most éli aranyifjúságát. Igaz, hogy az elnöke Tripammer Gyula is fiatal lelkesedéssel működik érdekében. De van is eredménye. Valóságos parkká varázsoltatta a városi kertésszel. Tetszik is mindenkinek. Így például mint a „Zalai Közlöny” megírta Gutmann Vilmos báró egyszer tett sétát a sétatéren és annyira megtetszett neki, hogy rögtön kettőszáz koronát adományozott az egyesületnek. Egyszer látta és milyen elismeréssel volt. Mily sokan vannak Nagykanizsán, kik egész nyáron

szét e teremben. Letűnt idők alkotó erői hordták ide művészetük úde ifjúságának legalragadóbb alkotásait. A trón a velenceiek ajándéka a pápának kit az ő körülből hoztak el Szent Péter utódjál.

Nem sokára mindenki helyén van. Nem tolong már az elsőségért sem felnőtt, sem gyermek. Még egy tekintetet vet a rendező a nyugodtan álló sorokra s aztán megy, mint ki bevégezte teendőjét. A teremben siri csend, mintha megannyi szobor állana ott élet nélkül. Minden tekintet egy pontra tapad, ahonnan a pápa érkezik fog. Az ablakon beszűrődő sugarak vizíószertben borítanak fényt a teremre, hova az élet fúrástól, zsvájából idáig lágy zsongás sem hatol. Egy tulvilági élet sejtelve borul itt mindenre s a szent hely varázsa elveszi a nyelv erejét.

Egyszer megnyílik egy piros oldalajtó. A két testőr lép a trón oldalára. Utánuk négy diszgyenruhás főtiszt lép, akiket nyomon követ a pápa. Egy intésre az egész sokaság letérdel s amint a megtört aggastyán jószágos arc megjelenik, hatalmas háromszoros éljenkiáltással fogadjuk a kereszténység atyját. Míg a trónra ül, mosolyog a szíves fogadtatáson. Aztán siri csend ismét. Az a szelid arc most minden figyelem középpontja. Mozdulatát, tekintetét, szavát megköött figyelemmel kíséri minden szem s az arcon bizonyos meghatottság mutatkozik. Körülötte van még ilyenkor szolgálattelvő pápi kamarása is, ki most egy lengyel herceg. Előbb a mostani pécsi püspök volt e hivatal birtokosa.

A magyarok nevében Kiss János egyetemi tanár üdvözölte a pápát. Klasszikus latin beszédjét magyarul fejezte be, mire ismét háromszoros éljenkiáltás fakadt az ajkakon. Az üdvözlő beszédre a szent atya hosszabb beszédben válaszolt ugyanecek latinul. Kezdetben halkán szól, de szava mindig csengőbb, folyton emelkedettebb lesz. Egy ideális szív és lélek lelkek iránt érzett szerelme, gyászja, fájdalma, öröme, hálája, titkos epedése kapcsolódik össze e szavakban, hogy gyujtson, hogy új lángra ébressze a mindinkább realizmusba súlyosodó emberiség hamvadó reményeinek

űszkeit. S az apostolotól hangja szétolvad az óriási teremben. A halkán zengő szavak belopódnak a szívbe s megváltoztatják az arcokat. A meghatottságot elhalványult arcokra ráhull a lelki meghatottság reflex fénye s valami tulfnomult tekintetet nyujt. S a különben révedező tekintetekből valami másvilági lény sugárzik. Szinte látni, hogy olvad meg a lelkekben valami kemény, valami hideg, jóleső, meleg, lágy harmóniába.

A siri csendet misem zavarja. A világi gondolatok minden hűségükkel messze futnak, a szemekben pillanatra kialszik az önzés lángja. A mulandó érzelmek háttérbe szorulnak s minden lélekre a szent meghatottság egy neme nehezedik. Szemsugarában biztató remény menekülés, a révbujtás boldogító igérete. S mikor esztétikailag ténseges, költőileg szép, gondolatokban gazdag beszédjét befejezi, akkor a római magyar gyóntató mellé lép a trónra s magyarul adja vissza a beszéd értelmét. Erre következik a tulajdonképeni pápai áldás, mire az arcon bizonyos meghatottság mutatkozik s a félg nyílt ajkak körül egy finom, üdvözölt mosoly játszik.

Áldás után lejön a trónról s kezét csókra nyujtja. Ilyenkor a pápai himnusz énekeljük lelkesen, entuziaszmussal, mint mikor a gyermeki szív szeretete inában árad szét, hogy annak nyomában áldás fakadjon szeretetének tárgyára. Aztán még egy végső tekintet, jószágos mosoly, szeretet teljesítés s mint álmódott tünemény megy el előttünk. Távozásakor elszabadul láncáról az elfojtott érzés s bucsú zsképpen nemzeti himnuszunk hangjával köszöntjük Érzéssel énekelünk S valahányszor a teremben szétomlani hallom nemzeti imánk dallamát, úgy érzem, meghatóbb alakban soha sebben nem sugárzott ki honf. szívből e kérés. e sóhajtás jókedvvel, bőséggel teljes vig jövőrét.

A Vatikán hosszú folyosóin visszhangzik énekünk és a megtört hangok sokszófosan vetődnek vissza, mintha maga az épület is velünk énekelne lelkesen, harsogva. Aztán halgatagon térünk vissza

oda, a honnan jöttünk. Némán, szótlanul feledhetlen percek élvezetének a szív és lélekre való zárásával hagyjuk el a pápa lakosztályát. Ha itt-ott egy szó esik az mind arról szól, amit láttunk, hallottunk. Az egyik ezt, a másik azt véste be mélyebben lelkébe. Kölcsonösen cseréljük ki egymás megfigyelését s végre már mindenki egyformán gazdag tapasztalattal bír.

A Damazus udvarból zene tört akkordja jut fel hozzánk. Oda tartunk. Látni, hallani akar itt ma mindenki mindent. A pápai testőr gárda teljes zenekara játszik talán a magyarok tiszteletére. Lelkesen tapsolják meg minden darab fináléját. A művészi játék megérdemli. Itt közénk vagyúl Rakovszky is, a képviselőház alelnöke. Aztán a gróf Károlyi család tagjai is mellénk állnak. Miudig többen vagyunk. Egyszer három éltes urnó halad el mellettünk. Szelid arcuk valami ismerőse emlékeztet. A gárda tisztelgése figyelmeztet, hogy jobban kövessük őket tekintetünkkel. A pápa nővérei. Ezer szem fogja őket keresztülfize s ezer megjegyzés fakad az ajkáról mindaddig, míg szemünk elől el nem tűnnek.

Ragyogó nyári délelőtt. A nap sugarai vígan táncolnak mindenfelé. Ha ez nem történik, talán mindenki átálmodott éjszakáról beszélné. De a déli nap ereje meggyőz, hogy ébren vagyunk s mindaz, mit álomnak hittünk való, igaz. Elmult percek, letűnt pillanatok édes birtokával távoznak onnan, hol egy antik tisztaságában ragyogó eszmének birtokosát láttuk. Megyünk oda, a honnan elindultunk nézni az emberi törpéséget a hatalmas alkotások egyszerűségével szemben. Mennyi arcon sugárzik itt most az öröm, a megtisztult lélek derűje, kik mindannyian egy édes emlék birtokával néznek a további ut elé.

át élvezik a sötétér kellemségét és még csak nem is tagjai az egyesületnek.

Apropos egyesület. Tehát megalakult. Előítélet és rossz viccelődés ellenére is a lelkes hölgy csapat megalakította az egyesületet, mely mint e lap csütörtöki számában olvastam, a női művelődés általánosítását és intenzívtetését írja zászlajára. Erre nagy szükség is van. Hölgyeink nagy része nem igen érdeklődött eddig más, mint a divat iránt, de ebben aztán otthonosak voltak. A husvéti korzó fényes tanujele volt Nagykanizsa intenzív „divat életének“. A történeti igazság és a heti krónika pontossága kedvéért jegyezzük fel, hogy az „agyonverselt“ és „agyonkrokizott“ kosárcsapat átvették a városba uralmukat, élénk bánatára a férjeknek, kik nyögik az uralomterhét.

Bokányi Dezső, a kőfaragó sagédből lett népvezér meghallgatására nagy közönség jelent meg tegnap a szociálisták népgyűlésén. Lelkesek, tanárok, ügyvédek, orvosok, kereskedők, tisztviselők és még mások, kik nem tartozunk a szociálista párthoz érdekel hallgattuk a munkás pártvezért, ki tanulással és szorgalommal érte el azt a polcot, melyet a magyar munkásvilágban elfoglalt.

Anonimusz.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvel
mindenütt kapható.

HIREK.

Bokányi Nagykanizsán.

— Népgyűlés a Polgári Egyletben. —

(Saját tudósítónktól.) A nagykanizsai szociál demokráta vasárnap délután népgyűlést tartottak a Polgári Egylet kerthelyiségében. A gyűlés iránt a nem szociálista érzelmi közönség is élénk érdeklődést tanúsított ami Bokányi Dezső, az országosan ismert szociálista pártvezér személyének tulajdonítható, ki a népgyűlés előadója volt.

Bokányi három óra után kezdte beszédét és fél öt óra tájban fejezte be. Ez a külsőségek már egymaga is igazolja a beszéd hatalmaságát, mely azonban nemcsak időbelileg, hanem tartalomában is ugynevezett nagy beszéd volt. Ha mi és a jelenlevő nagyközönség nem is értett mindenben egyet az előadóval, de azt mindenki elismerte, hogy Bokányi olyan népszófnok, ki, mint mondani szokás, hivatott a népvézésre.

Bokányi előadása felölelte a gazdasági élet számtalan aktuális kérdését. Természetesen beszámolóval kezdte beszédét. Elmondta, hogy a betegségyezés, balesetbiztosítás, létminimum elérésében minő munkát végeztek; a szociálisták fejtegette a munkabér, a munkaidő viszonyokat és az ebben elért engedményeket. Érdekesen nyilatkozott a kivándorlásról, melytől óva intette a munkásokat. A kivándorlás okait a nehéz megélhetésben találja. Sokkal jobban tennék, mondotta Bokányi, ha a kivándorlás helyett itthon szervezkednének és megszüntetnék a kivándorlás okait. Majd hosszasan beszélt a folyton nehezebbé váló és bizonytalanabb megélhetési viszonyokról. Nincs senki jelen, ki tudná, hogy megéle holnap, mondotta a népszófnok.

— De van, kiáltották közbe a munkások.
— Azokat is kifogathatja vagyonából egy rosszul sikerült börtnei manőver, replikázott Bokányi, célozva a közönség soraiban nagy számban levő kereskedőkre és tőkepénzesekre.

Hasábotok kellene tele írunk, ha csak vázlatos képét is akarunk nyújtani Bokányi beszédének. Így csak röviden regisztráljuk, hogy beszélt még élénk tetszés közepette a munkások gazdasági helyzetéről, szervezkedéséről, szaksajtójáról, politikai magatartásáról. Vázolta a jövő feladatait, melyek közül kiemelte a munkanélküliség elleni biztosítás és a nyugdíjgyű

rendezését. Beszéde végén megállapította, hogy a munkásság olyan eszközökkel küzd, melyet a helyzet megkíván és hogy a közel jövőben beálló munka alkalom emelkedést a munkások ki fogják használni céljaik elérésére.

Nagy tapsal fogadta Bokányi beszédét a népgyűlés, melynek elnöke Schneff József, jegyzője Molnár Béla volt.

A rendőrség részéről megjelentek: Deák Péter rendőrfőkapitány, Hajós Ferenc és Fűredi János rendőrtisztek és több közrendőr.

— Rendzavarás nem történt.

— **Eljegyzés.** Farkas Bóskét, Farkas Ferenc rendőrkapitány kedves leányát eljegyezte Sas (Brunner) Ferenc festőművész. A kisasszony, aki okleveles ovónő egyik legzenésibb tanítványa volt Sas festő iskolájának, hol a tanítványa csak művészet, hanem finom szép lelke is meghódította a mestert.

— **A ligabizottság ülése.** A gyermekvédő liga-bizottság tegnap tartotta alakuló gyűlését Hertelendy Béla elnöke alatt. Előterjesztette, hogy a Liga elfogadta Nagykanizsa prozóját, hogy a gyermek-napokon befolyt összeg fele helyi jótékony-ságot szolgáljon. A különböző bizottságok megalakultak, ezek elnökei kijelöltettek és véglegesen megállapították, hogy a gyermeknapok május 8-án és 9-én fognak megtartatni.

— **A „Zala“ napilap pöre.** Mikor a város a Franz Lajos Fiai céggel fölmondásos viszonyban volt, a nyomdafestéknek is nagy szerepe volt az ellentétek megszüntetésében. Az utolsó ellentét az ügyből kifolyólag f. hó 17-én szűnt meg a nagykanizsai járásbírósa előtt. A villamos világítást üzeméért a Siemens Schukert cég is pályázott. Kezdetben a „Zala“ a Siemens Schukert céget támogatta; de egy mult év november havában megjelen cikkben óvat emelt az ellen, hogy Siemens-Schukert cég kapja meg a villamos világításra az engedélyt és a cég főtisztviselőjét, Radó Károlyt, provizióra pályázó utazónak nevezte. Radó Károly erre nyílt levélben megmagyarázta a város képviselőknél, hogy a „Zala“ azért fordult a cég ellen, mivel ő (Radó Károly) a „Zala“ felelős szerkesztőjével négy-szemközt folytatott eszmecsere, de ennek nem volt meg a kellő sikere. Nagy Samu, a „Zala“ felelős szerkesztője eme kitétel miatt rágalmazás és becsületes sértés miatt emelt vádat mint magánvádló. Ebben az ügyben f. hó 17-én volt a második tárgyalás, melynek folyamán Lajpcig Antal járásbíró a tanuk meghallgatása után Radó Károlyt a rágalmazás és becsületes sértés vádjára alól felmentette és főmagán-vádlót a költségekben elmarasztalta. Radó Károly azonban a saját költségeinek megállapításától elállt. Nagy Samu szerkesztőt dr. Bartha József képviselte. Radó Károlyt dr. Lőke Emil védelmezte. Az ítélet jogerős.

Szoftató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsió használata által.

Kimerültség megszűnik

s a csecsemő rózsásabbá, vidá mabbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily válságos percében a

SCOTT-féle Emulsió

erőt kölcsönöz, bátort s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Nyáron is legjebb eredményesül adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — bírják figyelembe venni.

— **Szórakoztató.** A „Zalamegyei Kör“ (Budapest) 1909. április 25-én d. u. fél 5 órakor a VI. ker. függ. és 48-as kör diasztermében VI. ker. Andrassy-ut 67. I. em. (Bejárat a Vörösmarty-utcai oldalon) szórakoztató délutánt rendez. A szórakoztató délutánon közreműködnek Gáspár Szerén, Fürst Margit, Karcag Margit, Petrits Magdus urhölgyek, Kelemen László okl zenetanár, Ifj. Rónay János, Hauser Emil, Fenyves Ferenc urak. Bolpó díj díncs.

— **Kiss Szerencsége Nagy!** Köztudomás, hogy a m. kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyerési esélyeket nyújtja. Nagy nyeresemények mellett számos kisebb nyeresemények vannak és különösen az, hogy a fele a kibocsájtott sorsjegyeknek — tehát minden második — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden léteje kipróbálja a szerencséjét. Ezor és ezer ember léte ilyen uton szegényből gazdaggá. Az új sorsjáték I. osztályának húzása május 19. és 21-én lesz. Tegyen szerencsekíséreltet és vásároljon sorsjegyet az előnyösen ismert Kiss bankházában (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.), mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőt és mert Kiss Szerencsége Nagy!

— **Leány-internátus Osáktornyan.** Apponyi Albert gróf vallás és közoktatási miniszter hatalmas intézményel járult Muraköz népoktatás-ügynek bejelentéséhez. E napokban érkezett rendelete a zalavármegyei kir tanfelügyelőhöz, melyben megállapítja a csáktornyai állami polgári leányiskola mellé felállítandó internátus keretét. Folyóvá tette az első berendezés költségeit s a kibérlendő helyiségek lakbérét. Az internátus első sorban Horvát- és Stájerországban elszórtan élő, nemkülönbön muraközi család gyermekei részére van tervezve; egyelőre 12 beulakó növendék részére, kik a polgári iskola négy évfolyamán keresztül goudos és hazafias nevelésben fognak részesülni.

— **Uj kávéház és szálloda Nagykanizsán.** Mint benutunkat értesítenek, Ujnépi Elek Lipót kir. tanácsost egy kszthelyi vendéglős megkereste, hogy alakítsa át Erzsébet-téri két emeletes házát kávéházzá és szállodává, melyet az ajánlatot tevő kibérelne. Alkalmi tudósítónk a terv részleteit nem közölte velünk. Más oldalról közlik velünk, hogy a terv komoly, amit az is bizonyít, hogy a kérdéses ház boltbérleti ez ügyben szombatn este értekezletet artottak.

— **Névváltozás.** Kiskoru Rosenberg János és Otto, Rosenberg Rikárd sörgyári és takarékpénztári igazgató fiait, nevüket Roboz-ra változtatták belüg yminiszteri engedéllyel.

— **A rejtett deficit.** Szombathelyen a városi főszámvevő a napokban öngyilkos lett. A megindult rovincsolás hiányt nem talált, ellenben kiderítették, hogy a számadásban több könyvelési manipulációval rejtett deficit van, melynek pótlásáról az összehívandó közgyűlés fog határozni. Az eset Szombathelyen kinos feltűnést keltett.

— **Tilos a tejfelkóstolgatás.** Kaposvár város főorvosa kiadott egy rendeletet, amelyben meg-hagyja, hogy minden tejfelárusítónő a tejfelkóstolásra szánt kanalat minden kóstolás után tartozik tisztá vizben lemosni. A Somogyvármegye ezt az intézkedést nagy haladásnak tartja. Mi is szószólói volnánk az ilyen intézkedésnek, ha azt kellően végrehajtanák. De anyyi szeme sincs a piaci rendőrnök, hogy ezt a különben rut szokást megakadályozhatná.

— **Oselédek a páholyban.** Egy vidéki városban színészek működnek mostanában. Egyik ottani lap most elpanaszolja, hogy nem járja, hogy a bérlő cselédeit küldi a páholyba. Főként a konyhaiat fáj az ottani közönségnek. Ha már valaki odaadja páholyát a szolgálóinak, néhány üveg Vieux Temps parfümöt is mellékeljen a jegyhez.

— **Betörés a Keglevich kastélyába.** Keglevich István gróf somogyiszentmiklósi kastélyába 15-én éjjel eddig ismeretlen tettesek betörték és az ott egyedül lakó kertész lelövésével fenyegették. Ez után tetlenül kellett néznie, hogy a kastélyból hogyan szállítják el kényelmes nyugalommal a sok ágyruhát, vázakat, diszederényeket, erőszközöket stb. A tettesek éjjel egy órakor vo tak dologban, a kertész azonban csak reggel 6 órakor jelentette be az esetet a szent-

miklósi esendőségek. Esendőségi körökben az a vélemény, hogy a betörők cigányok voltak. Még pedig Lakatos György karavánjából valók. Ezek voltak a Csurgói takarékpénztár betörői is, de a bíróság nem tudta a tettet rájuk bizonyítani és felmentette őket. Esendőri felügyelet alatt állottak, de sikerült nekik e hó 7-én megugraniok és utközben Balaton Endrén lovat loptak. Ezzel kerültek Németi Szt. Miklóstra, hol a betörést elkövették. A husvétii szent ünnep szokásos alkalom a cigányoknak, hogy valamely előre megállapított helyen összegyűljenek. Az idén vasmegegyés Bátót mellett volt nagy gyűlést. Hatvan-hetven sátorral adott egymásnak ott találkozt. Néhány évvel ezelőtt egy szemtanu szerint B. Vörson gyűlekeztek. Három napig ettek, ittak, lármáztak. Józan cigányt keresve sem lehetett köztük találni. Itt volt a leszámolások ideje és alkalma. Bevert fejt, kékre zöldre vert dádék, purdék hevertek minden zugban. De mikor ennek is vége volt következett a hadi terv (értsd tolvajlások, betörések stb.) megállapítása, és az utszéli jelekben való meg egyezés. Akárhányszor látható az uton valami rózsabokron vagy hasonlón egy limbáló cigánykony, egy kőcmadzag, szalmacsutag, megfaragott forgács. Semmit mondó dolgok ezek a jaróelőknek, de utbaigazító, felvilágosító levelek a beavatott cigányok előtt. A legtapasztaltabb esendőr is csak néha tudja felfedezni a rejtély homályát, amikor aztán gyakran kikutatja az egész vidék gaszágainak a tetteseit.

vanitatum vanitas elvét, de azért azért hisszük, hogy megmarad a világ tovább is — alvóuak.

Hosszasan tartó tapsolás fejezte ki a tetszést a tudós professor felolvasása felett. Es na mi most külön megdicsérendő, még azt mondaná a kedves böles hogy ez nem a mi öntudatunkból fakadt, hanem etikett-ből történt; azért elállunk a dicséretől. Az Irodalmi és Művészeti Kör dalárdája két szépen előadott ének számmal szerepelt.

* **A D. K. E. hangversenye.** A Dunántuli Közművelődési Egyesület mint ismeretes a vasárnapra kitzűzött hangversenyt a Góth házaspárnak vigszínházi elfoglaltsága miatt volt kénytelen elhalasztani, mert megbecsülve a kanizsai tár-adalom lelkes érdeklődését, csakis az összes hirdett szereplőkkel kívánja a hangversenyt megtartani, amelynek időpontja gyanánt április 23-ika péntek állapotot meg, amikor is a hangverseny Fodorné Aranka, Góthné Kertész Ella, Góth Sándor és Pásztor Irmának együttes fellépésével fog okvetlenül megtartatni. Az összes megváltott jegyek érvényben maradnak.

* **A „Vasárnapi Ujság”** április 18-ik száma nagyszámu képet közöl a Műcsarnok tavaszi kiállításáról, a budapesti luxus-lóvásárról, a gellérthegyi husvét hétfői bucsuról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Lampert Géza verse, Szabados Ede műfordítása Sully Prudhomme-ból, Szabados József novellája, Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: cikk az Angolországban nagy feltűnést keltő Sackville-pórról (két képpel), Tonelli Sándor cikke Carnegie könyvéről, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy K, a „Világkrónika”-val együtt négy K 80 f. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz. Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”. A legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 K 40 fillér.

* **Az „Egyetértés”** egyike a legrégebb magyar lapoknak. Fennállásának hosszú ideje alatt teljesen megkedvelte magát a magyar intelligens közönséggel, úgy, hogy ma az Egyetértés a legolvasottabb és a legelterjedtebb napilap. Ezt az óriási eredményt pompás tartalmával, kitűnő hirszolgálatával és azokkal az elsőrangú összeköttetésekkel szerezte meg, amelynek a révén nemcsak a magyar lapok között lett a legelső, hanem a legnagyobb külföldi lapokkal is fölveheti a versenyt. Az Egyetértés teljesen ingyen kitűnő vasárnapi mellékletet nyújt olvasóinak, amely az aktuális eseményekről közöl gyönyörű képeket és elsőrangú hazai és külföldi íróktól hoz szépirodalmi dolgozatokat. Aki tehát az Egyetértést tartja, az nemcsak egy kiváló magas színvonalon álló napilapot kap hanem egyuttal pompás szépirod. képes hetilapot is. Az Egyetértés előfizetési ára: Egy évre 28 K, félévre 14 K, negyedévre 7 K. Mutatványszámokat kívánatra szívesen küld az Egyetértés kiadóhivatala, Budapest, VI. Eötvös-utca 32.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használták vesebajoknál, a húgyhólyag-bántalmánál és köszvényéni, a csukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatás!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható ártalmatlan formákban vagy a Szécsényi-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál. Budapest, V. Rudaóvpart 3.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Az utolsó felolvasás.** Az Irodalmi és Műv. Kör tegnap tartotta ez évben utolsó felolvasó délutánját. A felolvasó Sáfár Károly volt. A szép verőfényes tavaszi nap és Bokányi beszéde a népgyűlésen sem tudta visszatartani a közönséget, hogy az ismert nagy szellemű felolvasót meg ne hallgassa. Szép számu közönség volt jelen, kik élvezettel és nagy érdeklődéssel követték a gondolkodó eszmeneget. Nem élünk, csak léteznünk, volt a témája. Nem élünk, mert nem jutunk öntudaira. Önismeretre csak vegetálunk mint a növények. Az egész világ alvókra és altatókra oszlik, de tulajdonképpen mindenki alszik. Ez az oka, hogy egy Napoleonról, ki 8 millió lelket törtölt ki az élők sorából és 100 millió szívet hasogatott, mint nagy, mint dicső emberről beszélt az emberiség.

A szórakozások, az utazások szerinte mind csak arra valók, hogy kiöljék az ember önálló gondolatvilágát. Finom, vékony de csipős vesszőt suhogtatott a társadalom felfogásáfelett. Sokszor megismerték a szép asszonyok fiatal leányok az eléjük tartott képben önmagukat; pajkos mosollyal hallgatták a

A közönség köréből.

Az e rovatban közöltékért a felelőség a bekiadót terheli.

Az illetőség megszerzése.

Egy nagykanizsai lakos a községi kötelekbe való felvételét kérte a közgyűléstől. A gyűlés jónak látta a meghívón az illető nevéhez azt is hozzáfűzni, hogy a felvételt annak K. K. törvénytelen gyermeke nevében is kéri. A város egyuttal gyámhatóság és mint ilyen örködik a törvény betartásáról. Helyes! De a közgyűlés nem gyámíró és teljesen felesleges, mindaddig, míg a törvénytelen vagyis házasságon kívül született gyermek társadalmilag nem teljesen egyenjogu a törvényes vagyis a házasságban született gyermekkel a hamupipókat a „K. K. törvénytelen jelzővel kipelegerezní.

Egy törvénytelen gyermek anyja.

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a kipróbált

„OTTOMÁN” - cigarettaapirt vagy hüvelyt!

Nyomatott a lap tulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

Legnagyobb kitüntetés. Arany államérem. Nürnberg 1906.

Globus

Fém tisztító kivonat

jobban tisztít mint mindenféle más.

Fém tisztítószer

Legnagyobb kitüntetés. Grand Prix - St. Louis 1904.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szornak bizonyult közvényéni, oszánl és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzőssel ellátott dozba van csomagolva. Ára üvegekben K - 80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerósznál, Budapest. DC. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Figyelem!

Szólóoltványt, szóló vesszőt ne rendeljen addig, mig tölem árjegyzőket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona. Delaware ezre 100 korona.

Cim: Sziogyártó Nagy Mihály Felsőseged, (Somogy megye.)

„M-i-l-i-? — „Papa megengedte! Niz’ valódi Jankov-1902 Anticolin-cigaretta hüvelyek dozobozban!”

Figyelem! Csak a „JACOB” jelzővel valódi! Minden dohoz egy érdekes hüvészkártyát tartalmaz.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, egyévi 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolvasó szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Mádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

A városi verseny áldozata.

— Rejtett deficit a számadásokban. —

Nagykanizsa, április 21.

Szöll Kálmán vármegyéjének székvárosában, Szombathelyen kinos feltűnést keltett a városi főszámvévo öngyilkossága, helyesebben: a megindult vizsgálat eredménye. Az olvasó bátran azt hihetné, hogy — mint ez legtöbbször történik — a gyilkos revolvergolyó, vagy kötél, vagy tudja a manó milyen öngyilkossági eszköz, egy sikkasztási eset utolsó stációját jelentette. Ez esetben nem így történt. Az öngyilkos számvévo, mint az ottani lapok írják, igen korrekt, becsületes uriember volt, ki mint a jelek mutatják, hivatali munkájának lett áldozata.

A megindított vizsgálat nem talált hiányt, ellenben igenis felfedezett rejtett deficitet a városi számadásokban. S itt van az eset közérdekűsége, mely kiemeli emez ügyet az ottani lokális keretből. Ez az ügy megérdemli, hogy vele illetékes városügyi körökben a legnagyobb részletességgel foglalkozzanak.

A rovanosolás, az ottani lapok közlése szerint, rejtett deficitet derített ki. Így például a „Vasvármegye“ felelősi, mikor egyik évben 10 százalékos pótdómelést javasolt az ottani városi vezetőség, akkor már 31 százalékos emelésre lett volna szükség. Vagyis: rejtették a városi számadás deficitjét, hogy a kivetésre kerülő pótdó összeg kisebb legyen.

Ha a vizsgálat azt fogja kideríteni, hogy az ilyen rejtett deficit sokszor előfordult, akkor félt, hogy a rejtett deficitek végösszege Szombathely város pénzügyi életében nyomasztó gondot fog okozni.

A deficit fedezéséről a szombathelyi képviselőtestület fog gondoskodni. Az fogja kutatni, boncolni, miként történhetett ez, kiknek volt erről tudomásuk, kinek vagy kiknek állt ez érdekében és végül kit terhel ezért a felelősség.

Ezek a kérdések Szombathely városának intern ügyei, melybe beleszólási szándékunk és jogunk nincsen. De igenis leszögezhetünk néhány megfigyelést, melyből az érdektelen fél is tanulságot meríthet.

A baleset, hogy így fejezzem ki magam. Dunántul leggyorsabban fejlődött városát érte. Mikor a dunántuli városok legtöbbje nehéz háztartási gondokkal küzdött, mikor például Nagykanizsán napokig tanácskoztak, vajjon a város pénzügyi ereje elviselheti-e a rendőrlégénység létszámának 5, azaz — ird, mond, kiáltsd — öt emberrel való felemelését, mondom ebben az időtáiban Szombathely száz ezrekbe kerülő vízvezetékét és csatornázást létesített, utcákat nyitott és szabályozott, területeket kisajátított, az egész várost modern

kövezéssel (aszfalt, bazalt, makadam) látta el. A város kulturpalotát és bérépületeket emelt; magánosok palotasorokat létesítettek a modern mérnöki és építési tudomány minden csínját-bínját kihasználva. Egyszóval, valóban amerikai méretekben fejlődött Szombathely. A többi dunántuli városok irigy szemmel nézték a fejlődést.

Sokan a város sikerült vicinális politikájában keresték a siker rugóját. Mások az ottani állami hivatalok letelepülésében, gyárak alapításában találták a gyors fejlődés magyarázatát. Szombathely irigyei közül némelyek a protekció terén kutatták a dolog rejtelmét. S ha akadt oly ember, ki azt merete mondani, hogy Szombathely fejlődése nem egészséges, erőltetett, akkor a szombathelyiek a lokalpatriotizmus, a megelégedés hangján mondták:

— Ti belóletek az irigység beszél; a mi szépséges városunk fejlődése természetes, egészséges, hisz a pótdónk csak csekélylyel nagyobb, mint a tiétek. S hol vagytok ti, mi mögöttünk!

S nekünk el kellett hinnünk mindezt a mostanig. Most azonban a lázasan működő rovanosolás erőlyesen cáfol. A fejlődés magyarázatátul ott kovályog a város feje fölött a rejtett deficit réme. Kiderül, hogy az egész fejlődés nem is olyan amerikai, nem olyan földöntúli. Egészben néhány hibás könyvelési tételről van szó.

S ez a néhány könyvelési tétel, mely nem illeszhető be semminemű könyvelési módba, lerontja Szombathely képét. E néhány könyvelési tételen át nézve Szombathelyt: mintha a máskor nyil egyenességű Szöll Kálmán-utca egy kissé görbe lenne, mintha a máskor jól mosott csatornákból bűz áradna, mintha a vízvezeték mindig kristálytisza vize egy kissé zavaros lenne. S mindezt néhány könyvelési tétel okozta.

Ószinte sajnálatot érzünk Szombathely iránt, mert e város annak az örületes versenynek az áldozata, mely nyomasztó teherként helyezkedik a városokra. S ha ilyen esetek után vizsgáljuk a városokat, akkor — egy kis túzással — azt kell mondanunk: az a város a győztes, melyik leglassabban fejlődött. Mert az ilyen gyors fejlődés nem győzelem, hanem rohanás a veszedelembé.

Természetesen nevétséges, elfogult álláspont lenne, ha valaki ezek után azt óhajtana, hogy a városokat ne fejlesszük. Ezt tenni határos lenne az örülettel. De a fejlődésnek, helyesebben fejlesztésnek csak abban az arányban szabad történnie, mint ezt az illető város gazdasági helyzete megengedi, indokolja.

Ebből az esetből kifolyólag foglalkozhatnánk még a városi számadások reálításával, a számadások ellenőrzésével, a városok pótdó politikájával. Ezek azonban külön-külön is oly fontos kérdések, melyek megérdemlik,

hogy velük alkalmasan külön cikkben foglalkozzunk.

Addig is, míg tiszta képét nyerjük a szombathelyi esetnek, két tényt szögezhetünk le:

1. A városoknak le kell szokniok féktelen versenyükről.

2. A számadásokban mutatkozó deficitet ne rejtsek el a városok, hanem azonnal állítsák be a számadásokba.

Gáspár Béla

Építési program.

(V.) A lakásínség nem speciálitása Nagykanizsának, meg van az más városban is. És nem mondhatni, hogy lakásokban általában nagy szükség volna, csak egészséges, megfelelő, alkalmas, modern lakás nincs, de eme lakásínség ellen mindeddig sem magánosok, sem hatóságok mozgalmat nem indítottak. Sőt még interpelláció tárgyává sem tették a lakásínséget egy városi közgyűlésen sem.

Az 1900-ik év óta az építési tevékenység határozott visszaesést mutat. Minőség tekintetében pedig a lakások sok kifogásolni valót hagynak, az építkezés felélesztése ehhez mérten indokolt volna és mégis e téren szünetel minden. A magánépítkezés lassan fejlődik, bérházakra egyáltalán nem terjed ki és a város építési tervekkel vagy programmal, amennyiben a bérházakat érinti, egyáltalán nem foglalkozik. Szóval nincs építési program. Amennyiben középületei omlólélemben vannak, néha egy kicsit tataroztat, de még a javítási munkálatokkal is adósa a város közönségnek. Mihelyt bérházzal van szó, ott van az Erzsébet-teri háztömb, melyet ugyancsak rendőri felügyelet alá kellene helyezni, oly rettenetes, düledező állapotban van. A régi gimnázium düledező állapota sem megvetendő documentuma az építéssel való nemtörődömségnek.

És ez a nemtörődömség nálunk már rendszer, melyet ugyan százelekre lehet indokolni, de menteni nem lehet; de nálunk az indokolás a fő, azzal minden létező negligenciát meglehet támasztani, hogy el ne dőljön.

A lakásínség ellensúlyozására a legjobb eszköz a gyorsabb tempóban való házépítés. Azt mondják a házépítés nem tartozik a város teendőihez. Hogy ne tartoznék. Ime, mindig beszélnek jövedelmi forrásokról és a jövedelem kínálkozik a házépítésben. 15 éves adómentességben minden ház feltétlenül jövedelmező, ha gazdaságosan épült. És ha a színházutópia nem léteznék, a most paragon fekvő Erzsébet-teri háztömb helyén legalább egy városi bérház már felépült volna, de ha a rendhittetlentől kitarunk a mellett, hogy az óriási Erzsébet-ternek feltétlenül zöltség piacnak kell lenni és a jövendő kulturpalotának bele kell épülnie a Magyar-utca torkába, akkor még várhatunk husz évig, míg valami kormányrendelet le fogja dönteni az Erzsébet-teri patkányfészkeket, hogy annak helyén valami épüljön, ami a város lakosságának is használ.

És ha egyszer a pénzintézetek, melyek különben mind háztulajdonosok, látni fogják, hogy a város mint házigazda, jól jövedelmező házat építtetett, követni fogják a város példáját és akkor Nagykanizsán is beszélhetünk építési programról.

HIREK.

Idegen tollakkal.

Motto: Aki betegy a kórházba, meg is hal az ott.

Dr. Schwarz K. orvos. Jó napot szerkesztő Ur! Nem is tudtam, hogy én is ott voltam a szombati közgyűlésen.

Szerkesztő. Hát honnan tudta meg?

Doktor. Az ön becses lapjából a „Zalai Közlöny”-ből.

Szerk. Ugyan, hát csakugyan nem volt? Nem ön kelt védelmére a betegeknek, a bolondoknak, a ragályosoknak? Nem hiszem. Nem lehet az más mint Szabó Zsigmond dr. vagy ön. Mivel pedig Szabó dr. nem volt, hát ön volt.

Dr. Ha mondóm, hogy másutt voltak akkor dolgaik. Azt is tudom, hogy abban a bizonyos kórházügyben Blau Ottó szónokolt.

Szerk. Hát az egyszerűen lehetetlen. Blau Ottó rezortjához a kórház nem tartozik. Az övé az erdei száraz levél, mit a várostól kieszközöl a kiskanizsaiaknak, övé az igyen galy a szegényszonyoknak, övé a legelő, a kiskanizsai ut, a dűlő ut, szállóhegy, de a kórházügyről ő nem beszélhetett.

Dr. Pedig mégis úgy van.

Szerk. Akkor úgy történhetett a felcseserlés, hogy a karzaton jegyezgető gyorsírónk összetévesztette az önök fejeit, melyek felülről tekintve körülbelül egyformák. Mivel pedig kórházról van szó, a logikus tudósító orvost sejtett és így cserélte fel a fejekkel együtt a neveket is.

Dr. Sziveskedjék a helyreigazításról gondoskodni.

Szerk. Kár, kár, pedig minő nagy mondás van a beszédben: „Aki betegy a kórházba, meg is hal az ott”. Ezt is Blau Ottó mondta volna? Meglátja dr., hogy még évtizedek múlva is citálják Kanizsán ezt az axiomát. Szálló ige lesz ebből; Kár, hogy nem orvos mondta.

Dr. Sajnálom, de nem szeretek más tollalval ékeskedni.

Szerk. Mondja kérem, Tripammer Gyula sem orvos? Ő is beszélt a kórház ügyről.

Dr. Nem.

Szerk. Furesa, furesa, hogy a városi közgyűlésen a kórházról, közegészségről a doktorok csak — hallgatnak. Egyébiránt igaz az, hogy mindenki a más mesterségét érti.

Dr. Hogy gondolja ezt?

Szerk. Hát úgy, hogy mindenki jobb orvos a dokornál; legrosszabb paedagogus a tanító, a kereskedő a gazdálkodáshoz ért, a gazda kiváló börzespekulánsnak hiszi magát; a szerkesztő a takarékpénztár ügyeit érti kitűnően és így tovább. Pedig csak egy ember ért mindenhez.

Dr. És ki az?

Szerk. A fiskális.

Dr. Hát ebben igaza van. Ajánlom magamat. El ne feledje a helyreigazítást.

Szerk. Már megtörtént. Szolgálja.

A Hoch család amerikai öröksége.

Hoch családban — melynek Somogy megyéből származott tagjai városunkban is laknak — már hónapok óta sűrű leveleváltások folynak amerikai, Csikágó városában elhalt Hoch Haschi milliárdos hagyatéka ügyében. Kiderült, hogy fentvezetett az 1860-as években mint timárlegény kivándorolni készült Amerikába, de mielőtt hosszú utjára elindult volna, felkereste nagybátyját Hoch Fülöp helybeli háztulajdonosnak Nikláról származó édesatyját, Hoch Mátyást, zsidó néven szintén Haschit Káptalantóiban (Badacsony mellett), ahol vendéglátójával együtt szüretelt s ahol szegénységben nem is álmodott arról, hogy 45 év múlva majd ily vonatkozásban beszélnek róla régi otthonában.

Amerikában folytatta mesterségét és fokról-fokra emelkedve gyárigazgató, majd gyártulajdonos lett. Nagy vagyonát azonban jórészt aranyezék szerencsés felfedezőivel való társasúlet folytán szerezte s a hátrahagyott vagyon 145 millió dollár ingó és hasonló nagyságu ingatlan értékben, a mi pénzünk szerint oly horribilis összeg, hogy ezer örökös esetén is másfél millió korona jutna egyre-egyre, le nem vonva az örökösödési illetéket, amely a rokonsági fok szerint változik.

Annak illusztrálására, hogy egy ily örökség az érdektelenekeket is mennyire elkábítja, érdemes megemlíteni, hogy a helyben lakó örökösöknél örökségi jutalékokra már vevők jelentkeztek, mások annak megszerzésére szükséges pénzüsszeget ajánltak fel. Vannak, akik már közös üzleteket óhajtanának velők, de a legtöbb csak az örökség sikeres lebonyolítása után esedékes ajándéka akar és tud ígértelet kivenni.

Ha a hír egész terjedelmében valóság, akkor csak az örökségi illeték fedezné a délkeleti szomszéd országokhoz való huzamos ideig megzavart viszonyunk tisztázásához megkívánt költség jó részét.

— **Tanítói gyűlés.** A nagykanizsai Tanítói Járaskör folyó évi május 13-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg a molnári-i áll. elemi iskolában tartja évi rendes közgyűlését. Targysorozat 1. Elnöki megnyitó. 2. Márkusné Körmeny Emma nyugugalomba vonuló igazgatóúrné ünnepzése az egyesület és községtől. 3. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Gyakorlati tanítás Havesi Jenő molnári-i áll. tanítótól. 5. A postatakarékpénztár a népnevelés szolgálatában. Szabadelőadás Farkas Sándor nagykanizsai posta- és táviró tisztától. 6. Egyhuzamu tanítás falun. Felolvasás Heckenast Károly erdősfai tanítótól. 7. Pénztári jelentés. 8. Indítványok.

— **Gyermek színelőadás.** Még emlékeztében lehet t. olvasóinknak az az általános elragadtatás, mellyel a Kaszinóban megtartott gyermek színelőadás találkozott a közönség részéről. Már akkor általános volt az óhaj, hogy meg kellene ismételní. Most a Gyermekvédő Liga javára a május 9. gyermeknapon a nyári színház helyiségében újra módunkban lesz gyönyörködni a kis művészekben.

— **Pályázat.** A Zalamegyei Árvászeknél átszervezés folytán rendszeresített és a folyó évi május hó 10-én tartandó rendes közgyűlésen választás útján betöltendő, 3600 K évi fizetéssel és 910 K lakbérilletményel járó Árvászeki ülnöki állásra és az ezen állás betöltésével netán megüresedő, ugyanezen közgyűlésen betöltendő egyéb tisztviselői állásokra, ugyancsak a törvényhatóságánál újonnan szervezett, kinevezés útján betöltendő, egy 1600 K és egy 1300 K segélydíj-fokozatba tartozó közigazgatási gyakornoki állásra (amely állásoknak a központba, vagy a járássokba leendő beosztása) azonban csak a f. évi május havi közgyűlésen (fog megtörténni) pályázatot hirdet Árvay Lajos alispán. Ez állásokra az 1883: I. t. cikk értelmében lehet pályázni. A pályázati körvényt a vármegye főispánjához kell címezni és az alispánnál beadni. A pályázati határidő az árvászeki ülnöki állásra május hó 4-ike, a közigazgatási gyakornoki állásokra május hó 19-ike.

— **Exhumálás névtelen feljelentésre.** Farkas Jánosné kiskanizsai asszony a múlt hó 30-án lakásán annyira rosszul lett, hogy hozzátartozói hajtaltájában beszállították a városi közkórházba. Az asszony április 6-án meghalt. A halál okáról idült vesebajt konstatáltak. A nagykanizsai kir. ügyészséghez a napokban több névtelen feljelentés érkezett e halálesetről, melyek együgyü naivitással voltak írva és bár semmi pozitív adatot, vagy vádat nem tartalmaztak, az ügyészség, hogy ez ügyben világosságot teremtsen, megkereste a nagykanizsai törvényszék vizsgálóbíróját az exhumálás elrendelése végett. Április 20-án tetjesítették az exhumálást és boncolást Sipőcz Géza dr. pécsi törvényszéki és Schwarz Károly dr. nagykanizsai törvényszéki orvosok. A nagykanizsai törvényszék részéről Csaszák Miklós vizsgálóbíró jelent meg. A boncolás eredménye eddig ismeretlen, mert a boncjegyzőkönyv nem érkezett be a törvényszékhez. — Egyik helyi lap rendkívüli dolgot lát abban, hogy a boncoláshoz meghívták egy pécsi törvényszéki orvost is. Ebben azonban értesülésünk szerint nincs semmi rendkívüliség. A meghívás magyarázata az, hogy az egyik törvényszéki orvos Szigethy dr. az elhunyt kezelőorvosa volt egy ideig s így a törvény kívánta azt, hogy ő a boncoláson részt ne vegyen. Ez az egyedüli oka és magyarázata Sipőcz dr. meghívásának. Minden más önkényes kombináció.

— **Virágos Nagykanizsa.** Az ablakoknak és erkélyeknek virággal való díszítése lassan, de biztosan Nagykanizsán is hódít. Utjabban Repoch Gyula ügyvéd házában látjuk a „Virágos Nagykanizsa” eszméjének térhódítását, hol a ház Csengeri-uti erkélyét alakították át e célra. Kívánatos lenne, ha ez a szép terv minél szélesebb körben pártfogásokra találna. Az erkélyek és ablakok virágdíszítése megszüntetné utcáink ridegségét.

— **A letenyei kaszinó** a létesítendő dalos-egylet céljaira folyó évi április hó 24-én szombaton saját helyiségeiben tréfás áprilisi estélyt rendez.

— **Budapest és a vidék.** Budapest ellen most egyre lázong a vidék. Nemzetiellenes volta egyre világosabban tűnik elő léhasága mellett. Mi, lenézett jó vidék, ha már elvesztettük szép reményeinket a fővárosban, aki a benne lappangó nyavalyákról és betegségekről tud ma már csak szunot adni, ne szaladjunk többé utána, forduljunk el tőle végképpen. Erőnket tartsuk meg otthon és ne bízzuk e meddő, hiszterikus dámára, ki minden törekvésünket, minden jóakaratainkat kikacagja. Ez a dáma a zsebtünkbe turkál egyre, az erszényeinket keresi, hogy Párisal kacérkodhassék, hogy őt utánozhassa. Rossz tanuló ez a mi fővárosunk, Frankhon fővárosának bulvárd-jain keresi a fejlődés útját, de hibás szeme a franciák nagy erényeiből, nemzeti géniuszából mit sem lát meg csupán csak léhaságukat.

VELMA SUCHARD Nyersen való evésre páratlan.

— **Egyhuzamu tanítás a polgári iskolában.** Tegnap érkezett le a helybeli polgári fiú- és leányiskolához a közoktatásügyi miniszter leirata, mely megengedi ott a már a tanév elején kért és felterjesztett egyhuzamu tanítást. Hétfőn már a régen e célra elkészített órarend szerint történik a tanítás. Nem szabad most már megállapodnunk itt. A felső kereskedelmi iskolában, az összes elemi iskolában be kell vezetni az egyhuzamu munkaidőt. Ezt kívánja a gyermekek és szülők érdeke egyaránt.

— **A sétatér védelmére.** Amióta a sétatér virágbokrai nyiladozni kezdenek, az ór alig győzi ellenőrizni a gyermekeket, kőszá cselédeket, subancokat, hogy ne tördeljék virágjaikat. A rendőrségnél szombaton is egy nyaláb virágot mutatott be, mit a sétatér látogatói letördeltek. Ajánlatos volna, ha egy-egy rendőr is megbízást kapna a sétatér felügyeletére.

— **Az új kávéház.** A nagykanizsai új kávéház alapításáról szóló hír élénk beszéd tárgya volt a városban. Ezzel kapcsolatban mi is azt írtuk, hogy a ház újnapi Elek Lipót tulajdona. Ugy értesültünk, hogy a hirdetés így formában téves, mert a kérdéses háznak több tulajdonosa van. A kávéház létesítése elé több oldalról akadályokat igyekeznek gördíteni, egyelőre még nem tudni, minő eredménnyel.

— **Az új kávéház híre,** mint velünk közlik egy pozitív dolgot már eredményezett: a keszthelyi tervezőt valaki megelőzte. Ugyanis tegnap beadványt intéztek a városi tanácsához, melyben az ötödik kávéháza engedélyt kérnek. A kávéházat a Fő-uti Litke-ház földszinti helyiségeibe tervezik. Ez a terv bizonyára az ottani boltbérletet fogja nyugtalanítani. Így benyolódik az új kávéház ügye — ezidőszereint új kávéház nélkül.

— **Felvétel a tanítóképző-intézetbe.** A pápai áll. tanítóképző-intézet I. osztályában a jövő 1909/10. tanévre 9 teljesen ingyenes, 8 földiját fizető és 3 ösztöndíjas hely jön üresedésbe. Az intézetbe 100 növendék számára berendezett bentlakás van. A kedvezményes helyek a közép- vagy polgári iskola IV. osztályát szép eredménnyel végzett tanulóknak fognak adományoztatni. Ezenfelül a dunántúli református egyházkerület az e kerületből való érdemes fiúkat külön is segíyezi. A teljes díjat fizetők ellátása évi 260 koronába kerül. — A folyamodványok beküldésének határideje május 31. napja.

— **Felolvasás.** A szocialdemokrata párt kötelékébe tartozó több tag engedélyt kért a főkapitánytól, hogy vasárnap folyó hó 26-án a liesingi sör-csarnokban a sajtó napirenddel felolvasást tarthasson. A felolvasó Csorvenka Miklós lesz.

— **Diákok a moziban.** Misztrik mozija husvét óta a Csengeri-úton saját kényelmes és izléses nagy pavilonjában van. Misztrik nemcsak mulatságos műsorral, hanem tanulságos, iskolákat érdeklő műsorral is gondoskodik. Iúen van, hogy a héten egész osztályok látogatták tanítóik vezetésével Ma este új műsor.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméljétek meg álmatlan éjszakáitól. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

A gyermekek szereti a

SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyreállítja és előmozdítja.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér

Kapható minden gyógytáiban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászcipőt — a halászként kell figyelembe venni.

— **Sorozási eredmény.** A nagykanizsai járás fősorozása f. hó 14-étől 20-áig tartott. Sorozás alá került I. korosztálybeli 348; II. korosztálybeli 309; III. korosztálybeli 300; összesen 957 és 2 régebből elmaradott Alkalmaspark találatot 104 az újoncra jutottakra és 44 a póttalálókra.

— **„Drávavidék”.** A Barcon 15 esztendő óta megjelent „Barcs és Vidék” ápr. 10-én megszűnt. Helyébe a fenti címen új, nagyobb terjedelmű lap indult meg, melynek főcélja a slavoniai magyarság érdekeinek védelme. Ismerve félrevezetett horvát testvéreink nem éppen barátságos érzületét a köztük élő magyarság iránt, a Drávavidéknek maga elé tűzött célját fontosnak, hasznosnak tartjuk. Az első szám mutatja, hogy a lap avatott kezekben van, akik a kitzított célt hathatósan fogják szolgálni.

— **Mérgezés.** Balázs Mária 18 éves cselédeleány életuntásából két csomag kőnes gyufát feloldott és azt Rákóczi-utca 26. szám alatti lakásán megitte. A leányt a rendőrség mentő kocsin a kórházba szállították. Gyors segélyek folytán a mérgezés nem életveszélyes.

— **Megszűnt nyári vendéglő.** A kanizsai-aknak oly kevés kirándulóhelyük van, hogy ha egy megszűnik, azt is sajnálunk kell. Miát bennünket értesítettek, most a lazsnaki vendéglő szűnt meg, mert a lazsnaki birtok új tulajdonosa a vendéglői kertek a kastély céljaira használja. A nyári vendéglő évek óta népszerű kiránduló helye volt a kanizsaiaknak.

— **Zsebtolvaj leány.** Jauovics Mari zalaújvári notorius vásári zsebtolvaj a tegnapi hetivásáron Nagykanizsát boldogította. Sikertől is neki Gerencsér Anna cselédeleány tárcáját 6 korona összeggel kilopni. De éppen a kritikus pillanatban Berta Gizella cselédeleány ráismert egykori utitársára, akivel Murakirály felé együtt ültek a vasuton és aki az ő zsebéből is kilopta tárcáját 5 korona és néhány fillér tartalommal. Azonnal jelentette a rendőrségnek, hol a tehetős zsebtolvajt letartóztatták és még érintetlenül megtalálták nála Gerencsér Anna erszényét.

— **Lopás.** Bettelheim Győző gyáros alkalmazottjai voltak Saványó Anna (Bécsi Józsefné) és Bizi Rozi (ösv. Harmat Mihályné). A derék munkásnők a munka mellett arra is kiterjesztették figyelmüket, hogy a magazinból zabot és egyéb tárgyakat lopjanak. Régen figyelték őket a gyárban, míg végre a napokban reggel tettenérték őket, mikor a lopott dolgokat öv. Simonies Lajosné megbízottjuknak, aki már többször volt orgazdaság miatt büntetve, át akarták adni, illetőleg mikor már kiakarta az orgazda csempezni az udvarból. Megindították ellenük az eljárást.

— **Személyes szabadság ellen.** Durva merényletet követtek el 18-án este egy leány személy ellen aljas lelkiüti támadók Perán Teréz 18-án este érkezé vonattal Kanizsára érkezett Budapestről, hogy Boeckán lakó szüleit meglátogassa. Az éjszakát Petőfi-úti keresztanyjánál akarta tölteni, hova el is indult. Utközben egy falujabeli csizmadia legénygyel találkozott, aki beszélgetve kísérte a leányt. Egyszerre neki támad Mandelbaum Gusztáv csavargó és Pimeisl Géza jelenleg tartalékos baka több társukkal. A leányt elszakították kísérőjétől és minden ellenállás, könyörgés dacára a József főherceg kaszánya felé vonzólják. A leány folyton segítségért sikoltott, amit végre a kaszányában egy löhdnagly meghallott, négy embert vett maga mellé és a brutális kezek közül kiszabadította a halálra rémült leányt. Mandelbaumt a rendőrség letartóztatta, Pimeisl-t pedig a katonai hatóság fogja melőben megbüntetni. Mandelbaum ellen ily dolgok miatt már többször folytattak vizsgálatot és néhányszor el is ítélték.

— **Halálos elgázolás.** A kis 15 hónapos Kamper Mariska vigan játszadozott egy talicskában a Weisz Soma-féle cementgyár udvarán. Nem messze tőle Nagy György nagymartoni lakós kocsiára cement-táblákat rakott. A lovak eközben megbokrosodtak, a talicskát felfordították és a kocsi keresztülment a gyermekeken, aki ott nyomban meghalt. A vizsgálatot ez ügyben megindították.

— **Játék a fegyverrel.** A somogy megyei Kisbajom községben Szélid István 9 éves és Kajko-Ferenc 5 éves fiúk egymással játszottak. Játék közben Szélid István egy vadászfegyvert Kajkos Ferenc fejének irányított. A fegyver elsült és a golyó az öt esztendő gyermek fejébe fúródott. Kajkos szörnyet halt.

— **Női- és férfi fehérműveket a legsebb kivitelben készít HALASZ JENON É Osány László-utca 16.**

NYILTTÉR.

Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A gyermek egészségét megőrizni

sokkal könnyebb, mint a betegot meggyógyítani. Ha meg akarjuk védeni gyermekeinket rettegett nyári betegségektől, a hasmenéstől, bélhurutól és hány-székeléstől, akkor tápláljuk a pártlan hatású „Kufeké”-vel.

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes kereskedő: az utaztatásban, a jó kirakásban és az újsághirdetésben. Ez utóbbira ajánljuk Önnek Zalamegye legregibb újságját, a Zalai Közlönyt.

KÖZGAZDASÁG.

Kirakatrendezés és kirakatverseny.

— Aktuális megjegyzések. —

A budapesti kirakatverseny és a husvétii kirakatrendezések alkalmával érdekesnek tartjuk közölni egy kiváló szakembernek dr. Radványi László e tárgyról szóló véleményét:

Egy és ugyanazon kirakatsban az elrendezést bizonyos egységesség jellemezza. Ha egy üzletnek több kirakata van, úgy az egyik kirakatot a másiktól bizonyos változatosság is különböztesse meg. A fűszer és csemegekereskedő például, ha két kirakata van, úgy az egyikben fűszer, a másikban csemegeáru fog kiállítani.

A kirakatot időként változtatni kell s amelyik üzletnek sok a kirakata, ott kevesebbszer, amelyik üzletnek kevesebb a kirakata ott többször kell változtatni a kirakatot, hogy a kirakatok révén minél több felét mutathassunk be a közönségnek. Arra a kérdésre, hogy egy-egy kirakat meddig maradjon változatlan, bizonyára az a legáltalóbb félelet, hogy a kirakatot akkor kell megváltoztatni, amikor az már nem bír az újdonság ingerével s nem vonz már közönséget.

A kirakatrendezésnél érvényesülő célszerű-szempontok legelőmbbje az hogy a kiállított tárgyak kellő távolságban legyenek az ablaktól, illetve a néző szemétől, hogy minden egyes tárgy kellően feltűnjön s jó kivehető legyen.

A kirakatnak áttekinthetőségét, hogy egy mondan a közönség részéről való gyors megértését elősegíti az, hogy az egyforma tárgyak csoportosan egymásmellé helyeztetnek.

A célszerűségi szempontokat szolgálja az árjelző cédulák használata és hangsúlyoznom kell azt, hogy bár jobbjáta közönség előtt kevésbé fontos a portékának az ára, mindazonáltal semmitsem veszít az üzlet előkelősége ilyenek használata folytán és másrészt a jobbmódu közönség sem haragszik meg akkor, ha mielőtt az üzletbe belép, már a kirakatsból tájékozást szerezhet az árak felől. A néma árjelző-cédula néha hangosabban és ékeesebben beszél, mint a legügyesebb eladó.

Egyébként az árjelző-cédulák használata arra vall, hogy az üzlet tulajdonosa szabott árak mellett bonyolítja le üzletét s a jobbjérszű alkudni nem szerető vevőre nézve mindig megnyugtató hatással van az üzletvitel ezen módjának már a kirakat meg-szemlélése után való konstatálása és szivesebben lép be az ilyen üzletbe.

A kirakatsba helyezett áruk romlását elakarva kerülni, elterjedt szokás a valódi áruk helyett talmi árukat tenni ki közszemlére a kirakatsba.

A csemegekereskedők helyesen cselekesznek, amikor kirakatsjukba minél több étvágygerjesztő dolgot tesznek ki. A kevésbé „éhető” papírmasé-sajt viszont nem fog ingerelően hatni a közönségre.

A talmi árukat csak abban az esetben lehet ajánlani, ha az illúzió felkeltése tökéletesen sikerülhet. Ha például csokoládé-táblák helyett fatáblákat adjutszátának megfelelő csomagolással, ami különösen nyáron ajánlatos, amikor a valódi csokoládé elolvadhat a kirakatsban, úgy ez esetben senki sem fogja észre-

venni a turpisságot és a fából készült csokoládé, ha még annyira emlékeztet is a fából való vaskarikára, teljesen meg fog felelni céljának.

A budapesti kirakatverseny alkalmával időszerű dolog a „kirakatrendezés iskolájáról” megemlékezni. Kíváncsok volna végül az is, hogy miként ezt már Aradon meg is eszelezték minél több vidéki város felbuzdulna a budapesti példán s hozzájárulna egy-egy kirakatverseny rendezéséhez.

Egy-egy ilyen kirakatverseny nagyban előbbre viszi a kirakatrendezés ügyét ami hasznára van kereskedőknek és hasznára van maguknak a városoknak is mert a szép kirakatok emelik a város szépségét.

Tőkeemelés a megyében. A tartósnak mutatkozó pénzhiányt a megyei pénzügyintézetek is igyekeznek kihasználni. Mint értesülünk vasárnap a Pörlakai takarékpénztár rendkívüli közgyűlést tart, melyen a K 200,000 alaptőkének felemelését fogja javasolni az igazgatóság. Az intézetnek Nagykanizsán is sok részvényese van.

Drágul az Osztrák Magyar Bank. Nem kell megijedni nem a bankkamatláb emeléséről van szó. Egészben nem történt más, minthogy a bank újabb 1 koronát szed be a feleknek kiadott giro jegyzékért. Eddig ingyen kapták a bank ügyfelei. Igaz, hogy a közönség csak nagyon csekély részének érdekét érinti ez az újítás, hisz az összes giró tulajdonosok száma Magyar-Osztrák Monarchiában alig 6000. Szegény Osztrák Magyar Banknak bizonyára nincs szüksége erre a haterzer koronára. Ez azonban, mint mondani szokták „talált pénz”.

Részvénytársasági alakulások. A múlt év gazdasági eseményei a pénzügyintézet tőkeemelési jegyében állottak. Az idei évet, a jelekből ítélve az új alakulások fogják dominálni. Először a „Pátria” pótkávégyár alakulási híre került felszínre, majd a napokban egy nyomda részvénytársaságé. Beszélnek még a városban egy tézta és egy jeggyári részvénytársaság alakulásáról; ezek azonban még nagyon is a kezdet stádiumában lehetnek, mert pozitív adatokat e két utóbbiról megtudni nem lehetett.

nek a maga hygiénikus lapja meg ne volna, mert ott már régen átment a köztudatba az, hogy csak a helyes és öntudatosan alkalmazott prophylaxys mellett óvhatja meg mindenki a saját, valamint hozzátartozóinak és embertársainak legdrágább kincsét, egészségét. Igazán csodálkozunk kellene azon, ha azokat megszívvelve nem találjuk meg minden művelt magyar család asztalán „A Házi orvos”-t, melynek kitűnő cikkei mindig élvezetes és tanulságos szellemi táplálékot szolgáltatnak az olvasóinak. A lap legutolsó számából különösen kiemeljük dr. Eichhorst egyetemi tanárnak: „Hogyan éljen a szívbeteg ember”, dr. Barabás József tanárnak: „A gyermekkor idegessége” és dr. Löbl Vilmos főorvosnak: „A esontjórészekről” szóló nagyobb cikkeit, — ezeken kívül a „Kérdések és feleletek rovatában”, nemkülönben „Különléte” cím alatt igen sok tanulságos és érdekes apróságot talál az olvasó. A lap előfizetési ára egész évre 2 K 40 f Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI. Andrássy-ut 27. sz. alatt van. Mutatványszámmal szolgál a kiadóhivatal.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEN
TELJES JÓTÁLIÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDEŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1.1-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEJYZÉK INGYEN.

Sziliacs acélfürdő, Felső Magyarország

Egyedül ismert vashőforrás, gazdag szén-sav-tartalommal.

— Legvastartalmúbb ivóforrás belső használatra. —

Idény: május 15-től szept. 30-ig.

Felülmehatatlan vérszegénység, sárgasági betegségek, hátgerinc és idegbántalmaknál, bénulásoknál, kiállott betegségeknek elősegítő.

Mint fürdőorvos Dr. Rohrer A. kiváló fürdőorvos működik. Utazás Wienből 9 óra, északról Oderbergen át, innen 5 óra délről Budapestet át, innen szintén 5 óra Falragaszok Sziliacstól kezdve minden nagyobb állomáson felragasztva.

Bő felvilágosításokkal, utazás, lakás, kedvezményekről, az elő- és utóidényben stb. szolgál a

Fürdőigazgatóság Sziliacson
Zólyom-megye.

Figyelem!

Szülőoltványt, szülővesszőt ne rendeljen addig, míg tölem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona.

Delaware ezre 100 korona.

Cím:

Szifyártó Nagy Mihály
Felsőszeged, (Somogy-megye.)

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesesebajknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető!

Teljesen tisztá!

Kapható ártalmatlan csomagolásban vagy a Szege-Lépcső Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudóvárosi part 3.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

— „A Házi orvos” népszerű és egészségügyi havi folyóirat áprilisi száma újabb tanúbizonyságot adja annak, hogy méltán megérdemli a nagyközönség legteljesebb pártfogását. Hazánk mostoha közegészségügyi viszonyai mellett szinte hézagpótló ez a lap. A nyugat műveltebb államaiban nincsen egyetlen család, kezdve a mágnástól le a legszerényebb anyagi viszonyok között élő kézművesig, mely-

Meghívó.

A Szabari hitelszövetkezet 1909. évi május hó 9-én délután 1 órakor a Szabari róm. kath. iskola helyiségében 1908. évre vonatkozó évszámot

Rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 27. §-a értelmében meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az 1908. évi üzleti eredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Igazgatósági tagok választása
5. Felügyelő bizottsági tagok választása
6. Hivatalos közlöny kijelölése.
7. Netáni indítványok.

Az 1907. évi december hó 31-én a tagok száma 235, üzletrészeik száma pedig 281 volt, az 1908. év folyamán belépett 4 tag 4 üzletrésszel, kilépett 9 tag 10 üzletrésszel, így az év végén van 230 tag 278 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Szabar, 1909. április hó 21-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Sirolin

*Emeli az étvágyat és a testvért, meggyógyítja a köhögést, vladékat, éjjeli izmódást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Minthogy értéketlen utánafoztakat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ár egy csomaglat 4.— koronára.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyévi 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Hádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

Munkásházak.

Nagykanizsa, április 26.

Hazaszerte szép akció folyik a gazdasági munkások érdekében. Nem tudjuk eléggé elismerni ez irányú szociális tevékenységet s mivel a bérházban nyomorgó munkások érdekében úgy a mi városunk, mint községünk szintén közreműködhet, — jónak látjuk azokra a nagy érdekekre tekintettel, melyeket a gazdasági munkásházáról szóló törvény — érint — a törvényt ismertetni s mindenkit aki a békés padifikációnak barátja, ezen sorainkra melegen föl hívni.

A gazdasági munkásházáról való törvény szerint munkásházák azokon a helyeken épülnek, ahol legalább tíz munkáscsalád jelentkezik avégből, hogy szeretne saját otthonába jutni. De ez csak az első lépés. A jelentkező munkásoknak ezt az ügyét a képviselőtestületnek magáévá is kell tenni. Következik tehát, hogy ahol munkásházák épülnek, ott a munkásság a birtokos osztály között egyetértés és kölcsönös méltányosság legyen. Ezt a munkások jól felfogott érdekében kívánjuk. Mert a dolog úgy áll, hogy a munkásházákat kölcsönből építik és a munkás, akinek nincs hitele, hogyan kap kölcsönt? Csak úgy kap kölcsönt, hogy ha a községi képviselőtestület, avagy a vármegye értük kezességet vállal.

A kölcsönt a községi képviselőtestület, vagy maga a törvényhatóság szavazza meg s veszi föl a munkásházákra. A törvény pedig ezt azzal teszi mindenütt lehetővé, hogy fölhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a konvertált kölcsönök kamatterhéből, valameddig a kölcsön fennáll, 2-3 százalékot elvállal. Az eddig föl vett munkásházi kölcsönöknél a munkásra a kölcsön törlesztésnek tehát kétharmada hárul. Nyilvánvaló, hogy midőn a maga kis fészkebe a munkás bevonul, nem fizet többet, mint amennyit eddig bérházban fizetett.

Mivel a képviselőtestületben gazdák ülnek, akiknek a föl vett kölcsönért jót kell állaniok, már ebből is nyilvánvaló, hogy a munkáscsaládoknak igenis szüksége van azoknak jóindulatára, akik saját otthon megszerzésében őket gyámolítani hivatottak. Nem lehet el sem képzelni, hogy ahol a munkáscsalád valami lázongó, önmagával meghasonlott, keserű lelkű ember után indul és a társadalmi meghasonlásnak annyi kellemetlen magját elhinti, hogy ott, mikor a munkáscsalád annyira égető ügyéről, a saját otthona szerzéséről legyen szó, — valami nagy szeretettel karolják föl ezt és a rájuk köveket dobókat kenyérrel hajtánák vissza. Ez emberi természet ily nagylelkűségekről nem akar tudni. Jó bánás, békeség, szeretet hasonló virtusokat fakaszt. Békétlenség, mel-

atlanság, gyűlölség pedig elhidegíti a szívet. Azért legyünk bár akármilyen foglalkozási sorban, becsüljük meg egymást, legyünk egymás iránt méltányosak és igazságosak.

Viszont a gazdaosztályhoz is kérés szóval vagyunk. Jó munkást akit letelepítenek, akinek otthon adtak, aki Amerikára nem gondol, úgy lehet kapni, ha ott, ahol a belső ingatlan szerzése a munkásra meg van nehezítve, az áldott törvény nyomán szeretettel foglalkozunk a munkásoknak építendő házakkal. Meg kell nézni Szentes, Makó, Hódmezővásárhely, Zenta munkásnegyedét. E helyeken egész munkás városnegyedek épültek vagy épülnek. Örömmel megy végig pl. az ember Szentesen a Darányi-utcán, ahol a népjólétnak kedves jelenségeivel találkozik, ahol ezer és ezer kis existencia keserű lelkét fordította meg a törvényhozás gondossága és a miniszter népszerűsége.

Szinte azt szeretnők mondani magistratusunknak: menjenek oda tanulni a társadalmi pacifikáció művét.

Végtelenül örülnénk, ha hírlapírói tollunk egy nagy közkérdés úterére tapintott volna és cikkünk nyomán e szociális téren kezdeményező munkásság következne.

Alakítsunk építő társaságot.

— Nyilatkozat. —

Nagykanizsa, Április 26.

A „Zalai Közlöny” csütörtöki száma szövege a nagykanizsai építések pangását, szünetelését. A lakásinséget vizsgáltuk és kerestük a módot ennek leküzdésére. Kívánatosnak tartottuk, hogy a város járjon elő jó példával és akkor bizonyára a pénzintézetek is érdeklődni fognak a bérházépítések iránt.

A városi ügyek egyik alapos ismerője ez ügyben így nyilatkozott munkatársunk előtt:

— Helyesen tették, hogy végre foglalkoztak Nagykanizsa város építési viszonyaival. A jelenlegi stagnáción segíteni kell, ezt kívánja nemcsak a helyi ipar, hanem a lakosság egyetemének összege, mely mind erősebben érzi a lakásinséget. Ha Nagykanizsán magánosok irtóznak az építéstől, akkor más formát kell találnunk. Alapítsunk építő részvénytársaságot néhány száz ezer korona tőkével. Az építőtársaság felvehetné programjába a tisztviselő munkáslakások építését. Ha elég tőkeerős volna a vállalat, építhetne nagyobb bérházat is és minden oly nagyobb épület, vagy épület csoportot, mely egyes ember anyagi erejét meghaladja. A terv különben nem új. A napokban Pozsonyban az ottani polgármester hívott össze ez ügyben értekezletet és az értekezleten jelen voltak egyhangulag az építőtársaság megalakulása mellett foglaltak állást. Ezt Nagykanizsán is meglehetne alakítani.

Az érdekes terv valóban megérdemli a vele való foglalkozást. A jelenlegi viszonyokon radikálisan kell javítanunk. Üdvös lenne, ha ez ügyben a város házában ankétet hívnának össze. Ez hivatva lenne az óhajokat összegyűjteni és ennek alapján a szükséges mozgalmat megindítani.

A kenyér rabjai.

Valamikor, nem is olyan igen régen azok voltak az „urak”, akik valamiféle hivatalban voltak. A vármegyeházán, a városházán, a jegyzőségen gyönyörű élet volt. Legalább olyanok látszottak. Irigylt állás, tekintély, pénzes menyasszony együtt járt a hivatallal. Ma is folyton hivatal után téri magát a legtöbb ember, noha uton uttálen prédikálják a szülőknek, az ifjúságnak, hogy a hivatalnoki élet nem jövődélmez, hogy nem érdemli meg azt a hosszú fáradságot, melyet elérhetőség ki kell fejteni. A világ forgása hasztalan mutatja, hogy az értelmes, művelt iparos, kereskedő, földműves sokkal kellemesebb, és nagyobb falat kenyéret juttat, mint a hivatali pálya és megbecsülés, az annyira áhitott tekintély is együtt jár már vele.

Hanem hiszen nem erről akarunk ma írni, nem akarunk összehasonlítást tenni e kenyérkeresetek között, hanem be akarjuk mutatni ennek a hajdan irigylt hivatalnoki uri karnak idegőrlő foglalkozását, mely egész életére távol tartja őt családjától. Az a kereskedő, iparos, gyáros, földműves, vállalkozó, aki épügy görnyed munkájánál és szorgalmatlan gondokkal dolgozik, a maga hasznát szolgálja. A jövődélmez, az elért eredmény reménye ruganyosságot kölcsönöz lelkének. Minden nap, minden ügydarab új, változatos és ébresztőleg hat a munkakedvre. Nincs elzárva előre az út, hogy tehetségével, szorgalmával versenytárgyalásait legyőzve óriási eredményeket, vagyont, rangot, becsületet szerezhesen — minden különbözőbb kvalifikáció nélkül.

A hivatalnok folyton a közjót szolgálja. Az ő élete, munkája a másé, csak parányi morzsa jut reá abból, amiért ifjúságát, ámbicióját, tudását eladta. A munka egyformasága, az érdeknélküliség unalmat kelt lelkében. Szorgalmasan bárt, de gépiesen végzi napról-napra munkáját. Idegei eltompulnak, gondolkodása nemcsak nem izmosul, hanem satnyul, elernyed. A hosszú hivatal időt unottan űti agyon és ha végre kikerül onnan, menjen haza családjához, ahol a felesége ruhát, a gyermek írószereket s egyebet kér tőle. Szóval, aki az egész vármegye, vagy az egész város ügyeit intézte az imént, azt most a saját aprólékos szükségletei bántják, mert nem tudja őket kielégíteni. Se üdülés, se mellékkeresetre ideje nincs, mert lefoglalja a helytelenül beosztott munkaidő. Délelőtt 12-ig, délután 6-ig kell az akták föl hajolnia úgy, hogy néhány évi hivataloskodás után teendői semmi vonzóerőt sem gyakorolnak reá.

És gondolnak-e arra, hogy az a sok ezer nap-pali fogságra kárthatottat urak utódai azok a vézna gyermekek, akiknek szanatóriumra, szünidei gyermektelepre, meg tudja a jó ég mire még leginkább szükségük van?

Egyre jajgatunk, hogy az ivadékok degenerálódnak, egyre az orvosláson törjük a fejünket, de az okokat nem akarjuk megszüntetni, mely a bajt előidézte, pedig jól ismerjük őket. Minden munkásnak kötelessége, de foga is, hogy a nap egy részét családjával tölthesse. Ez az idő adja meg a családi élet költsézetét; ez adja vissza a munkás léleknek ruganyosságát új munkára és az ilyenre alkalmas munkaidőbeosztás szükséges ahhoz, hogy egészséges társadalom legyen. Azért vetettük fel az ügyet, mert éppen aktualissá lett. Azzá tette az, hogy most már a polgári iskolában is csak úgy, mint a gimnáziumban az egyházamban elvégzett tanítás kezdődött meg. Nyolcszáz gyermek kapta vissza délutáni teljes szabadságát, az egészségre szolgáló szabad mozgást és levegőt, sőt az önnálló munkára való lehetőséget. Nyolcszáz gyermeket hagy naponkint otthon az apa, aki csak éppen az étkezésnél találkozik gyermekeivel.

Felvetettük e kérdést abból az alkalomból, hogy

a városi hivatalnokok egyelőre csak a nyári időre új munkabeszámítást kérnek a tanácsától. Olyformán, hogy a május — szeptember hónapokban reggeli 7 órától délután 1-ig tartson a hivatalos idő. Meg vagyunk róla egyeztetve, hogy a kérvény elől elzárkózni nem fog az illetékes fórum és befogja látni, hogy annak teljesítése nagy horderejű. Ha pedig ez meglesz, akkor csak egy lépés választ el bennünket attól, hogy városunk összes hivatalában az eddignél célszerűbb hivatalos munkaidőt fognak megállapítani, hogy a hivatalnokvilág ne legyen rabja kenyerének, hanem szentelhesse időt a saját gyermeke és családjának is. T.

A D. K. E. művészestélye.

Ez a második művészestély ez évben városunkban. Szinte jóleső érzéssel konstatáljuk, hogy a művészet terén némi fellendülést vehetünk észre az utóbbi időben. Legalább is erre mutat a fentebbi estélyen a zsufolt terem. S akik ott voltak, a légszebb szórakozásban volt részük. Egy fejlődő tehetség határozott haladását láttuk Pásztor Irma játékában, ki a magyar zeneakadémia növendéke Mozart A moll Rondeauját s Sauer Emil koncert etudjét játszotta zongorán. Bár játéka nem szűkölközik a fejlődő művészetek karakterisztikus jegyei nélkül, mindazonáltal a darab megválasztását nem tartom szerencsésnek. A kisasszony játéka különben dicséretet érdemel a szorgalmas törekvéért, melylyel a darabotkat teljesen sajátjává tette és az előadásba némi egyéniséget is vitt bele.

Játékára a patrióta érzés akkora tapsban tört ki, hogy ráadásul kellett a tüntető óvációt meghálálnia. A ráadásban intenzívebb játékkal találkozunk a színben, finomságban, technikában egyaránt tökéletesebb elevenséggel nyújtotta tudása teljét. Góth Sándor, a Vígyszínház művésze adott azután elő egy tört epizódot a fővárosi művész életéből. Valami kedves, valami meglepő áradt ki a közvetlenséggel ösztönözött esemény töredékekből, amit kétségtelenül a művészi invenció s a szubjektív érzés mélységének kell tulajdonítanunk. Egyéni motívumokból építette fel előkelő izléssel, amit elmondott s amit zugó tapssal is fogadott a hallgatóság. Fodor né Aranka, az Operaház művésznője énekelt ezután. Kár volt azonban, hogy előadásában a program sorrendjét teljesen felforgatta. Tökéletes művészetével teljesen elragadta a közönséget. Hangjának meleg csengésével, erőteljes, izmos alsó regiszterével, énekművészetének nemességével és a darabok átérzésének hevélvel nagy hatást ért el. Különösen a Prófeta áriában csillogtatta művészi rátermettségét. A lehetőszerű pianissimóknak a lendületes deklamálás tiszta fortissimóiban való feloldása nem maradt hatás nélkül. Kiadós hangja a Sámson és Delila áriában is tökéletes stílus érzéssel érvényesült. Bizet Carmen dalába formailag csupa meglepetést, eredetiséget s ötletességet vitt be művészetével. Azonban a magyar dalok előadásában már némi indispozícióval küzdött. Meglátszott rajta a művészi rutin, mely az érzés melegségének és légységének rovására volt.

A zongorakiséretet Blumenschein Vilmosné adta az énekszámokhoz. Mint mindig, úgy most is, elsősorú zenei tudással, fényes gyakorlati készséggel mutatta be kísérő művészetét. Az énekes művésznőhöz ma is művészi előnyvel illeszkedett s mindent szabatos és átgondoltsággal értelmezett feladatában. Góthné Kertész Ella szavaltát Gárdányi Géza rövid verseiből (Csutóra. Levél a tanyáról. Rohitson. Öregapám. Bárókisasszony.) frenetikus tapssal fogadta a közönség. S ő minden vers szavaltával diadallal vonult be laikusok és hozzáértők tudatába, szeretetébe. Gyors és biztos áttekintéssel a mű intencióinak finom megértésével s egyéni temperamentumának érvényesítésével szinte játszott a közönséggel, melyet teljesen lebilincsel s meghódított. Alig akarták elengedni a nézőtérrel, annyira tetszett egyénisége és művésze egyaránt. A Baccarat című dráma előadott jelenetében a Góth házaspár a művészi élvezet teljéig nyújtotta. A művészi tudás és előadás igazi diadala volt az a kitüntetett s jutalmazó tapsvihár, melylyel a jelenet előadását jutalmazta lelkesedő közönség. A művész és művésznő színészegyenlősége a legszerencsésebb harmóniában volt az alakított s bemutatott jellemmel. Így nem különös, ha ragyogó művészetük ezer színben pompázva ragadta magával még a közömböset is. Szimpatikus tetszés kísérte a jelenet minden részletében a rátermett művészeket. Góthnéban egy gazdag, érdekes egyéniség jelent meg teljes ragyogásában

előttünk. kit természetessége, indulatának megrázó heve, beszédjének még a szenvedély kitörése alkalmával és átható értelmessége s megjelenésének imponáló szépsége egyaránt közel hozott a hallgató szívéhez. Góth művészi diadálának fényében öntudatos és biztos.

S ebből az öntudatból fakadt az a sokoldalúság, melylyel szerepében meglepte a közönséget. A művészi élvezet sajátos szeszencióit nyújtotta, melyben az izlés s az előadásban való rátermettség tisztán és nemesen reprezentálódott. Egy regényes s éppen nem harmonikus élet intim eseményei ekhóztak a jelenetben és az előadásban, melyben a mesteri kidolgozás és lelki megértés tökéletes minőségét nyújtotta. Játékuk annyira érdekes s érdekességben annyira komplikált volt, hogy meg sem kísérelm a további elemzést. Lukács J.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvel
mindenütt kapható.

HIREK.

KÓRHÁZBAN.

Nehézságu, nagy folyosókon járok,
Félig gyógyult betegek jönnek-mennek,
Új egészséget remélve örvendek;
Baesett arcu férfiak, nők, lányok.

Köröskörül suhogó, párnás ajtók,
Olyan sejtelmesen kínos itt minden.
Remegve csüngök az ajtókilincsen.
Szegény, szegény, szomorú, bús sóhajtók!

Itt is — ott is kinyílik egy terem,
Elmegyek. Még megnézni sem merem
Amott egy beteget vagdálnak épp most ...

S amint fehér kötényben elsiot,
Felsir bennem a sok vőzna-ideg;
Féltessenek tartok mostan egy övöst!

Abonyi Andor.

Miért oly kevés a cseléd?

— A cselédhiány egy lélektani oka —

(v.) Ságodi nagyságának ismét nincsen szobaleánya s mi természetesebb, hogy a kötelező zsrnapon bocsánatot kér a meghívott asszonyoktól, hogy csak kisegítő szobaleánya van. A zsrnak beszéd tárgya ismét csak a cselédkérdés. És erre mindegyik urnó elkezdé elemezni a cselédség pszichológiáját, perazé tekintetbe se véve a cselédség emberi mivoltát és a lelki látás legparányibb tehetsége nélkül.

Bizony pártam, mondja Rautenfeldné, a cselédnek reggel 6 órakor fel kell kelnie és minthogy nálam vacsora előtt és vacsora után is van vendég, épen éjfélkor fekszik le.

— Hát a saját ügyeit mikor végzi a szobaleánya, kérdi Ságodiné.

— „Mikor? Hát miféle magánügye lehet egy szobaleánynak?” éneklé Rautenfeldné. Azt elvégezheti, amikor akar, mondja mosolyogva nagy szakismerettel.

A világtól teljesen elváltan élni, ez egyik oka annak, hogy miért nem akad leány, aki kényszerűség nélkül elmenne házhöz szolgálni. Evvel jár a társadalmi magány is. A társadalmi elszigetelés következtében már eleve megvan az ellentét cseléd és gazda közt és a hol a cseléd ezt az ellentétet túrheterellennek érzi onnan szöki minden eszközzel. Itt a hónap eleje, vagy közepe, tehát felmond.

— Miért mond fel? Kérdi a nagysága.

— Elmegyek nagysága kérem Pestre. Ott könnyebben megélek. Ez a rendes kifogás.

— Hát hisz nálam is igen jó helye van?

— Igaz, de én mégis tudom, hogy el kell mennem én is csak ember vagyok, majd találkszik valaki, aki elvesz, vagy kitart. Lehet, hogy nagyságának igazsága van, de én is akarok szerencsét próbálni. És így elválnak cseléd és a háziasszony, egymással szemben mint teljes idegenek és mire a hurcolóné hozza a másik cselédet, már a nagyságos asszony az elődnek a család nevét is elfelejtette, ha ugyan valaha tudta.

„A mi társadalmi berendezésünk, mondja Wulffen az uraságnak nem engedi meg, hogy a cselédség magánügyeivel törődjék. Így aztán a cselédnek minden bizalmasságát megakadályozzák. Pedig bizalmasságra a cselédnek is szüksége van emberi és szociális szempontból is. A mi háziasszonyainknak nincsenek szociálisan nevelve; azért a szociális kérdésekhez se értnek, de érzékük sinés hozzá.”

Pedig semmi sem bántóbb, mint a társadalmi elszigeteltség. Hisz a büntető igazság épen evvel sújtja a bűnös embert és mi azt akarjuk, hogy cselédjeink társadalmi elszigeteltségükben hű szolgálatokat teljesítsenek egy kiellen jelenben és egy szomorú jövőre való kilátással? Ez egyik oka a túrheterlenné vált cselédhiányuk.

— Athelyezés. A honvédelmi miniszter a pécsi 19. honvéd gyalogezredtől a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezredhez áthelyezte Véghegyi Aladár dr. ezredorvost, aki új állomáshelyét már el is foglalta.

— Tartalékosok hazabocsátása. A Boszniába vezényelt 48-ik gyalogezred tartalékosai szombaton jöttek haza, számszerűen 456-an. Be sem szállásolták őket csak egy ebédet főztek nekik a főgimnáziumi kisegítő laktanyán, aztán leszerelték és ki-kiboldogan ment családijükhöz. A póttartalékosok és rendes szolgálatban levők elbocsátásáról egyelőre nincs szó. Erre még továbbra is az annektált tartományban maradnak.

Mint értesülünk, a 48-as bakák közül két ember halt meg Boszniában. Az egyik, egy bánokszentgyörgyi úr, sarjachban halt el, a másik szintén súlyosabb természetű betegségben.

— Vörös május elseje. A helybeli szociáldemokrata párt óriási vörös plakátokon hirdeti, hogy május elsején tüntető körmenetet tart. Délután 2 órakor zeneszóval, jelmondatos táblákkal indul az Eötvös-térről ki a sörgyárba, hol szavalás és beszéd lesz a munkánép lelkületének megfelelően.

— A nagy kir. szab. osztályorsjegyek nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is óriási kelendőségnek örvendnek, mert nyeremény esélyeik rendkívül előnyösek, tervezettük pedig szolid és kedvező. Gyorsan, várhatóan nagy vagyonhoz jutni, csak nagy szerencse nagyobb nyeremény utján lehet, ezért ajánljuk, hogy t. olvasóink is tegyenek szerencsekísérletet és vegyenek Kiss Károly és Társa bankházában (Budapest. Kossuth Lajos-utca 13.) sorsjegyet. E hírneves főelárusító részvénytársaság teljesen megbízható és előzékeny. A remény pedig boldogít és Kiss Szerencséje Nagy!

— Állami gyerekek felruházása. Az állami menhely kanizsai gyermektelepén a múlt évi augusztus óta 191 gyermeket helyeztek el. Hogy milyen áldásosan működik ez az intézmény és hogy mily kielégítő gondozásban részesülnek a gyermekek az egyes családoknál, mutatja az, hogy e 9 hónapban összesen 4 gyermek halt el. Tekintve, hogy az elhagyott gyermekek között a halálozás óriási mértékben szokott pusztítani, ez a szám (2 százalék) rendkívül megnyugtató. Most érkezett meg a szombathelyi igazgatóságtól a gyermekek nyári ruhái, melyeket a napokban fognak a régi gimnázium épületében kieszteni Schwarz Károly dr. telepörvos és Áts József városi tanácsos jelenlétében.

— Lesz-e májusban utóállítás? A május 5-ére tervezett utóállításra sok jelentkező van. Minthogy azonban a fősorozások az ismeretes késedelem miatt még májusban is tartanak ennél fogva a sorozó bizottság ott van elfoglalva. Erről a katonai hatóság értesítette a polgármestert. A májusi utóállítás csak az esetben tartható meg, ha az alispán más sorozóbizottságról is fog gondoskodni, ellenkező esetben a májusi pótsorozás elmarad.

— **Kanizsai leány házassága Kairóban.** Megemlékeztünk annak idején arról az átiratról, melyet Szarvassy kairói cs. és kir. konzul küldött Lengyel Lajos Nagykanizsa város főjegyzőjének, mint anyakönyvvezetőnek. A konzul az átiratban jelentette, hogy Munkácsy Máriát, Ibrahim pasa özvegyének: Princesza Ismael hercegnőnek komornáját eljegyezte a hercegnő udvari koesisa, a 30 éves magyarországi Molnár Pál Pusztagyendváról. Az érdekes eljegyzésről a „Zalai Közlöny” közlése nyomán néhány fővárosi lap is megemlékezett. — Most arról értesülünk, hogy a kairói hercegi udvarban élő magyaroknak április hó első napjaiban megtörtént az esküvője is. A házaspárt a hercegnő sok drága ajándékkal lepte meg. A házasságnál több magyar is jelen volt, mert a hercegnő udvarában többek között alkalmazva van Vint Mariska, ki 1903-ban és Némethy Anna, ki már a nyolcvanas években ment ki Nagykanizsáról a hercegi udvarba, mint házvezetőnő. — A fiatal házaspárnak eszük ágában sincs hazajönni, mert a hercegi udvarban jól megdolgoznak.

— **Népfürdő.** A népfürdők szociális jelentőségét már több ízben méltattuk. Felsoroltuk az okokat, melyek egy nagykanizsai népfürdő alapítását indokolják, melyek közt nem utolsó helyen áll a mostani fürdők magas árai, melyek nem a nép szegény viszonyaihoz alkalmazkodnak. — Szombathelyen értesülésünk szerint, most épített majd az ottani iparoskör munkásfürdőt. A fürdő építési költségét 35455 koronára, berendezési költségét pedig 29162 koronára tervezték.

— **Az ország legnagyobb ipartelepének egyike a Bohn-féle téglagyárak,** melyek amellett, hogy sok ezer munkásuknak állandó keresetet nyújtanak, a hazai iparnak dicsőségét is szereznek. A Bohn-féle szab. természetes vörös fedéleserepek általános kedveltségnek örvendenek.

— **Nem lesz új kávéház** Közöltük már, hogy az ötödik kávéháza engedélyt kértek a városi tanácstól, mely a kérelmet teljesítve a jogot kiadta Steiner Józsefnek, a Központ kávéház társtulajdonosának. Ezzel egyuttal a jelekből ítélve, lekerült napirendről az ötödik kávéház ügye. Beszélük ugyanis, nem valószínű, sőt valószínűtlen, hogy Steiner József az új kávéházat létesíti, mert hisz a Központ tulajdonosai évekként ezelőtt emeleti helyiségeiket is bezártatták. Ez azonban szintén csak kombináció.

— **Fokozott nyereséyesélyek.** A nagykir. szab. osztálysorsjáték most kezdődő XXIV. sorsjátékának ma nyilvánosságra hozott nyereséménytérveze 15.000 darabban kevesebb sorsjegymennyiséget tartalmaz, amennyiben az eddigi 125.000 helyett csak 110.000 sorsjegy kerül kibocsátás alá. Dacára a sorsjegyek ezen nagy redukálásának, a sorsjegyárak változatlanul megmaradtak, sőt ugyanigy a 600.000, 400.000, 200.000, 100.000, 90.000, 80.000, 70.000 stb. koronás főnyeresémények is kisorsolásra kerülnek. Ez által a XXIV. sorsjáték minden résztvevője 12 1/2 százalékkal nagyobb eséllyel játszik ezen főnyereséményekre, mint a lefolyt sorsjátékban.

— **Népgyűlések.** A nagykanizsai szociáldemokrata párt folyó hó 27-én este fél 7 órakor a sörgyári vendéglő nagytermében a sörgyári, pótkávégyári és téglagyári munkásokat népgyűlésre hívja össze. Ugyancsak a sörgyári vendéglőben 27-án este fél 7 órakor a kefégyári cipő- és játékgyári és malom munkások számára tart népgyűlést. Mindkettőnek napirendje: Miért és hogyan ünnepeljük a május 1-ét.

— **A züllött gyermekek érdekében.** Az utóbbi időben ugy a fővárosban, valamint a vidéken is felette megrikkultak a törvényszéki rovat azon hírei, melyek fiatal, valóságoslag még gyenge korban levő gyermekek által elkövetett bűnökről számoltak be. Hogy most javult a helyzet, az egyedül az Országos Gyermekevédő Ligának köszönhető, mely rövid 5 évi fennállása óta máris 14.226 elhagyott gyermeket mentett meg az elzüléstől és szeretettel karolva fel őket, a társadalom hasznos munkás elemévé ne-

veli fel. A Liga tehát méltán megérdemli, hogy a közönség őt emberbaráti törekvéseiben hathatósan támogassa, mert azt talán felesleges is bővebben fejtegetni, hogy a ligának céljai elérésében jelentékeny anyagi erőkre van szüksége. Az anyagi erők gyarapítását célozza a liga által most rendezett tárgysorsjáték is, melynek szervezete valóságos szentáció, mert a kibocsátott sorsjegyek mindegyike feltétlenül nyer és a legkisebb nyeresémény is művészi izléssel készült arany vagy ezüsttárgy. A sorsjegyek ára darabonként 1 korona 50 fillér és kapható minden dohánytözsdeben.

— **A tisztaság érdekében.** Tapasztaltott, hogy egyes házakból törött cserépedényeket, ócska vasedényt, törött üvegeket s hasonló tárgyakat a székretükra hányanak. Minthogy ez a köztisztaság ellen való cselekedet, a főkapitányi hivatal értesíti a lakókat, hogy ilyenmód cselekvéstől tartózkodjanak, mert az utrendőri 1890. évi t.-c. 129. §-a értelmében az ily kihágások 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtottak.

— **Cserebogár.** Szokatlanul korán és rendkívül mennyiségben jelentek meg az idén a cserebogarak. Hatósági intézkedések volna szükségesek, hogy a cserebogarak irtása megfelelő mértéket öltsön. A keszthelyi főbíró ilyen irányú intézkedést már tett járásában; sőt Gyenesdiáson 100-anlont 2 fillérrel veszik a gyarmekektől, csakhogy minél nagyobb buzgalommal szűntessék a káros rovarokat. Az első napon 90000 darabot fogtak. Jó volna nálunk is valamiféle intézkedés.

— **A világ legjobb anyósa.** Hetty Green a világ leggazdagabb asszonya férjhez adta leányát New-Yorkba. Ezután nagyon elhagyatottnak érezte magát hobokeni egyszerű lakásában. Fogta magát a jobb meggyőződése ellenére, New-York egyik legdrágább szállójában, a „St. Regis”-ben vett két szobás lakást, melyért heti 125 dollárt (625 korona) fizet, míg Kobokenben csak 42 dollárt fizetett havonként lakásáért. Mr. Wilke Astor, az udvarias vő, felajánlotta palotájának egy részét Hetty Greennek, de ez kijelentette, hogy nem akar családi otthonukba tolokodni. Hetty Green e tétivel a világ legmáltányosabb anyósának bizonyult.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

(Adat nélkül. — Igazság, vagy nyomdatelminika? — Kisvárosi szenzációk. — Egyhuzamu munkaidő. — Ujságcikkék a gyermekvédelemről — Megjöttek bakáink.)

Egy beteg asszony elhalt a városi közkórházban. A halálesetről névtelen levelek érkeztek az ügyészségre, mely a vizsgálatot elrendelte. Nem vezették ezt még ismeretlen tettesek ellen sem, csak a haláleset körülményeit vizsgálták a tényállás tisztázása végett. Szóval nincs sem személy ellen intézett feljelentés, sem pedig terhelő adat. Egyes sajtó organumok mégis neveket hoznak már forgalomba, kikről állítólagos mulasztásokat sorolnak fel. Minden szavuk állítólag és állítólag, de azért sorok közt ott sottenkedik a lehetőség gondolata, mely minden adat nélkül intézményt és vezetőket akar kompromitálni. Mindeuki szereti az igazság védelmét, pártolja az elnyomottakat. De ezt csak adatok alapján szabad. Bizonyíték nélküli, amerikai mintájú nyomdai kiállítással szedetett riport nem alkalmas az igazság megvédésére. Ha van mit büntetni, akkor ott van a pártatlan bíróság, mely igazságot fog szolgáltatni.

Kisvárosnak legtöbbszörre kiesiny a szenzációja. Például a héten híre járt, hogy Nagykanizsán új kávéház alakul. Sejtelve sincs a közönségnek mennyi érdek szálát hozott mozgásba e puszta hír. Pedig csak egy kávéházzal van szó, mely nem más mint üzleti vállalkozás. A kisváros közönségét egy ilyen magán vállalkozás is mozgásba hozza. Mintha fontosabb társadalmi kérdések nem lennének a napirenden.

A napirend legújabb pontja az egyhuzamu munkaidő ügye. Ez a helyes és okos mozgalom lassan, de biztosan sikert arat. Magáról az úgyról a „Zalai Közlöny” más helyén talál cikket az olvasó. E helyütt csak a történeti hátság kedvéért teszünk említést. Remélhetőleg ez a mozgalom minden irányban tért hódít és így e rovat krónikásának más-kor is lesz alkalm a tárgyban nyilatkozni.

A gyermekvédelem humánus ügyét a magyar sajtó lelkesen pártfogolja. Mi is közöltünk e tárgyban több cikket. Ezek közül az egyik az „illetékes körök” figyelmét is magára vonta. Erről különben más alkalommal.

Szomoruan mentek, vigan jöttek bakáink. Alig néhány hetet töltöttek ott Bosznia földjén, melyre ugy emlékszünk vissza — mondotta egy visszajött rezervista e sorok írójának — mint egy álmoképre. „Még egy hónapja sincs, mikor Boszniában a vonatból kiszállva sirva hallgattuk a katonabanda „Zum Gebet” akkordjait. S ma már itthon vagyunk. Nincs más emlékün, mint egy piros bosnyák sapka. A többit jobb elfeledni.” Így beszélt az öreg rezervista, ki a hét legboldogabb embere volt.

Anonimus.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használták vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közhvényél, a csukorbetegségél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető!

Teljesen tisztá!

Kapható minden gyógyszertárakban vagy a Szeged-Liptói Salvatorforrás Vállalatnál.

Budapest, V. Rudólykapart 2.

KÖZGAZDASÁG.

Birtokvásárlás. A palini uradalmat, a flandriai gróf volt birtokát megvette Kele Sándor cs. és kir. kamarás és fogalmazó a földm. miniszteriumban.

Husvizsgáló tanfolyam vizsgálja. A Kertész Lipót városi állatorvos vezetése alatt álló husvizsgáló második tanfolyam vizsgálja folyó hó 30-án lesz.

Az alsólendva—murakereszturi vasút ügyében értekezlet volt Bellatineon, melyen résztvettek Muraszombat vezető emberei, élükön Batthyány Zsigmond gróffal. Az értekezlet kimondotta, hogy a vasútépítés ügyében nagyobb mozgalmat indít. A törzsrészenyek jegyzésének gyűjtését megindítják.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban május hó 2. napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. II. Rákóczi Ferenc-utca 2.

Be van bizonyítva,

hogy az utcai falragaszokat kevés ember olvassa, mert ritka ember tölti az idejét utcai plakát olvasással. A kultur államokban az újság a fő hirdetési eszköz. Ön olcsó pénzért hirdethet Zalamegye legregibb újságjában, a **Zalai Közlönyben.**

Szabadalmazott Bohn-féle termék-
szetes vörös fedőcserep.

BOHN nagykikindai cserepe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB
ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

95

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXIV. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1909 május hó 19. és 21-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság, és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest. 1909. évi április hó 25-én.

MAGY. KIR. SZAB.
OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA.
LUKÁCS- HAZAY.

FIGYELEM! Sok értékelten utánszót
szoktak ajánlani.

Globin
cipőtisztítószer
legszebb

**fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.**

Kérjünk mindenütt határozottan GLOBINT-
Fritz Schulz jun. r.-től.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt
ne rendeljen addig, míg
tőlem árjegyzéket nem kór!
Gyökerező oltványok ezre
140 korona.

Delaware ezre 100 korona.

Cím:

Szijgyártó Nagy Mihály
Felsőseged, (Somogy megye.)

„H-1-1-17” — „Papa megengedte! Hoz' valódi János-1000
Anticocain-cigarettafüveket fűdobozban!”

Figyelem! Csak a „JACOBI” jelzéssel valódi!

Minden dohoz egy érdekes hüvöszkártyát
tartalmaz.

A „ZALAI KÖZLÖNY”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Nádor-utca 7. sz. alatt van.

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a kipróbált

„OTTOMÁN”- cigaretta papírt vagy hüvelyt!

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyévére 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
Dr. Villányi Henrik.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Mádor-utca 7.
Hirdetések díjazásában szerint.

A vidéki riporter.

A budapesti nagy kávéházak bohém-asztalainál gyakran hangzik el jóakaratu sajnálkozással ez a két szürke szó:

— Vidéki riporter...

Ezek a sorok nem akarnak vitázni a sajnálkozókkal — és nem soroljuk elő, hogy a főváros legjobb újságírói sorában sokat tisztelünk azok közül, akik egykor vidéki riporternek voltak — de mégis meg kell mondanunk, a hírlapírók legjobb iskolája a vidék. Itt elválnak, hogy ki riporter, ki lehet újságíró.

Természetesen, amikor vidékről beszélünk, nem az avatag élcekből ismerős „Kuraocsi Hiradó és Vidéke” fajtájú lapot fontartó városra gondolunk, hanem a vidék alatt a kulturvárosokat értjük. Persze, még e helyeken is van olyan zug e városokban, ahol valami világtól elmaradt szuette hivatalban öreg bácsik pipáznak és dohogva fogadják a riportert:

Van itt egy-két akta, ujdondás uram-öcsém. Ha nem lesz eső, a jövő héten elmondhatom, mi van bennök. Nagyon szivesen. De há esik, nem olvasok. Ugyis rá ér az.

Miért más valami, hát a vidéki riporter, mint a fővárosi?

Pillantson be az olvasó a vidéki újság konykájára. Azok a fiatal emberek, akik itt készítik a holt napi kávé mellé a lapot, rendkívüli munkát vegeznek. A fővárosban a szerkesztőség kényelmes asztalához ül a riporter és várja, mit hoznak a könyvatos jelentések. A vidéken az újságíró maga teremt meg a maga szenzációit. Itt kezdődik a munka. Mint vizslának, szimatja legyen a vidéki riporternek. Annak szemé mindenhová lát. És nincs az a hely amit elkerüljön. Külön talemtrum ez.

Értsen a megyei közigazgatáshoz, ismerje a város ügyeit, érezze ki az ügyészi hivatal szenzációit, tudja megítélni, mi érdekes a törvényszék tárgyalásaiból, sejtse a detektívek bravurjait, fürkésze az egyetek titkait, legyen katonai szakember, legyen színházi kritikus, filozofáljon ildomos témákon, harsogjon vezéroiikket, regéljen tárcát, sottogjon verseket, humorizáljon tarka krónikában és sirjon a gyászrovatban. És még nem is mondtunk el mindent. De azt mégis hozzátesszük, hogy ezenfelül komoly és megbízható politikus is legyen és a fővárosi ügyek minden frázisát is ismerje.

Önkéntelenül áthágtunk egy vonalon. Kitétszik a mondottbkból, hogy a vidéki riporter nemcsak megszerzi a napi érdekes eseményeket, hanem azokat meg is írja a megfelelő formában.

Hogy mennyi leleményesség, fáradozás, utánjárás, buzgalom, lelkiismeretesség, tudás vész el a hírek megszerzésében, arról külön

fejezeteket kellene írni a vidéki riporter természetrajzához.

Itt még azzal egészítjük ki ez átlagos vázlatunkat, hogy a vidéki újságíró egy különös, speciális küzdelemben verekszik mindennap, amit műnyelven így hívnak: lemaradás. A vidéki városokban rettenetes csapás egy olvasóra, ha nem olvashatja végig négy-öt lapban ugyanazt a szenzációt, hogy például egy uriaszony a szállodában rejtélyes körülmények között elájult és ma is eszméletlen. Ennélfogva halálra vételkednek a lapok, vagyis a riporternek, hogy olyan szenzációval szolgáljanak, amit a másik lap, a többi riporter nem közöl, nem tud. Hogy ez sem valami egyszerű munka, az is bizonyos.

És még valamit tudnia kell a vidéki újságírónak igen jól. Hogy mit nem írjon meg. A betű öl, az százszor igaz vidéken. Ha a fővárosban erkölcsileg kivégzek valakit az V-ik kerületben, átmegy Budára és él tovább, mint a becület lovagja; fűtyül az újságra. De vidéken ez másként megy s hogy mindebben kiigazodik az újságíró, talán még tizenhatodik érzéke is van.

A vidéki riporter ez érzékeivel különösen érdekes volna foglalkozni. Meglátnánk akkor, mi a hírlapíró iskolája.

A gyermeknap.

— A rendező bizottság névsora. —

A gyermeknapot rendező bizottság megalakította szűkebb bizottságait és azok a következők:

Sajtóbizottság: Elnök: Szalay Sándor, társelnök: Dr. Villányi Henrik, titkár: Dr. Bartha József, intéző: Nagy Samu, Gáspár Béla, Kertész József, Gürtler István.

Sorsjegybizottság elnök: Kövesdi Boér Gusztávné, társelnökök: Szurovy Gézáné, Blau Lajosné, dr. Blau Simonné, Sartory Oszkárné, Kanu Irma, Farkas Vilma, Rauscher Adolfné, intézőség: Fendler Hugóné, Szalay Sándorné, Kugler Antalné, Kardos Józsefné, Haas Vilmosné, Csizmadia Vilma, Brandlhofer Antalné, Gürtler Ferencné, Ujváry Gézáné, Banekoviczné Nyakas Viktoria, Erdősiné Novák Lujza, Kottler Gusztávné, Jutasiné Reiner Mária, Lendvai Samuné, Szigeti Samuné, titkár: Pfeiffer Elek

Vásáribizottság: Elnök: Szekeres Józsefné, társelnökök: Marzsó Tiborné, Sommer Ignácné, Lajpcig Antalné, Junga Sebné, Györfy Jánosné, özv. Tuboly Gyuláné, intézőség: Székely Nándorné, Heltai Józsefné, Vajda Márkné, Neumann Aladárné, Pfeiffer Elekné, Mathea Károlyné, Petrics Ferencné, Miltényi Sándorné, titkár: dr. Miklós Dezső

Urabizottság: Elnök: Vidor Samuné, társelnökök: Vécsey Zsigmondné, Plihal Viktorné, Elek Ernő, Juretzky Istvánné, Rothschild Jakabné, Viosz Ferencné, Rapoch Gyuláné, Bentzik Ferencné, Kaffka Lászlóné, Deák Péterné, intézőség: Josifovits Milivojné, Horváth Jenőné, Halvax Frigyesné, Sauer Ignácné, Blau Béláné, Rác Gizella, Genesi Ödöné, Stern Sándorné, Blumenschein Vilmosné, Gröber Lászlóné, Mair Józsefné, László Józsefné, Poredus Antalné, Tibolt Boldizsárné, Almásyné Mantuano Janka, dr. Berecky Viktorné, Böhm Emilné, Svastics Elemérné, titkár: dr. Bentzik Ferenc.

Gyűjtőbizottság: Elnök: Rossenberg Ri-

chárdné, társelnökök: dr. Dobó Dezsőné, Grünhut Henrikné, Fábíán Zsigmondné, Remete Gézáné, Schranz Ödöné, Schranz Istvánné, dr. Eöri Szabó Jenőné, Kenedi Imréné, Dreven Lajosné, intézőség: Kleinfeld Ignácné, Balog Oszkárné, Böhm Emilné, Gutb Arnoldné Samu Józsefné Münz Jenőné, Löwy Arnoldné, Harsayné Mantuano Gizella, Kovácsné Csillag Ilona, Németné Fülöp Krisztjáná, dr. Lőke Emil, Kertész Lajos, Bogenrieder Károly, Goldhammer Károly, Bokor Gyula, Székely Nándor, titkár: dr. Rothschild Béla.

Agitáló bizottság: Elnök: dr. Schwarz Adolf, társelnökök: Sommer Sándorné, Pálfi Alajosné, intézőség: Farkas Jenőné, Fischl Lajosné, Király Sándorné, Révész Lajosné, Rosenfeld Józsefné, Schilhan Jánosné, Rubin Károlyné, Heltai Józsefné, Rapoch Gyuláné, ifj. Fesselhoffer Józsefné, Leitner Ernőné, dr. Fodor Aladárné, Váry Józsefné, Kesselbauer Olga, Abraham Katalin, Bartos Irén, titkár: Dr. Gärtner Antal.

Ünnepélyrendező bizottság: Elnök: dr. Schwarz Adolfné, társelnökök Kenedi Imréné, Grünhut Henrikné, Lajpcig Antalné, intézőség: Thalmeyer Adolfné, dr. Tripammer Rezsőné, Bogenrieder Józsefné, Weiss Tivadarné, Ötvös Emilné, Szakonyi Gézáné, Stern Sándorné, Szilágyi Adolfné, Wuzsl Alajosné, dr. Villányi Henrikné, dr. Weisz Lajosné, dr. Neumann Edéné, dr. Ollop Mórúé, Dénes Lajosné, Kéri Jenőné, Ledofsky Ernőné, Farkas Vilma, Szalay Idus, Áts Erzsé, Böhm Emil, Dobrovics Milán, dr. Lőke Emil, Lajpcig Antal, Gürtler Ferenc, titkár Radnai Jenő.

Ifjúságvezető bizottság: Elnök: Remeténé Mágot Józsa, társelnökök Schnell Alfredné, Szalay Sándorné, dr. Berecky Viktorné, intézőség Szalayné Juk Etelka, Váry Jolán, Mantuano Mária, Nagyné Stetter Boris, Haba Bóza, Keményné Klein Julia, Kertész József, Kertészné Grünbaum Sarolta, Löwenbach Józsa, Freund Karolin, Hirschfeld Rezső, Hajgató Janka, Szabóné Kozó Anna, titkár Hegedűs György.

Számvizsgáló bizottság: Elnök: Ebenspanger Leó, társelnök dr. Rothschild Samuné, intézőség Eperjesy Gábor, Lendvai Samu, Köhler Gyula, Tripammer Gyula, titkár dr. Halphen Jenő.

Leltári bizottság: Elnök Unger Ullmann Elek, társelnök Schwarz Gusztávné, intézőség Rothschild Samu, Schilhan János, Geisl Viktorné, Pank Vilmosné, Rosenheim Samuné, Zerkovitz Lajosné, Szegő Gyuláné, Konold Frigyesné, özv. Saller Lajosné, titkár Bentzik József.

Az elnökség ez uton értesíti a bizottsági elnököket, hogy az egyes bizottságok egészen önállóan járnak el és saját hatáskörükben önmagukat újabb tagokkal kiegészíthetik és szervezetüket megváltoztathatják. Együttal felhívja a bizottsági titkárok figyelmét arra, hogy a szükséges utasításokat Herteleudy Béla elnöknel vehetik át és ugyanott nyerneik értesítést aziránt, mi a legközelebbi teendőjük.

Hurcolkodás.

Ákinek még nem volt alkalma irdatlan, gőgös háziurnak házában lakást bárben birni, aki nem tudja, hogy szűkes lakásviszonyok idején, némelyike ezen jogaros hatalmasoknak, a lakó szorult kelyzetét felhasználja arra, hogy jobbágygyá léslyessze, az nem is tudja méltányolni, mit jelent az, ha valaki saját házában lakik. Az építőipar pangása ide is eljuttatta a lakót, eljutatta odáig, hogy lakó lakóval versenyez a háztulajdonosok kegyeinek elnyeréséért, hogy aztán behődölván, kitorják egymást a lakásokból.

Közelit május elseje, a hurcolkodási terminus. Már egy hónappal előbb készülődik a gondos családapa. A szállítást kell első sorban biztosítani.

— Társzekérrel vagy butorkocsival tetszik hurcolkodni? kérdi a szállító.

Ennél a kérdésnél a lakást változtató kezd tétovázni és gondolkodni. Nagyobb veszélyes a társzekérről való hurcolkodás. A törések esélyei is nagyobbak, a szép butorát is sajnálja az ember. Nem virágcserep a tükör meg márvány. Némi szivszorulással hát csak rámondja az ember: „Jobb lesz a butorkocsi. Mibe kerül?”

A szólás szabadság korszakában a szállító se lusta és olyan árt mond, hogy nem jó, ha valaki szivbillentyű elégtelenségben szenved, mert ha szenved benne, el is ájulhat.

— Hja kérem, mondja a szállító, ha olcsóbban számítanám ráfizetnék, drága a munkás, drága a ló, drága a zab.

— Ezt a mondókát már hallottam sokszor és most még egyszer adja be nekem póktetőnek. Köszönöm nem köhögök.

— Jobban is szeretem, ha nem hurcoltat velem, mondja a ravasz. A hurcolkodás idején ki adom vidékre kocsimat, kapok érte naponként 60 koronát és nem kell vesződnöm vele.

— Jó ötletei vannak, feleltem erre. Hát maga Kanizsán azért tart butorkocsit, hogy a vidéket szolgálja ki vele. Ez önhasznú eljárás.

A nyomatékos rámutatásom a kötolességre nem sokat használt.

Beadtam derekamát és fizetek: A szótárból kitörölöm ezt a szót: nemeslelkű.

Május elsején, a nemzetközies ünnepén hurcolkodom. Régi lakásom eltűnik a butorkocsiban. Mintha a föld nyelné el. Naplemenetkor még mindig hurcolnak engem. A rakodó-főnök minden untalan rám mordul, hogy ne látatlankodjam és markába köp.

Mikor nyugalomra hajtom fejemet és álomba merülök pusztító földrengésről álmodom. Pedig csak a konyha-almárium dűlt el.

Mikor reggel ébredek a butorok lim-lomából még nem bontakoznak ki jövőendő lakásom vonalai. Az én kvártélyom csak küzdőhely, hol a butor küzd térrrel és a lakó a butorral.

Fokozatosan a károsból kibontakozik a rend és a földi lét szokott formákat ölt. A krízis le van gyűrve. Négy hét múlva látom, hogy a költözködés csak ugyan be van fejezve (v.)

CSELED NÉLKÜL.

Tragikomédia 1 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Kükemezei Adolár főkönyvelő az „Ebugatás” részvénytársaságuál.

Nelli a neje (38 éves).

Bözszi a leányuk (18 éves).

(Hálószoza. Reggel 6 órakor. Idő: jelenkor. Történi Kanizsán.)

Nő. (A puhatestű főkönyvelőné fölébred. A dunna alól kiduga gömbölyű karját. Apró duzzadt ujjacsájával megnyomja a villamos csengőt és vár. A csengetyű szava élesen végigsír a csendes lakásban. Ujra megnyomja a gombot s újra vár. Egyszerre rémülten felül és elküti magát.) Jézusom, hogy

elfeledtem, hiszen itt hagyott a szakácsnőm, szobalányom.

(A szomszéd ágyban felriad a férj):

Jézus Mária, mi baj, de megijesztettél.

A nő (ülő helyzetben). Képzeld csak, csengetek a szobalányoknak és most jut eszembe, hogy tegnap mindkét cselédünk elment és még nincs helyettük senki. Mi lesz velünk?

Férj. Na hallod! Hiába áll az én kis feleségem olyan jó gazdasszony hírében? Majd te készíted el a reggelit, ebédet, vacsorát. Előre örülök neki, micsoda felséges étel lesz az. Tudod, magam megyek a piacra csibét venni.

A nő. Tudtam, ismerlek már te kiméletlen, te zsarnok, te te — te önző. (Sirni kezd) Te nem bánuád, ha az én arcom a tűz mellett kiizzadna, te nem törődnél vele, ha a kezem olyan lenne mint a reszelő. Már régen sejtettem, hogy te nem szeretsz. Ugy bánsz velem, mint ha cseléded volnék. Hát azért mentem én férjhez? (Hangosan sir.)

A szomszéd szobából bájos, hiányos pongyolában bekandikál Bözsike.)

Bözsike. Miért sirsz anyám r

Férj. Nézd mucus, hiszen itt van a mi kis lányunk is, ez is segít, bizonyosan ő is jól ért már a háztartáshoz.

Nő. Hogyisne, majd még őt is cselédnek nevelnéd te parasztos, te közönséges ember. Nézd meg az én lányom arcát, arra való-e, hogy a tűz mellett piruljon. Nézd meg a kezét, cselédmunkára való-e. Te tigris apa, te családi zsarnok. (Ujra sirni kezd anya és leánya.)

Férj. De kérek angyalom, egészen fel vagy izgatva, csillapulj.

Nő. Igen, azért vagyok oly ideges, mert te oly kiméletlen vagy irántunk. Hát azért tanítottuk Bözsikét zongorázni, festeni, hogy most szakácsnő legyen meg szobaleány, aztán mikor az egész város a korzón van, akkor ő befűtelt vagdaljon a levesbe. Nem szeretted te bennünket soha, semmi érzéked sincs, hogyan kell egy finom lányt nevelni. Ha én nem volnék, te már régen rá bízta volna a konyhát.

Férj. Hát olyan nagy bűn az?

Nő. Hallod lányom, gyere ide, hadd csókoljalak meg, ugyse szeret téged más, csak én.

Bözszi. A papa azt hiszi, hogy egy kis ebéd-főzés miatt feláldozom a korzót, meg hogy én korán felkeljek, hogy egész nap rossz zsurom legyen. Olyan ösdi a papa. (Sir.)

Férj. Hát jól van, nem szóltam semmit. Majd én a Centrálban reggelizek, a Koronában ebédelek, és a Szarvasban vacsorálok.

Nő. (sirva). Tudtam, te magadat ellátod, mi velünk nem törődöl ha éhen halunk is. Meg is halunk, tudom. Szegény leányom, mi lesz te belőled, ha én meghalnék?

Férj. Hát mit tegyek? Talán én főzök kávét, menjek husért, főzök ebédet, vacsorát?

Bözsike. Azt mi nem modtuk, hanem veled megyünk a kávéházba meg az étterembe.

Nő. Igenis, veled megyünk.

Férj. Jól van hát, velem jöttök. Öltözködjetek.

Nő. (vigan). Igenis elmegyünk Bözsikém, készülünk. Te jó papus, ezért kapsz egy pusztit. Senki-nek sincs olyan jó kis uracska, mint nekem.

Bözszi, Apus kérlek, hozz be mosdó vizet. (Apa felkel és hoz mosdó vizet. Felöltözködnek és indulnak reggelizni.)

Nő. Hogyan pukkad majd az a gógós doktorné, ha majd meghallja, hogy mi hogy élünk.

— Deák Péter előléptetése. Ő Felsege a király Deák Péter nagykanizsai rendőrfőkapitányt, tartaléklományba helyezett közös hadseregbeli főhadnagyt századosá léptette elő.

— Az egyhuzamban való tanítás. Az egyhuzamban való tanítást a helybeli polgári iskola is meghonosította és ma már a gimnáziumban és polgári iskolában egyhuzamban tanítanak. A felső kereskedelmi iskola még nem honosította meg az ebéd által meg nem szakított tanítást. Ellankadás nélkül bírja-e a tanuló az 5 órás tanítást, vagy sem ez iránt megoszolva lehetnek a nézetek. De hogy a szabad délután rendkívül jó alkalom a tanulónak üdülésre és előkészületre, ez az állítás ellentmondás nélkül maradt mindeddig. Nehéz helyzetben vannak azok a családok, hol az iskolát látogató hozzátartozók egyik része, valamely iskolában jár, hol egyhuzamban tanítanak, másik része a kereskedelmi iskolába, hol megszakítással tanítanak. Ilyen helyen a kétféle rendszer csakugyan nagy zavart okoz a családban és már ennek kiküldése kedvéért is indokolt volna az egyhuzamban való tanítást a felső keresk. iskolában is meghonosítani.

— A Zalamegyei Kőr fényesen sikerült „Szórakoztató délután”-t rendezett vasárnap a VI. ker. 48-as és függ. kör helyiségében, melyet nagy forróság dacára majdnem zsufolásig töltött meg a közönség. Már a műsoron érdekesnek ígérkező számok sorát Fenyves Ferenc alelnök szellemes bevezetője nyitotta meg, melyet városunk szülöttének, Petrits Magdusnak komoly tehetséget eláruló és erősen megtapsolt zongora számai követtek. Fűst Margit szavalatával, Karcag Margit cimbalomjátékával és ifj. Rónai János monológiával értek el nagy hatást. A műsor lényepontjai a Hauser, Propper, Bokor, Stein féle quartette számai voltak, főleg azonban Hauser Emil hegedűsöloja emelendő ki, melyet percekig tartó tapsvihar követett. Az általános tetszést aratott műsört Kelemen László okl. zeneanár művészi előadott kurucdalai fejezték be.

— Árverés a szegények bankjában. A zálogházat a szegények bankjának szokták nevezni. A kereskedő, ha hitelre szorul, áruváltót adja bankárjának. Az agrárius bekebelezett váltóhitelt szerez. A tisztviselő személyi hitelnek örvend a pénzügyteknél. A szegény ember nem kapja meg a hitel egyik fajtáját sem, mert nincs sem árúja, sem földje, de még a személyének sem nyújtanak hitelt. Ha a szegény ember megszorul, bajba jut, ami nagyon sokszor előfordul, elviszi értéktárgyát az ő saját bankjába: a zálogházba. Ennek a kölcsönnek kamatlába nagyobb ugyan, mint a hivatalos bankkamatláb, de sohasem lehet olyan magas, miútd a szegény megszorult szívesen meg ne fizetne. Mindezek a reflexiók abból az alkalmából jutottak eszünkbe, mikor a nagykanizsai Néptakarékpénztár Zálogházának árverési hirdetését olvastuk. Szomorú jele a szegénységnek az ilyen árverés. A zálogbatevő még a kamatokat sem tudja megfizetni. A legszebb, legkedvesebb értéktárgyaitól meg kell válnia, mert nincs pénza kamatra. A zálogház pedig nem vár. A zálogház nem jótékony intézet, hanem osztalékra dolgozó vállalat. Az árverést megejti a m. kir. zálog-

MILKA SUCHARD

Csak
alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

ház is, pedig ennek több köze van a néphez, mint egy részvény társasági zálogháznak. Egyszóval, dobra kerülnek a tárgyak. Még a jegygyűrűk sem kapnak kiméletet, bármily sok vesződségbe került is a tulajdonosoknak ennek megszerzése. Felhangzik az árverező hangos kiáltása: először, másodsor, harmadszor — és ezután már csak az iparhatósági biztos jegyzőkönyvében van nyoma a tárgynak. Mindez azért van, mert a szegény ember még kamatot sem tud fizetni. A „nagy jótékony társadalom” észre sem veszi az árverési hiénák emez áldozatait. A jószívű emberbarátoknak a zálogházak környékén nyilna csak igazán alkalma megismerni a népyomort, a maga rideg valójában. Az igazi, nem reklámra dolgozó humanizmusnak itt nagy tere van a működésre.

— A szombathelyi rejtett deficit ügyét. Melyről a minap vezéreikben emlékeztünk meg, tegnap tárgyalta a szombathelyi képviselőtestület. Több heves felszólalás történt, melyek azonban a tényállást nem tisztázták. Ennek kiderítése végett egy bizottságot küldtek ki élén a megye alispánjával.

— Árrelkobozás a drogériában. A Gelsch és Graef cég helybeli drogériájából a rendőrség nagyobb mennyiségű „Sértésáldás” feljegyző állati orvosságot kobozott el. Ez áruknak forgalomba hozatalát egy újabb belügyminiszeri rendelet tiltja.

— Ami nehezen létesül. Megirtuk már, hogy az I. számú postagyűjtőhely a régi helyén újból megnyílik. Az érdekelt környék örömmel vette tudomásul híradásunkat, mely azonban egy kissé korai volt. Bár a gyűjtő megnyitása, már akkor befejezett volt, ez azonban még máig sem történt meg. Az ottani kereskedő világ türelmetlenül várja a gyűjtő megnyitását, mit az illetékes körök jóindulatába ajánlunk.

— Vasúti menetrend. A napokban már megjelent a déli vasut menetrendje. A Nagykanizsára fontosabb indulási és érkezési adatokat csoportosítottuk, melyet lapunk más helyén közlünk.

— Oh az a szabályrendelet. Darányi földmivelésügyi miniszter rendelete a husméről tudvalevőleg alaposan felforgatta a mészárosok régi szokását. A piaci sátrak eltűntek, a mészárosok üzletet nyitottak, mely előtt ott lógnak a különböző táblák, már aminőt a rendelet megkíván. A növendékmarhahus például szintén külön jelölendő. A táblán a nevét is kipingálták, valamint az elárulási anyag nevét. Csak egy kicsit közel került a kettő egymáshoz. S most így fest a tábla:

NEKERESDI JÁNOSNÉ
növendék marhahus.

A külvárosi közönsége nagyokat kacag most a fenti táblán, mely csak a néven tér el a valóságtól.

— Felvételi pályázat. A csáktornyai állami tanítóképző-intézet I. osztályába az 1909/10. tanévre összesen 30 növendék vétetik fel és pedig teljes fizetéses helyre 13, féldíjas helyre 7, ingyenes helyre 4, ösztöndíjas helyre 1, segély nélküli bejárónak 5 növendék. A teljes fizetésesek 28, a féldíjasok 14 koronát fizetnek havonként. Az ösztöndíjas havonként 12 K-ösztöndíjat kap. A kérvényhez következő okiratok csatolandók: 1.) születési bizonyítvány, 2.) iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a f. é. élelvi értesítő 3.) tisztí orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára való alkalmas voltáról, 4.) segélykérés esetében hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, a kiskorú gyermekek számáról hiteles családi kimutatás. Csak oly éptestű és zenei hallással bíró tanulók vétetnek fel, akik 14 életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s akik a polgári vagy középiskola IV. osztályát sikeresen elvégezték. A vallás és oktatásügyi miniszter urhoz címzett folyamodványokat az előirt okiratokkal együtt 1909. május 31-ig kell a csáktornyai áll. tanítóképző intézet igazgatóságánál beadni a folyamodó lakhelyének az utolsó posta.

— Dsiu-Dsicu vizsga. Hétfőn fejeződik be a helybeli rendőrség dsiu-dsicu tanfolyama. Délután 5-6 órakor lesz az érdekes vizsga a Polgári Egyházygyteremben a városi hatóság előtt. A rendőrség kiváló ügyességet és tanulmányosságot mutatott, úgy, hogy Sumakoff mesternak teljes megelégedését érdemelték ki. Belépő díj az érdeklődőknek 1 korona.

— Romlott husáruk. Egy úri családhoz kolbászárut vittek Marton János heutes üzletéből. A penészes rothadt kolbászokat bemutatták a rendőrségnek. Ez alapon Martonnál a városi állatorvos a rendőrséggel együtt husvizsgálatot tartott melynek eredménye volt, hogy többféle húst rothadtak tapasztalt és elkoboztatott. Az ügyet pedig a közegészségügyi hatósághoz áttették.

— A lakásnépesség enyhítése. Közeledik május elseje, az új házbérnegyed. a házi urak rózsaszínű dátuma, amikor úgy lehet emelni a házbért, mintha liften vinnék. Egy P6-utcai háziúr már szaktanácsosokkal is folytat a jogtanácsosával az emelésről.

— Hát aztán nem gondolja, hogy baj lesz az emelésből? — kérdezi az ügyvéd.

— Nem.

— Mit fog mondani, ha a lakók megkérdezik, hogy miért emeli a házbért?

— Azt fogom mondani, — felelte a háziúr ártatlanul, — hogy a béremelésből újabb házat akarok építeni a lakásnépesség enyhítésére.

— A Berger-féle gyógy és higiénikus szappan 1868. óta van forgalomban. A legtávolabbi országokban használják, mert a szappan nagyon hatásos. Mint fertőtlenítő szappant a Berger-féle kátrányszappant használják. Mint nélkülözhetetlen mosó és fürdő szappant mindennapi használatra a Berger-féle glicerin-kátrány szappant használják. Az összes gyógyszappanok Magyar O-ztrák monarchia minden gyógytárában kaphatók.

— Cigányok garázdálkodása. Szőlősgyőrökön cigányok be akartak törni Singer Mórné boltjába. Az özvegyasszony fölébredt álmából odasietett az ablakhoz, ahol két rabló bekormozott arca hajlott be. Singerné mindkettő fejéről hirtelen lekapta a kalapot. Nyomban ezután két lövés dördült el, de Singernét nem találták. A lövöldöző cigányok ezután elmenekültek.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használhatók
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és kövszénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető!
Teljesen tiszta!

Kapható árdrogériákban és a
Sanyo-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági szakértők Zalamegyében. A földmivelésügyi miniszter a következőket jelölte Zalamegyében birtokrendezési ügyekben gazdasági szakértőkké: Flandorfer Ignác, Sárközy Viktor, Forster Elek, Szabó Döme, Semetke, József, Hayden Sándor, Handlery Gusztáv, Iránki Kherndt Imre, Tóth István (Nagykanizsa), Bogyai Máté, Fáber Sándor, Ohoma Ödön, Verhy Ernő, Baán János, Kaffka László, Kustán Kálmán zalamegyi lakosok.

Iparfelügyelői szemle. Braun István zalagerszegi iparfelügyelő tegnap és ma Nagykanizsán szemlét tartott néhány gyáripari és kisipari üzemben. A nagykanizsai munkásbiztosító pénztár képviselőjében Révész Lajos igazgató jelent meg. Az iparfelügyelő az egyes helyeken szükséges útjásokat elrendelte.

Birtok bérlet. A beleznai birtok bérletet, melyet eddig egy pécsi kereskedő cég bérelt, a napokban Tamás Jenő lasznaki birtokos vette bérbe. Mint közlik, a volt bérlők nem tudni miokból nagyobb összeget ráfizettek a bérletre.

Építő részvénytársaság. Lapunk legutóbbi számában egy városatya felvetette egy Nagykanizsán létesítendő építő részvénytársaság eszméjét. Az érdekes terv úgy látszik élénkebb eszmecserére adott alkalmat, mert a terv iránt több oldalról érdeklődtek nálunk. Nem szereztünk bővebb információt az indítványozó intencióiról, azt azonban tudjuk, hogy ez az új részvénytársaság nem lehetne ugrynevezett „törpe részvénytársaság” mert iránt terveh legalább néhány százezer korona részvénytőke szükséges. Már t. i. akkor, ha akció-erős akar lenni a vállalat.

Kevés lesz a gyümölcs. Gazdák köréből vett értesülésünk szerint, az idei gyümölcstermés a jelekből itélve gyenge lesz. A fák gyöngén virágoznak és roppant sok a hernyó. A tavalyi nagy termés után tehát gyenge termésre van kilátásunk.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1909. május 1-től.
Nagykanizsa állomás.

INDULÁS.		ÉRKEZÉS.	
Budapest felől:		Budapest felől:	
4 óra 05 p. reggel sz. v.	4 óra 50 p. reggel sz. v.	12 óra — d. u. sz. v.	12 óra 11 p. éjjel gy. v.
5 óra 50 p. reggel gy. v.	5 óra 50 p. reggel sz. v.	1 óra 30 p. d. u. sz. v.	9 óra 45 p. este sz. v.
9 óra 30 p. d. e. sz. v.	2 óra 12 p. d. u. sz. v.	2 óra 25 p. d. u. gy. v.	10 óra 58 p. este sz. v.*
2 óra 12 p. d. u. sz. v.	2 óra 25 p. d. u. gy. v.	12 óra 45 p. éjjel sz. v.	
Wien (Bécs) felől:		Wien (Bécs) felől:	
4 óra 10 p. reggel gy. v.	6 óra 13 p. reggel sz. v.	3 óra 42 p. reggel sz. v.	2 óra 9 p. d. u. sz. v.
12 óra 45 p. d. u. gy. v.	12 óra 55 p. éjjel gy. v.	5 óra — d. u. sz. v.	8 óra 30 p. este gy. v.
		11 óra 50 p. este sz. v.	
Szombath. Z.-Egeraz. felől:		Szombath. Z.-Egeraz. felől:	
5 óra 30 p. d. u. v. v.		8 óra 32 p. reggel sz. v.	
Balaton-Szt.-György felől:		Balaton-Szt.-György felől:	
7 óra este vegyes vonat*		8 óra 26 p. reggel v. v.**	
Pragerhof felől:		Pragerhof felől:	
4 óra 50 p. reggel sz. v.	12 óra 10 p. d. u. gy. v.	3 óra 48 p. reggel sz. v.	5 óra 41 p. reggel gy. v.
2 óra 45 p. d. u. sz. v.	12 óra 21 p. éjjel gy. v.	12 óra 20 p. d. u. sz. v.	5 óra 15 p. d. u. gy. v.
9 óra 55 p. este sz. v.		11 óra 40 p. éjjel sz. v.	
Csáktornya felől:		Csáktornya felől:	
6 óra — p. d. u. v. v.		8 óra 37 p. reggel v. v.	
Bács felől:		Bács felől:	
5 óra 06 p. reggel sz. v.	3 óra 13 p. d. u. sz. v.	3 óra 18 p. regg. sz. v.***	7 óra 55 p. reggel sz. v.
5 óra 16 p. d. u. sz. v.	8 óra 45 p. este sz. v.**	11 óra 06 p. d. e. sz. v.	1 óra 17 p. d. u. sz. v.
		11 óra 57 p. éjjel sz. v.	

* B.-Szt.-Györgytől Boglárig csak Jul. 1. aug. 31-ig közlekedik.
** Csak Gyékényesig közlekedik közvetlen csatlakozással Fiume és Banjaluka felé.
*** Csak Gyékényestől közlekedik közvetlen csatlakozással Wien felé.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziáru, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szornok bizonyult készítményből, eszénál és meghűléseknel, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.140 és K.2. — és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

DE Richter gyógyszerárak az „Arany oroszlánok”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

Mindennapi szétküldés

